

TROBLA

GLASILO OBČINE VELIKE LAŠČE datum izida: 8. julij 2009

- *Občinski praznik 2009*
- *Peter Opeka - novi častni občan*

KAZALO:

Zupanov nagovor na slavnostni akademiji	3
Občinski praznik 2009 - reportaža	4
Občinska priznanja	6
Razstava Trubarjevi kraji na Trubarjevi domačiji	9
Gledališki abonma 2009/2010	10
Obvestila, razpisi	11
Ob zaključku šolskega leta, Zlati odličnjaki, Čestitka Nuši Japelj	12
Starši in otroci skupaj brali in pisali, Vrtec na Turjaku	13
Poletna šola v naravi	14
Gozdna učna pot	16
Šport na OS Primoža Trubarja	17
Dan sonca, 4. festival ustvarjalnosti	18
Po sledovih Andreja Turjaškega	20
Velikolaški festival - Koncert renesančne glasbe	22
Minister Lukšič na Trubarjevi domačiji, Trubarjev četrtak	23
Novice s Parnasa	24
Baletna predstava v Levstikovem domu	25
KUD Rob v Križni jami	26
Zaključni športni nastop, Zogarija Velike Lašče	27
Zaključek sezone nogometašev ŠD NK Velike Lašče	28
NK Bravo in igralci s Turjaka in Velikih Lašč	29
Kolesarski kronometer Knej-Karlovica	30
ŠD NK Velike Lašče v sezoni 2008/2009	31
Vabilo na Cestni kronometer, Lovci LD Velike Lašče gostili...	32
Lovci LD Velike Lašče proučujejo svojega medveda	34
Infotočka v Krvavi Peči	35
Ekološka pridelava prosa v Gradežu, Tekmovanje lastnikov gozdov	36
Proslava Zarje spominov v Smrečju pri Turjaku	37
Obiskali smo Primorsko	38
Baliranje, korak do zdravja	39
Kulturni most, Upokojenci na izletu po Dolenjski	40
Vabilo na likovni tečaj	41
Gasilsko tekmovanje v orientaciji, Letni zbor OZVVS Velike Lašče	42
Podjetniške informacija	44
Devet let Mina cafeja, Salamiada 2009 v Robu	46
Na obisku ... Pri Antonu Zakrajšku na Drkovem	47
Pisma	48
Pisma/Zahvale	49
Javni natečaj za oddajo poslovnega prostora	50

TROBLA glasilo Občine Velike Lašče

 ISSN 1408-5852

ISSN 1408-5852

Tisk: Tiskarna Peterlin, s.p.

Letnik 15, številka 4,

Naslov uredništva:

8. julij 2009

Trobla, Levstikov trg 1,

Izhaja sedemkrat letno,

1315 Velike Lašče.

gospodinjstva v občini prejmejo

glasilo brezplačno.

Tel.: 01/781 03 70

Naklada: 1.510 izvodov

E-pošta: trobla@velike-lasce.si

Izdajatelj: Občina Velike Lašče

Izdajateljski svet: Anton Zakrajšek,

Prispevke za Troblo

Anton Benjamin Strah,

lahko oddate tudi

Peter Podlogar,

v nabiralnik, ki se nahaja

Urša Vesel, Andrej Kraševac,

v hodniku

Franci Pečnik, Urša Modic,

priljučja občinske stavbe.

Jože Starič, Franci Modic

Odgovorna urednica:

Majda Kovačič Cimperman, v.d.

Uredniški odbor: Nuša Dedo Lale,

Majda Kovačič Cimperman,

Ana Porenta, Veronika Vasič,

Boris Zore

Lektoriranje: Nuša Dedo Lale

Prelom: Moj Repro, d.o.o.,

Krvava Peč

Fotografija na naslovnici:
Velikolaški park,
foto Marija Ivanc Campa

Naslednja Trobla
izide v sredo,
16. septembra
2009.
Prispevke oddajte
najpozneje
do 2. septembra
2009.

Dežurni telefon za vodovod je: **051 619 577**

Vrtnarske storitve

Urejanje in vzdrževanje vseh zelenih površin,
ter podiranje in obrezovanje dreves

Bojan Matijasec s.p.

Tel: 070 666 738/

070 564 362

E-mail: bojan.matijasec@amis.net

Web: www.vrtnarstvo-matijasec.com

ŽUPANOV NAGOVOR NA SLAVNOSTNI AKADEMIJI OB OBČINSKEM PRAZNIKU

Spoštovani letošnji dobitniki občinskih priznanj, spoštovani častni občan, poslanec in poslanka državnega zbora, spoštovani kolegi župani, podžupanja, občinske svetnice in svetniki, drugi gostje, cenjene občanke in občani! Prizrčen pozdrav vsem, ki ste prišli na našo osrednjo prireditev letošnjega občinskega praznika.

Kljub dejstvu da vsako leto veliko postorimo, so pred nami venomer novi izzivi.

Z izgradnjo novega vrtca pred petimi leti smo dosegli, da v naši občini do letos ni bilo otroka, ki ne bi bil sprejet v vrtec. Še več, manjkajoča mesta v oddelkih smo dopolnjevali celo z otroki sosednjih občin. Žal mi je, da je letos situacija drugačna. Kljub zagotovitvi dodatnega oddelka v vrtcu, nekaj otrok ne bo sprejetih. Prav zato, ker se zavedamo težav, s katerimi so se srečali starši teh otrok, na občini že intenzivno razmišljamo in iščemo možnosti, kako čim prej zagotoviti dodatne prostore, oziroma kako rešiti nastalo težavo. Pred petimi leti, ko je bil vrtec dograjen, je bilo v njem kar nekaj možnosti za razširitev. Pri načrtih smo računali s tem, da se bo v prihodnje število otrok najbrž povečalo, čeprav so takratni kazalci kazali celo trend zmanjševanja rojstev. Vendar naj poudarim, da je na tem področju težko natančno predvideti, koliko novih družin se bo v bodoče priselilo v naše kraje, oziroma, koliko otrok se bo v občini rodilo. S podobnimi oziroma mnogo večjimi problemi se srečujejo tudi druge slovenske občine. Mogoče smo k dejstvu, da so pri nas vse številčnejše družine, pripomogli tudi na občini, saj nameenjamo za vsakega novorojenčka kar 500 evrov. Po podatkih, ki jih imamo, je to celo največ v državi. Zato bi prosil vse tiste starše, katerih otroci letos niso bili sprejeti v vrtec, za razumevanje. Sporočam pa, da bomo na občini storili vse v smeri, da bomo stisko čim prej rešili.

S preureditvijo starega vrtca v glasbeno šolo smo pred leti že ustvarili pogoje za glasbeno udejstvovanje še večjemu številu naših otrok, ki s svojim znanjem, ki ga pridobivajo s pomočjo profesorjev ribniške glasbe

ne šole, dosegajo izjemne rezultate. In česar sem še posebej vesel, skoraj ne mine prireditve v občini, da na njej ne bi nastopili profesorji ali učenci glasbene šole. Tudi danes bo tako.

Prepričan sem, da smo z izgradnjo nove športne dvorane, v kateri se danes nahajamo, zagotovili zelo dobre pogoje za športno udejstvovanje naših osnovnošolskih otrok kot tudi drugi mladini in ostalim občankam in občanom, ki se v popoldanskih in večernih urah želijo razgibati in družiti.

Na področju družbenih dejavnosti naj omenim, da že razmišljamo o zagotovitvi dodatnih učilnic v osnovni šoli. V postopku je že javni razpis izbire projektanta.

Z zadovoljstvom ugotavljam, da smo rešili tudi težave, ki smo jih letos imeli na področju zdravstvene oskrbe. Z veliko truda in energije smo uspeli prenesti to dejavnost na Zdravstveni dom Ribnica. Želim, da bi zdravstvena oskrba ostala na takem nivoju tudi v prihodnje, v kar največjo korist našim občanom.

Vsekakor ne bomo zanemarili razvojnih aktivnosti na drugih področjih. Tudi letos bomo nadaljevali z asfaltiranjem cest ter osvetlili še kakšen odsek ceste ali kraja, kjer je to potrebno.

Z novo vodovodno vrtino pri Strletih smo še izboljšali preskrbo z vodo na celotnem območju. S povezavo dveh vodovodnih sistemov, Karlovica in Velike Lašče, pa smo zagotovili rezervno količino vode na velikolaškemu vodovodnemu sistemu. Naj omenim tudi naša razmišljanja in celo že iskanje lokacije, kjer bi zgradili še dodatno vodovodno vrtino, ki bi napajala turjaški vodovodni sistem, ki smo ga pred kratkim morali prevzeti v upravljanje od VO-KE iz Ljubljane. Vodni oskrbi namenimo veliko finančnih sredstev, saj se zavedamo pomembnosti tega področja.

Glede urejanja prostora bi rad poudaril, da bomo še naprej spodbujali ureditve vaških in drugih središč,

dokončali bomo zasaditev parka pod bloki v Velikih Laščah in jeseni začeli z urejanjem parka in parkirišča ob velikolaškem pokopališču. Izdelan imamo že idejni načrt, ki predvideva več kot 50 parkirnih mest, dodatni pločnik in zasaditev drevja in grmovnic.

Še naprej bomo sofinancirali razne projekte s področja malega gospodarstva, kmetijstva in turizma. Letos smo že zaključili z odkupom zemljišča poslovne cone Ločica pri Turjaku, s čimer je občina postala lastnik 5 hektarov zazidljivih zemljišč. To je letošnja naša največja investicija, vredna več kot 400.000 evrov. Ne glede na dejstvo da prvi razpis za komunalno ureditev te cone ni uspel, še vedno upam, da se bodo ta dela začela še letos.

Omeniti želim tudi začetek izgradnje odprtega širokopasovnega omrežja elektronskih komunikacij, ki naj bi se financiral izključno iz evropskih sredstev. Ker vsa investicija poteka preko občine, še vedno obstaja možnost, da bo naša obveza plačilo DDV. Sicer pa intenzivno potekajo razgovori s pristojnimi državnimi uradniki oziroma iščemo variante, da bi se izognili tudi temu strošku, ki za občino, glede na velikost investicije, vsekakor ne bi bil majhen. Izgradnja odprtega širokopasovnega omrežja elektronskih komunikacij z optično povezavo bo spodbudila razvoj različnih storitev, povečala učinkovitost javnih institucij in gospodarstva, omogočila hitrejši dostop do raznih podatkov ter tako do pridobitve znanja, ki ga pri svojem delu in šolanju pogosto potrebujemo.

Vseskozi se zavedamo pomena društvenih dejavnosti in zato mnogo sredstev namenimo tudi kulturnim, športnim, turističnim in drugim

priredivam ter programom društev. Občina Velike Lašče je kar prepoznavna v slovenskem prostoru. In za to gre zahvala tudi vsem našim društvom, njihovim predsednikom in tistim posameznikom, ki tvorno sodelujejo pri organiziranju odmevnih prireditev. Še posebej je bilo to očitno v lanskem letu, ko smo praznovali 500. obletnico Trubarjevega rojstva.

Kljub v zadnjem času mnogokrat omenjeni recesiji, v kateri se nahaja svet, se na občini trudimo, da bi kar največ sredstev namenjali za nove investicije. Ohraniti bi želeli visoko mesto po investicijskih vlaganjih v občini tudi v bodoče. Naj vas seznanim, da po zadnjih podatkih, ki jih v posebni študiji objavlja Fakulteta za upravo na področju investicijskih vlaganjih, naša občina zaseda 33. mesto izmed 210 slovenskih občin.

Še boljše pa smo uvrščeni po kazalcu ekonomičnosti občinske uprave. Po tem kazalcu, ki je najpomembnejši za prikaz uspešnosti dela, pa naša občina izmed 210 slovenskih občin zaseda odlično 12. mesto.

Ob tej priložnosti bi želel omeniti še to, da naša občina sodi tudi v krog prve petine slovenskih občin z najmanjšo zadolžitvijo.

Za vse te dosežke bi se želel zahvaliti vsem, ki mi marsikdaj svetujete, predlagate in kdaj tudi kaj pokritizirate. Hvala podžupanji dr. Tatjani Devjak in vsem drugim občinskim svetnicam in svetnikom, ki so s svojimi odločitvami pripomogli, da bo naša občina tudi v letošnjem letu deležna številnih investicij. Zahvala naj gre tudi vsem zaposlenim v občinski upravi, ki so zadolženi za realizacijo sprejetih odločitev.

Tudi letos bodo podeljena občinska priznanja. Čestitke vsem dobitnikom z moje strani, naj bodo ta priznanja zahvala za vse njihovo dosedanje delo, trud, udejstvovanja, dosežke. Vesel sem dejstva, da bo občina tudi letos dobila častnega občana.

Zahvaljujem se vsem sodelujočim na današnji prireditvi, vsem, ki so sodelovali in še bodo na ostalih prireditvah v okviru občinskega praznovanja, ter vsem tistim, ki ste si danes vzeli čas, da s to prireditvijo skupaj proslavimo naš občinski praznik.

Želim vam en lep večer in prijetno druženje po zaključku slavnostne akademije.

Anton Zakrajšek, župan

OBČINSKI PRAZNIK 2009

Vdnehi od 4.–7. junija 2009 so v Občini Velike Lašče potekale različne prireditve ob občinskem prazniku.

Praznovanje se je pričelo v četrtek, 4. junija, s 13. tradicionalno občinsko revijo pevskih zborov v viteški dvorani na gradu Turjak, ki jo že vsa leta organizira KUD Marij Kogoj.

Naslednji dan je bilo v organizaciji KUD-a Primož Trubar Velike Lašče in Javnega zavoda Trubarjevi kraji na Trubarjevi domačiji odprtje razstave Trubarjevi kraji, sledil pa je koncert kvinteta Tivoli. V soboto, 6. junija, je v dopoldanskem času na trgu pred Levstikovim domom potekal trški dan, ki ga je tudi letos organiziral Javni zavod Trubarjevi kraji.

Osrednja prireditev pa se je pričela ob 19. uri, ko je pred občinsko stavbo godba s Kostanjevica na Krki pripravila kratek koncert. Častni spreved so ob zvokih kostanjeviške godbe spremljali tudi predstavniki društev s prapori. Slavnostna akademija se je nadaljevala v športni dvorani v Velikih Laščah. Prireditev sta povezovala Nuša Gašper in Matjaž Gruden, program pa so oblikovali: otroški in mladinski pevski zbor Osnovne šole Primoža Trubarja Velike Lašče pod vodstvom Majde Kokošinek, simfonični orkester Glasbene šole Ribnica pod vodstvom dirigenta Matjaža Jevšnikarja, kvartet Gallus, kitarist Jan Zakrajšek in trio flaut (Neja Indihar, Tjaša Kaplan in Lara Ivanc).

Koncert godbe Kostanjevica na Krki

Slavnostni spreved

Nagovor župana Antona Zakrajšnika

Simfonični orkester Glasbene šole Ribnica

Kvartet Gallus

Otroški in mladinski pevski zbor iz Osnovne šole Primoža Trubarja

Trio flavt

Jan Zakrajšek

Nagrajenci

ČASTNO OBČANSTVO

V skladu z občinskim odlokom o priznanjih in nagradah je Občinski svet Občine Velike Lašče na 7. izredni seji 15. maja 2009 sprejel sklep, da se častno občanstvo Občine Velike Lašče v letu 2009 podeli:

MISIJONARJU PETRU OPEKI za njegovo zavzemanje za pravičnost in mir v svetu.

Predlagatelj:

Župan Anton Zakrajšek, Občinski odbor Slovenske demokratske stranke Velike Lašče in Občinski odbor Slovenske ljudske stranke Velike Lašče.

Obrazložitev:

Misijonar Peter Opeka ima svoje korenine v Sloveniji – mama izhaja iz župnije Velike Lašče, oče iz Begunij pri Cerknici.

Peter Opeka

Peter Opeka je velik človek. Mnogi pravijo, da je naslednik Matere Terezije. Je edini Slovenec, ki je bil kadarkoli nominiran za Nobelovo nagrado za mir. Je velik misijonar in borec za pravičnost in mir v svetu, že trideset let prinaša upanje najrevnejšim na Madagaskarju, več kot 100.000 ljudi je rešil iz bede življenja na smetišču. Trenutno skrbi za več kot 20.000 ljudi preko združenja AKAMASOA – »Dobri prijatelji«.

V imenu Petra Opeke je priznanje sprejel prof. dr. Robert Petkovšek

Misijonar Opeka si je s svojim neutrudnim delom prislužil številna najvišja priznanja tako državnih kot cerkvenih krogov v različnih državah sveta:

- 1994 postane osebnost leta na Madagaskarju,
- 1996 postane izjemna osebnost leta, ki deluje zunaj Slovenije,
- 1998 prejme državno priznanje za njegovo prizadevanje za človekove pravice,
- 2000 je nominiran za Nobelovo nagrado za mir,
- 2007 prejme odlikovanje z naslovom viteza legije časti, najvišje francosko priznanje,
- 2008 mu papež Benedikt XVI. izročil posebno nagrado v spomin na vietnamskega kardinala Van Thuana, ki jo podeljuje fundacija sv. Mateja,
- 2008 mu mons. Alojz Uran preda odličje sv. Cirila in Metoda.

Poslanstvo in veličino njegovega dela spoštujemo po vsem svetu, najbolj s ponosom pa tam, kjer je Peter Opeka doma – Madagaskar, Argentina, Slovenija, Velike Lašče. Velike Lašče, kot svoj kraj tudi vedno omenja in ga vedno rad obišče. Povezan je s širšo župnijsko skupnostjo, tako da se delček moči, ko jo izžareva v službi do najrevnejših, pri bogoslužju ob vsakem njegovem obisku v Velikih Laščah lahko dotakne tudi nas.

Na željo Petra Opeke je v njegovem imenu priznanje za častno občanstvo prejel sobrat lazarist in prodekan Teološke fakultete, prof. dr. Robert Petkovšek. Petra Opeko je opisal kot enega najbolj prepoznavnih Slovencev v tujini. Bolj kot njegovo prepoznavnost v svetu pa je izpostavil navezanost na rodno Slovenijo. Iz zavesti svojih korenin namreč črpa svojo moč za svoje delo. Dr. Petkovšek je še poudaril, da misijonarjeve moči pravzaprav ne usihajo, pač pa z leti naraščajo in prejeto priznanje bo njegov zagon še pospešilo. Priznanje za častno občanstvo je sicer majhno, a pomembno zrno, ki bo zagotovo bogato obrodilo sadove v njegovem delu na daljnem Madagaskarju med pomoči najbolj potrebnimi. Ob koncu pa je dr. Petkovšek dejal, da Slovenija prav preko osebe misijonarja Petra Opeke stopa v svet in se kaže s tistim, kar Slovenija lahko najbolj plemenitega pokaže – svojo dobrotelost.

PRIZNANJE OBČINE VELIKE LAŠČE

V skladu z občinskim odlokom o priznanjih in nagradah je Občinski svet Občine Velike Lašče na 7. izredni seji 15. maja 2009 sprejel sklep, da se priznanji Občine Velike Lašče v letu 2009 podeli:

GLASBENI ŠOLI RIBNICA za 10-letno delovanje v Občini Velike Lašče.

Predlagatelj:

Občinski odbor Slovenske ljudske stranke Velike Lašče.

Ravatelj Glasbene šole Ribnica Matjaž Jevšnikar

Obrazložitev:

Dislocirani oddelek glasbene šole Ribnica v Velikih Laščah uspešno deluje že deseto leto in bo ravno v letošnjem letu, letu 2009, praznoval okroglo obletnico svojega zelo uspešnega delovanja. Na željo občanov in tedanjega občinskega vodstva ter s soglasjem Ministrstva za šolstvo in šport se je oddelek Glasbene šole Vič preselil na Glasbeno šolo Ribnica. Sprva so delovali v prostorih Levstikovega doma, septembra 2004 pa so svoje delovanje prenesli v nove prostore Glasbene šole v Velikih Laščah.

18 vpisanih učencev, pet različnih instrumentov in nauk o glasbi v začetku, 79 učencev, sedem instrumentov, nauk o glasbi in 28 učencev v dveh oddelkih glasbene pripravnice danes, kaže na izjemno vztrajno, požrtvovalno in profesionalno delo vseh zaposlenih. Da je oddelek glasbene šole v Velikih Laščah tako uspešen, gre zahvala poleg vsem učiteljem tudi vodstvu Glasbene šole, tako prejšnji ravnateljici Bernardi

Kogovšek, kot zdajšnjemu ravnatelju Matjažu Jevšnikarju, ki sta znala uravnovesiti delo med posameznimi enotami in uspela zagotoviti napredek in glasbeno rast naših učencev. Le-ti dosegajo izredne dosežke na regijskih in državnih tekmovanjih, nekateri od njih pa celo nadaljujejo šolanje na Glasbeni srednji šoli v Ljubljani.

Glasbena šola Ribnica je obogatila življenje mladih v Velikih Laščah, omogočila jim je razvoj glasbenih sposobnosti, razvoj njihovih talentov, soustvarja pogoje za oblikovanje pozitivne samopodobe mladih in pogoje za njihovo aktivno preživljanje prostega časa.

Delovanje Glasbene šole Ribnica v Velikih Laščah tudi uspešno in kvalitativno sooblikuje kulturno življenje v naši občini.

DRUŠTVU ZA OHRANJANJE DEDIŠČINE GRADEŽ za delovanje na področju ohranjanja kulturne in naravne dediščine

Predlagatelj:

Občinski odbor Slovenske demokratske stranke Velike Lašče.

Predsednik društva za ohranjanje dediščine Gradež Boris Zore

Obrazložitev:

Društvo za ohranjanje dediščine je bilo ustanovljeno leta 2004 z namenom ohranjanja kulturne in naravne dediščine ter ustvarjanja možnosti za razvoj turizma na podeželju. Ideja o nastanku se je rodila po uspešnih obnovitvenih delih stare Sušilnice sadja Gradež, ki jo je zgradilo sadjarsko društvo v letih 1938–1951. K ustanovitvi društva so pripomogli konkretni rezultati prostovoljnega dela vaščanov Gradeža in finančna podpora Občine Velike Lašče. Trenutno društvo šteje 95 članov.

Aktivnosti društva:

- upravljanje sušilnice sadja in skrb za njeno vzdrževanje,

- organiziranje sušenja sadja v sušilni sezoni,

- društvo skrbi za razstavo o zgodovini Gradeža na osnovi kopij dokumentov Slovenskega etnografskega muzeja in drugega gradiva ter predmetov v prizidku sušilnice,

- prizadevajo si za ohranjanje krajinske in stavbne dediščine, zbirke starega orodja pod kozolcem, črne kuhinje, stare gostilniške kleti, starih kozolcev, vodnjakov in nekdanje Kogojeve hiše,

- v okviru ohranjanja starih opravil obujajo ročno izdelovanje zobotrebcev, pletenje košar in metel, ekološko pridelovanje prosa do prosene kaše, ekološko pridelovanje in sušenje sadja, čebelarjenje, peko kruha in slaščic po starih receptih v krušnih pečeh, izdelovanje rož iz papirja,

- v društvu oživljajo in ohranjajo stare običaje, kot so godovanje (ofiranje), praznovanje pomladi, tepeškanje, maškare ob porokah, ljudsko petje, uspešno pa deluje tudi etno skupina društva »Suhe češplje«,

- organizirajo delavnice o starih opravilih, naravoslovne dneve o tradicionalnem shranjevanju sadja in zelnjave, o predelavi mleka ipd.,

- poleg tega pa organizirajo še programe spoznavanja dediščine, sprehode med kulturno in naravno dediščino kot npr. Sprehod po Trubarjevi rojstni fari s Trubarjevo malico na Gradežu,

- društvo uspešno organizira praznik suhega sadja na Gradežu in prireditve Božični čas na Gradežu v okviru katerega razstavljajo jaslice iz različnih materialov po celi vasi,

- društvo je iniciator projekta obnove Gradeža v programu razvoja podeželja 2007-2013 in si prizadeva za ustvarjanje pogojev: za obnovo starih gradeških hiš v turistične namene, za obnovo starega vaškega jedra, za ureditev spominske sobe Mariju Kogoju in gradeških glasbenikov, za ureditev nastanitvenih kapacitet v starih obnovljenih hišah in drugo.

PRIZNANJE IN POHVALE ŽUPANA

V skladu z občinskim odlokom o priznanjih in nagradah ima tudi župan možnost podeliti zlata priznanja in pohvale. V letošnjem letu je župan podelil:

ZLATO PLAKETO OBČINE VELIKE LAŠČE

PLANINSKEMU DRUŠTVU VELIKE LAŠČE za 30-letnico uspešnega delovanja.

Obrazložitev:

Občina Velike Lašče se lahko pohvali z velikim številom društev, ki združujejo ljudi z veseljem do delovanja na najrazličnejših področjih. Eno najstarejših je Planinsko društvo Velike Lašče, saj je bilo ustanovljeno pred dobri 30 leti. Uradno je bilo registrirano leta 1978, tako da je v lanskem letu praznovalo 30-letnico delovanja.

Zametki segajo sicer še nekaj let nazaj, ko so se na pobudo dveh izkušenih gornikov Janeza Grebenca (Mlekarjevega Ivana) in Janeza Kokošinka zbrali še: Lado Kovačič, Janez Andolšek, Franja Jamnik in Manfred Deterding in ob »okrogli mizi« pri Koprivcu podprli idejo o ustanovitvi samostojnega

Predsednica Planinskega društva Velike Lašče Olga Verovšek

Planinskega društva Velike Lašče. Kot ustanovni člani – podpisniki so se jim pridružili še Stane Škulj, Franc Škulj, Marjan Sedej in Anton Perhaj.

V prvih letih je bilo delovanje omejeno na organizacijo pohodov, kar je še vedno glavno poslanstvo planinskih društev. Pohvalno je, da je vodstvo PD Velike Lašče veliko energije in finančnih sredstev vlagalo v izobraževanje. Na osnovi tega je kar nekaj članov pridobilo nazive »planinski vodnik«. Svoje znanje starejši planinci z veseljem posredujejo mladim. Tako že dobro desetletje izredno uspešno deluje planinski krožek na OŠ Primoža Trubarja. Z izvajanjem različnih aktivnosti opravlja

zelo pomembno poslanstvo: približati mladini lepote narave, jo vzpodbujati k planinarjenju, jo poučiti o varnem in odgovornem vedenju v hribih ter s tem razvijati zdrav duh v zdravem telesu.

Člani PD so dejavni tudi na področju markiranja in vzdrževanja planinskih poti, ki so pri Planinski zvezi Slovenije registrirane kot trase PD Velike Lašče. Največ »del« jim prav gotovo da Velikolaška kulturna pot in z njo povezan vsakoletni pohod ob občinskem prazniku.

V lanskem – Trubarjevemu letu 2008 so na pobudo župana izvrstno organizirali občinski pohod na Triglav. V soboto drugega avgusta se je na Kredarici zbralo rekordno število naših občanov, več kot 40, ki so se udeležili zanimivega kulturnega programa v počastitev 500. obletnice rojstva Primoža Trubarja. Te prireditve sta se udeležila tudi takratni predsednik vlade republike Slovenije Janez Janša in takratni predsednik državnega zbora France Cukjati.

15. februarja 2009 so z dopadljivim kulturnim programom in priložnostno razstavo fotografij obeležili 30-letnico delovanja. Planinska zveza Slovenije je ob tej priložnosti z bronastimi, srebrnimi in zlatim znakom nagradila najzaslužnejše člane za dolgoletno prizadevno delo.

KULTURNO UMETNIŠKEMU DRUŠTVU PRIMOŽ TRUBAR

za izjemne uspehe in dosežke na področju gledališke dejavnosti.

Ana Porenta, KUD Primož Trubar Velike Lašče

Obrazložitev:

KUD Primož Trubar Velike Lašče ima dolgoletno tradicijo, ki nadaljuje s kulturnim izročilom in raste iz naše bogate zibelke slovenske besede in gledališča (Trubar, Levstik, Stritar, Javoršek).

Odrasla gledališka skupina ves čas ohranja stike z našimi avtorji – če naj omenimo 1986 uprizorjeno Javorškovo Življenje in smrt Primoža Trubarja, ki ga lahko vidimo tudi na TV Slovenija – in jih ohranja skozi izjemno kvaliteto predstavitev v svežem spominu aktualnega človeka. Na državno, Linhartovo srečanje gledaliških skupin, so se, če ostanemo v preteklih petih letih, uvrstile KUD-ove uprizoritve Levstikovega Junteza v letu 2005 ter Javorškovo Veselje do življenja v letu 2007, kar pomeni najvišji dosežek za ljubiteljske gledališke skupine v Sloveniji.

V lanskem letu – Trubarjevemu letu 2008 – so navdušili z zadnjo izmed produkcij, avtorsko predstavo Abecedarij. Po eni strani, ker so člani vseh delujočih sekcij KUD Primoža Trubarja pripomogli k njenemu nastanku: tako starejši gledališčniki, skupina Gledeja, kot video in baletna sekcija. Ne le izbor besedila, tudi postavitev na oder je delo različnih ustvarjalcev, ki so dokazali, da se s skupnimi močmi in sodelovanjem da izpeljati odličen projekt. Po drugi strani pa, ker so s tem projektom v lanskem letu umetniško, poglobljeno ter hkrati preprosto in prijetno predstavili velikana naše kulture Primoža Trubarja na gostovanjih v različnih krajih Slovenije. Predstavo so kljub številni zasedbi (30 sodelujočih) uspeli ponoviti desetkrat. Abecedarij je bil izbran tudi na državno srečanje mladinskih gledališč Vizije 2008.

POHVALO ŽUPANA prejmejo:

PETRA KOGOJ za izjemne uspehe v osnovni šoli.

Obrazložitev, ki so jo pripravili v osnovni šoli Primoža Trubarja:

Iskreno smo veseli, da smo preživljali s Petro Kogoj njena osnovnošolska leta, da je bila naša šola tista, ki ji je usmerjala prve korake v svet znanja in življenja. Kdor jo pozna, ve, da je s svojo izjemno osebnostjo bogatila naš šolski vsakdan, znala prislunhiti žalostnim in jim po svojih močeh pomagati in se iskreno veseliti z veselimi.

Petra Kogoj

Lastnosti kot iskrenost, resnicoljubnost, širokosrčnost, pokončnost in zanesljivost so ji odmerjene v največji meri.

Ko smo se spraševali, koga naj prosimo za sodelovanje pri šolskem glasilu, pevskem zboru, v literarnem natečaju, je bila prav Petra vedno na čelu seznama.

- Vsa leta je sodelovala pri mladinskem pevskem zboru.
- Kar 5 let je tekmovala za angleško bralno značko, v vseh razredih tudi za slovensko bralno značko.
- Prejela je več bronastih Vegovih priznanj, letos pa je prejela bronasto Stefanovo priznanje.
- V 8. in 9. razredu je osvojila srebrno Cankarjevo priznanje.
- S svojo globoko poezijo je sodelovala na številnih literarnih natečajih in prejela več priznanj.

Ponosni smo, da je bila Petra naša učenka in ji želimo, da bi v življenju dosegla čim več zastavljenih ciljev.

MARKO KOŽAR za človekoljubno delo na področju krvodajalstva.

Marko Kožar

Obrazložitev:

Marko Kožar je eden najzaslužnejših krvodajalcev v Sloveniji, saj daruje kri že od leta 1962. V teh letih je enega najbolj humanih in solidarnih dejanj človeka za sočloveka opravil kar 427-krat.

Naša dejanja, ki jih ne motivirajo ozki sebični interesi, temveč naše zanimanje za druge, pravzaprav koristijo nam samim. In ne samo to. Osmislijo naše življenje. Ko mislimo na druge, nas manj skrbi zase. Če nas je manj strah zase, nam je življenje lažje. Največ kar lahko storimo za sočloveka pa je, da mu damo kri.

Marko Kožar s svojim humanim dejanjem ni le samo vse pohvale vreden vzor, ampak že vrsto let tudi vzpodbuja prijatelje, znance, občane in mlade potencialne darovalce krvi, da se lažje odločijo za darovanje krvi.

EDIN LATIČ

za izredne dosežke na področju športa

Edin Latič

– kickboxa.

Obrazložitev:

Edin Latič je živel do drugega razreda osnovne šole v Velikih Laščah, po selitvi staršev pa v občini Videm Dobropolje. Vseskozi so ga na domači kraj vezali prijetni spomini, ko je obiskoval vrtec (na mestu kjer je danes glasbena šola) in osnovno šolo. Želja, da bi živel v rojstnem kraju se mu je skoraj izpolnila, saj se je junija 2007 preselil na Škrlovico. Takoj se je vključil v športno dogajanje v občini. Na področju borilnih veščin – kickboxa se je lotil dela z mladimi, za katere žrtvuje ves prosti čas in že žanje prve uspehe. Seveda ob tem ne zanemarja svojih treningov, da

se lahko udeležuje vseh večjih tekmovanj tako doma kot v tujini. Ob tem mu daje veliko podporo in stoji ob strani njegova družina. S svojim športnim življenjem, trdim delom in rezultati daje vzor mladim ter jim z znanjem in izkušnjami podaja temelje na njihovi športni poti.

Uspehi:

- 4x državni prvak (2005–2009),
- zmagovalec večjih mednarodnih turnirjev, ki jih organizira WAKO (world amateur kickboxing organization),
- zmagovalec turnirja in nosilec zlatega pasu, ter naziva kickboxing šampiona 2007 v Avstriji,
- zmagovalec svetovnega pokala 2008 na Madžarskem,
- 2. mesto na evropskem prvenstvu WAKO 2008 na Portugalskem,
- zmagovalec turnirja Zlata rokavica v Italiji 25. januarja 2009.

Edin Latič pa je letos tudi dobitnik posebnega priznanja s strani Olimpijskega komiteja Slovenije. Olimpijski komite Slovenije – Združenje športnih zvez vsako leto podeljuje priznanja športnikom in trenerjem. Najvišja priznanja za osvojene olimpijske medalje so podelili pri predsedniku države in v Cankarjevem domu na prireditvi Športnik leta. Ostala, kot je to že ustaljena navada, pa podeljujejo regionalno in lokalno. Tako je prav ob občinskem prazniku, prav v dvorani, kjer s posebnim ponosom dela z mladimi, Edinu Latiču priznanje Olimpijskega komiteja naš častni občan, nekdanji športnik s številnimi medaljami in priznanji, predsednik Slovenske olimpijske akademije in Ambasador za šport, strpnost in fair play Republike Slovenije Miroslav Cerar.

Po uradnem zaključki slavnostne akademije je sledilo družabno srečanje na igrišču pred športno dvorano, kjer so za dobro vzdušje in postrežbo poskrbeli ansambel Gama ter člani in članice PGD Velike Lašče in Društvo podeželskih žena.

V nedeljo, 7. junija, pa se je praznovanje občinskega praznika zaključilo s 17. pohodom po velikolaški kulturni poti v organizaciji Planinskega društva Velike Lašče.

Pripravila: Lidija Čop, Občinska uprava
Fotografije: Peter Centa,
Studio Markelj

RAZSTAVA TRUBARJEVI KRAJI NA TRUBARJEVI DOMAČIJI NA RAŠICI

V organizaciji KUD-a Primož Trubar, Javnega zavoda Trubarjevi kraji in Občine Velike Lašče je na letošnjem, že 27. srečanju likovnih umetnikov, v soboto, 9. maja, ustvarjalo dvajset slikarjev in kiparjev. Svoja umetniška dela so predstavili na razstavi ob občinskem prazniku, 5. junija, v galeriji Skedenj na Trubarjevi domačiji na Rašici.

Sodelovali so:

Jože Centa, Ljubljana
Viljem Jakopin, Ljubljana
Veljko Toman, Rakitna
Wang Hiuqin, Ljubljana
Lojze Adamlje, Ljubljana
Skender Bajrovič, Ljubljana
Suzana Komel, Ljubljana
Dušan Zekovič, Velika Slevica
Samo Kovač, Stope
Silvo Kretič, Ljubljana
Janez Mohorič Mokrn'k, Jesenice
Darinka Grmek Štrukelj, Male Lašče
Saška Strnad, Podgora
Drago Petrovič, Gradež
Pavle Ščurk, Škrlje
Lucijan Bratuš, Ljubljana
Danijel Tudjina, Ljubljana
Erika Železnik in g. Vuga, Škrlje
Mojca Borko, Ljubljana

Letošnja tema srečanja je bila PRAVLJIČNI SVET NAŠIH KRAJEV, z dodatno idejo, da bi iz posameznih del avtorjev sestavili veliko kompozicijsko sliko, s katero bi okrasili eno izmed sedaj praznih sten poročne dvorane na gradu Turjak. Kar nekaj umetnikov se je tudi odločilo podpreti ta »projekt velike kompozicijske slike«, za katero so dobili platna. Vse, razen velikosti slike, je bilo prepuščeno njihovi domišljiji, sliko pa nameravamo predstaviti javnosti ob primerni priložnosti v jesenskem času.

Tradicionalno je bil strokovni del otvoritve likovnih del v rokah neumorne Helene Grebenc Gruden, ki je obenem tudi glavna organizatorica srečanja.

Javni zavod Trubarjevi kraji

GLEDALIŠKI ABONMA 2009/2010

Približuje se že 13. sezona gledališkega abonmaja v Velikih Laščah. Glede na dosedanje izkušnje in želje abonentov tudi v prihodnje ostaja glavni namen predstav, da obiskovalce razvedrijo, sprostijo in nasmejijo. Seveda pa se zavedamo različnih okusov in verjetno bo težko vsem ustreči. V upanju da bodo dogovori z gledališči uresničeni in bo prihajalo do čim manj sprememb (tako glede datumov, kot tudi gostujočih gledališč), vam v tokratni številki Troble predstavljamo igre, s katerimi si boste lahko v naslednji sezoni popestrili nekaj večerov. V abonma bo vključena tudi predstava Kulturno-umetniškega društva ROB. Vse ostale informacije v zvezi z vpisom abonmaja pa bodo objavljene v naslednji številki Troble.

Vodja gledališkega abonmaja:
Dr. Tatjana Devjak, podžupanja

Marko Pokoren
KDO VAM PA JE TO DELU?
(Monokomedija)

Režiser: Jaša Jamnik
Scenograf: Andrej Stražičar
Igra: Boris Kopal

Tekoča voda v bivališču že od antike predstavlja civilizacijski standard. Življenjski lajtmotiv Joškota Duše, najboljšega filozofa med vodoinštalaterji in najboljšega vodoinštalaterja med filozofi, je, da voda iz pip po Sloveniji nemoteno teče in da odtoki niso zamašeni, in je tako vodi omogočeno njeno dialektično kroženje. Zavezan etiki svojega poklica, se takoj odzove klicu na pomoč. Svoje delo opravlja vestno in natančno, vedno je pripravljen pomagati, zato so med njegovimi strankami številne znane Slovenke in Slovenci. V predstavi z naslovom »Kdo vam je pa to delu?« Joško Duša medtem, ko pri stranki popravlja vodovodno napeljavo, pripoveduje o sebi in svojem delu in pri tem opiše nekaj najbolj zanimivih doživetij s preho-

jene poklicne poti. Skladno z duhom sedanjega trenutka je njegova pripoved sproščena in uravnotežena, v njej nastopajo filozofi, umetniki in politiki tako z leve kot desnice, največ pa jih je s politične sredice. Tako Joško Duša pripoveduje, kako je zamenjal bojler pri Slavoju Žižku, zakaj Borut Pahor ne uporablja stranišča, kakšno keramiko ima v kopalnici kardinal Rode, zakaj ima minister Rupel slab spomin in zakaj se pri predsedniku Turku nikoli nič ne zamaši. Nenazadnje uspešno reši koncertno zagato v Cankarjevem domu ter da kopico koristnih nasvetov zaskrbljenim staršem zaljubljenih mladenk. Tako kot Joško Duša v svoji zgodbi poskrbi, da voda na koncu le priteče, bo Boris Kopal v vlogi vodoinštalaterja poskrbel, da bo predstava nemoteno pritekla do konca.

Jane Austen/Jon Jory
PREVZETNOST IN PRISTRANOST
(romantična komedija)

Režija: Zvone Šedlbauer

Igrajo: Danijel Šmon, Tatjana Žagar, Nina Cijan, Ana Lavrinc, Sara Lucu, Maša Tkavc, Maja Eržen, Mišo Mičič, Rok Bohinc, Jerica Majerhold Ostrovršnik, Grega Usenik, Marko Ujc, Tatjana Rebolj, Jure Goričar, Jurij Torkar

Tudi v naših krajih zelo dobro znana romana avtorice Jane Austen se je lotil eden najvidnejših slovenskih režiserjev Zvone Šedlbauer, ki si za cilj uprizoritve ni postavil postavljanja zgodbe v sodobnost, temveč prav nasprotno: v Anglijo pred skoraj natančno 200 leti poskuša preseliti gledalca. Zato predstava scensko, kostumografsko in koreografsko kolikor je le mogoče sledi zgodovinskih dejstvom. Je torej srečanje z modo, pravili vedenja, glasbo in plesom, ki so na Otoku vladali na prelomu iz 18. v 19. stoletje. Pred takšno kuliso se odvijajo knjižni predlogi zvesta dramatičarja zgodbe sester Bennet. Čeprav lahko hitro in polna ironije začne hitro kazati tudi svojo senčno stran. Prav temu se režiser ter igralci še posebej temeljito posvetijo. Tako odrsko do-

gajanje gledalca v vseh podrobnostih razgali angleško aristokracijo, ki se utaplja v morju nesmiselnih predsodkov, pa njeno plehkost, prevzetnost in snobizem. Lepe besede, prisrčni smehljaji družjenje na plesih in vljudnostni obiski se izkažejo za to, kar v resnici so – sredstva, s katerimi starši »prodajajo« otroke najboljšemu ponudniku. Prevzetnost in pristranost je zaradi že omenjene verižne režijske postavitve in bogate stilske kostumografije ter glede na odzive kritike in številnega občinstva nedvomno nova velika uspešnica na naših odrih, ki je nikakor ne gre spregledati.

GOSPA MINISTRICA
(Satirični vodvil o opojnosti povzpetništva)

Režiser: Dušan Jovanovič

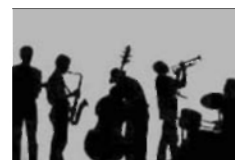

Igrajo: Saša Pavček, Mojca Fatur, Ajda Toman, Radoš Bolčina, Miha Nemec, Gorazd Žilavec, Minu Kjuder, Ana Facchini, Nejc Cijan, Stane Leban, Nevenka Vrančič, Jože Hrovat, Teja Glažar, Maja Poljanec, Milan Vodopivec, Gorazd Jakomini, Ivo Barišič Matjaž Vidmar, Maja Medvešček

Vlada pade. Preprosta, skrbna precej naivna malomeščanka, žena malega politika, postane gospa ministrical! Ob nenadni sreči se ji zavrti v glavi, izgubi ravnotežje in njen prestop iz vsakdanjega življenjskega toka se zasukava v kratko tragikomično epizodo. Čeprav je zgodba postavljena v čas »ob srečanju« 19. in 20. stoletja, ji naše nove politične izkušnje vzdihujejo presenetljivo svežino, aktualno satiričnost in trpko občutje ob zrcaljenju stvarnosti-povzpetniške oholosti, nesramnosti, korupcije, prevar, komolčarstva, protekcionizma ...

Boris Vian
BEBOP
(Ljubezna komedija s petjem)

Režiser: Vito Taufer

Igrajo: Tadej Toš, Vladimir Vlaškalič, Bojan Marošević, Mateja Pucko in Miha Bezeljak.

Francoski dramatik Boris Vian v enodejanki *Bebop* (originalni naslov *Meduzina glava*, 1951) na inovativen komični način zapiše zgodbo o nerealiziranem snobovskem pisatelju Antonu Vidmarju, ki si želi napisati velik roman. Prepričan je, da se ustvarjalnost rojeva iz trpljenja, zato se že šestnajst let prostovoljno trpinči, ko ženo Lucijo pošilja od enega ljubimca do drugega ali, kot mu očita Lucija: »In potem si hotel, da menjam ljubimce, ker da si se že preveč navadil na Andreja, da zato zaradi njega ne čutiš več dovolj bolečine in da lahko delaš samo takrat, ko zares trpiš ...« A Lucija je mozev plan, po katerem bi morala po šestih mesecih zamenjati ljubimca, priredila, ko se je zaljubila v Andreja Novaka. Ko mož po tolikih letih izve za izjemno domišljeno izpeljano prevaro, spozna, da bo zdaj, po tolikšnem trpljenju, lahko končno napisal izjemen roman. V uprizoritev z naslovom *Bebop* bodo vključeni Vianovi songi, s katerimi se je uveljavil v petdesetih letih prejšnjega stoletja na jazzovski sceni. Režiser komedije je Vito Taufer, eden najuspešnejših slovenskih režiserjev, ki je za svoje gledališko delo prejel številne prestižne nagrade doma in v tujini.

ONA + ON (Komedia) Recepti za uspešen zakon

Režiser: Matevža Luzar

Igrata: Pia Zemljčič in Primož Pirnat

Ona + on je komedija Gustav filma o dveh zakoncih – Petri in Petru. Njun zakon po

desetih letih pride na preizkušnjo. Vse se začne nekega dne, ko Petra vidi svojega moža z žensko. Namesto praznovanja desete obletnice poroke, postane pekel v hiši. Petra se odloči, da mu bo dala lekcijo. Tako Peter, nič hudega sluteč, pride domov. Petra ga pričaka in njuna komedija zmešnjav se začne.

Ona + on je tretja komedija Gustav filma o medsebojnih odnosih in je nadaljevanje prejšnjih predstav. Prvi je bil *Jamski človek*, ki je predstavil moški pogled na odnose. Nato *Kolumbovo jajce* – ženski pogled. Sedaj pa *Ona + on* preizkusi njuno teorijo v praksi. In kmalu se vidi, da je teorija drugačna od prakse.

OBVESTILO ZDRAVSTVENE POSTAJE VELIKE LAŠČE

Od 1. januarja 2008 velja priporočilo ministrstva za zdravje, da se tudi v splošnih ambulantah uvede naročanje.

Za obisk pri osebni zdravnici se lahko naročite po telefonu na št. 01/788 10 38.

Zaželeno je, da pokličete dopoldne med 9. in 10. uro ali popoldne med 15. in 16. uro.

Če niste naročeni in vaše stanje ni urgentno, vam ne moremo zagotoviti uslug v doglednem času. Urgentna stanja so obravnavana prednostno.

Zdravila za kronične bolnike, in kadar ne potrebujete pregleda pri zdravnici, lahko recepte naročite tudi po telefonu.

Priporočljivo je, da to storite prej, in ne tisti dan, ko zdravil že zmanjka.

Dopusti:

Splošna ambulanta ZP Velike Lašče bo zaradi dopustov delala od 15. junija do 24. julija 2009 po naslednjem razporedu: PONEDELJEK IN SREDA POPOLDNE, OSTALE DNI DOPOLDNE

Zdravnica	Dopust	Nadomešča
dr. Darja Modic Likar	15. 6. do 3. 7. 2009	dr. Milenka Starc Vidrih
dr. Milenka Starc Vidrih	6. 7. do 24. 7	dr. Darja Modic Likar

ŠPORTNA DVORANA – RAZPIS

Zainteresirane uporabnike športne dvorane za sezono 2009/2010 obveščamo, da je bil v prejšnji Trobli objavljen javni razpis za uporabo športne dvorane.

Rok za prijavo je 10. september 2009.

Občinska uprava

UPRAVNA ENOTA LJUBLJANA
Sektor za upravne notranje zadeve

obvešča, da so

URADNE URE KRAJEVNEGA URADA Velike Lašče V ČASU LETNIH DOPUSTOV

v obdobju od 20. julija do 14. avgusta 2009 samo ob sredah od 8. do 12. ure in od 13. do 17. ure.

Navedeni razpored se lahko spremeni, če bo to zahtevala organizacija dela zaradi nepredvidenih opravičenih odsotnosti.

UVELJAVLJANJE ZNIŽANEGA PLAČILA VRTCA

Starše, ki vključujejo otroke na novo v vrtec, obveščamo, da morajo vloga za znižano plačilo vrtca (obr VRT/1) oddati v vrtcu ali na občini najmanj 15 dni pred vključitvijo otroka v vrtec. Tisti starši, ki že imajo vključenega enega otroka v vrtcu, oddajo pred vključitvijo drugega ali nadaljnjih otrok *Vlogo za oprostitev plačila za drugega in nadaljnje otroke.*

Ker se večina otrok na novo vključuje s 1. septembrom, opozarjamo starše, da upoštevajo zadnji rok za oddajo vlog za znižano plačilo, to je 15. avgust.

Občinska uprava

O spremenjenem odpiralnem času med dopusti obvešča tudi
LEKARNA LJUBLJANA.

Lekarniška podružnica Velike Lašče bo od 1. do 31. julija 2009 odprta po naslednjem urniku:

ponedeljek in sredo
od 12.00 do 19.00,
torek, četrtek in petek
od 7.30 do 15.30,
sobota: zaprto.

OB ZAKLJUČKU ŠOLSKEGA LETA

Z veseljem sem se udeležil prireditve ob zaključku letošnjega šolskega leta v naši osnovni šoli. Bil sem prijetno presenečen nad lepim programom, v katerem so se predstavile učenke in učenci vseh razredov centralne šole in s podružnične šole Turjak. Lepo je bilo slišati, kakšne uspehe so dosegli nekateri učenci oziroma učenke na tekmovanjih na različnih področjih: matematiki, fiziki, logiki, turizmu, naravoslovju kot tudi na področju tujih jezikov (angleščine, nemščine). Čestitam vsem dobitnikom priznanj, še posebej tistim, ki so priznanja dobili skoraj na vseh področjih. Vsekakor pohvalo zaslužijo tudi njihovi mentorji. Iskrene čestitke pa namenjam tudi letošnjim zlatim odličnjakom in jim želim vse najboljše pri nadaljnjem šolanju. Ob uspehih, ki jih človek doseže, se mora zavedati, da ti dobijo svojo veljavo šele takrat, ko jih

zna deliti z drugimi, in ko ve, da bi brez staršev, ki so ti stalno ob strani, brez dobrih učiteljev in brez prijateljev, ki spodbujajo k dobremu, tak rezultat težko dosegel.

Vesel sem tudi tega, da so v naši šoli pod vodstvom nove ravnateljice mag. Metode Kolar uvedli poudarjanje nekaterih vrednot kot so: prijateljstvo, odgovornost, poštenost, spoštovanje (POPS). Prepričan sem, da so to tiste vrednote, ki bodo lahko dobra popotnica v nadaljnjem življenju in oblikovanju osebnosti naših otrok, seveda, če bodo svoje življenje gradili na njih. Vsi ti uspehi učencev me navdajajo s prepričanjem, da imamo v naši šoli dobro vodstvo in dobre učitelje, ki otrokom dajejo dovolj znanja in vrednot. Za to poslanstvo se jim iskreno zahvaljujem.

Vsem osnovnošolcem, dijakom in študentom želim lepe počitnice. Želim jim, da si naberejo novih moči in z novim šolskim letom uspešno zakorakajo proti novim ciljem.

Anton Zakrajšek, župan

ZLATI ODLIČNJAKI PRI ŽUPANU

Učenci Osnovne šole Primoža Trubarja Velike Lašče, ki so vsa osnovnošolska leta dosegali odličen rezultat, so se 15. junija na županovo povabilo zbrali v občinski sejni sobi. Župan jim je za dosežene uspehe čestital in jim zaželel veliko uspeha na njihovi nadaljnji poti učenosti, v dar pa jim je izročil knjigo Slovenski književniki. Letošnji zlati odličnjaki so: Urška Hren, Petra Kogoj, Anja Juvanec, Nuša Japelj, Matic Mihelič, Neja Štaba, Žan Tekavčič, Bine Devjak, Matic Kete, David Šavli in Roman Truden.

Želimo si, da bo čez štiri leta kdo izmed njih tudi zlati maturant.

Besedilo in foto: Lidija Čop, Občinska uprava

Letošnji zlati odličnjaki z županom in razredničarkama Marijo Oblak in Mojco Intihar.

ČESTITAMO

Nuši Japelj

za posebno pohvalo za odličnost

Nuša je poleg Vegovega in ostalih priznanj edina učenka, ki je prejela priznanje za odličnost OŠ Primoža Trubarja, saj je v vseh letih osnovne šole pri vseh predmetih prejela odlične ocene.

Nuša, čestitamo in ti želimo še veliko sreče in uspehov na nadaljnji učni poti.

Starši, prijatelji in vsi, ki te imamo radi

Osnovna šola Primoža Trubarja Velike Lašče
ob hčerku šolskega leta 2008/2009

izreka
posebno pohvalo
učenki 8. razreda

Nuši Japelj
za odličnost

Nuša je v vseh razredih osnovne šole dosegla odličen uspeh s samimi odličnimi ocenami in odgovorno opravila vsako nalogo, ki ji je bila zaupana.

Razredničarka v 8. razredu
Marija Oblak

Marija Oblak

Ravnateljica
mag. Metoda Kolar

Metoda Kolar

Velike Lašče, 15. 6. 2009

STARŠI IN OTROCI SO SKUPAJ BRALI IN PISALI

V OŠ Primoža Trubarja Velike Lašče se je od marca do konca junija 2009 izvajal javno veljavni program Usposabljanje za življenjsko uspešnost – Beremo in pišemo skupaj (UŽU-BIPS), katerega koordinator je bila Ljudska univerza Kočevje. Program je bil namenjen staršem otrok prve triade OŠ in seveda njihovim otrokom.

V program se je prostovoljno vključilo kar lepo število staršev z osnovnim ciljem – pomagati svojim otrokom pri učenju in šolskem delu, spoznati učinkovitejše metode in tehnike učenja za delo z otroki, izboljšati pismenost za lastne potrebe in obogatiti svojo notranjo izobrazbo.

Starši in otroci so se pod vodstvom dveh usposobljenih mentoric, Janje Martinčič Matusin, prof. in Jožice Lang, prof., enkrat tedensko v popoldanskem času srečevali v učilnici 2. a razreda OŠ Primoža Trubarja Velike Lašče. Spodbujali so svojega otroka pri ustvarjalnosti, se med seboj pogovarjali,

in kar je najpomembnejše, otroku podarili svoj čas. Vsebinsko so delavnice povezovale osnovne cilje osnovnošolskega izobraževanja, saj so prepletale: matematične igre, računske operacije, razvijanje bralne kulture in bogatenje besednega zaklada, prebiranje pravljic, spoznavanje različnih življenjskih okolij, spoznavanja sebe in svojega bivalnega okolja, spoznavanje pravic in obveznosti staršev in otrok, ugotavljanje vlog odraslih in otrok v družini in drugo. Starši in otroci so tako skozi igro razvijali govorne, bralne, pisne in računske spretnosti, razvijali nit vseživljenjskega učenja in poglobljali medsebojne odnose. Druženje so popestrili tudi s krajšim pohodom na bližnjo vzpetino Sv. Rok.

Vključitev v program je bila brezplačna, saj program financirata Ministrstvo za šolstvo in šport ter Evropski strukturni sklad. Čeprav imata obe mentorici bogate izkušnje pri izvajanju takšnih projektov, je bila za njiju povsem nova izkušnja in izziv. Ob pestrih delavnicah in ustvarjalnih igrah so starši lahko svojega otroka opazovali, doživljali njegovo rast, se ob njegovi navzočnosti bogatili in skozi pogovore razpredali naslednjo misel: »Otroci so ogledalo. Če jih obdaja ljubezen, jo odsevajo«.

Koordinatorica programa UŽU BIPS pri Ljudski univerzi Kočevje
Maja Rupnik

VRTEC NA TURJAKU

Šolsko leto se izteka, kar pomeni, da se bodo zaprla tudi vrata na turjaški podružnični osnovni šoli, kjer posluje enota vrtca Sončni žarek, skupina miške.

Preživeli smo zelo lepo leto, saj nas je v okolje sprejelo veliko dobrih in pozitivnih ljudi. V stavbi šole imamo lepo igralnico. Pomočnica vzgojiteljice, učiteljice, šolarji in hišnika tvorimo eno družino, ki skrbi drug za drugega, da nam je lahko še boljše in lepše. Imamo tudi urejeno veliko igrišče, na katerem ni gneče in otroci tako nemoteno tekajo, se gibajo, vozijo s skiroji, kotalkami, izdelujejo vse mogoče iz mivke v peskovniku. Poleg tega ima peskovnik naravno senco, kjer je prav prijetno bivati v vročih dneh. Sama narava nudi obilo zanimivih in umirjenih koticov za sproščanje, sprehode, opazovanje in življenje z naravo. Ljudje v Turjaku so odprti, nikogar ni motilo, če smo stopili na tuje dvorišče, kolovoz, gozdno pot ali jaso. Zahvalila se bi vsem, ki so bili pripravljeni sodelovati z nami, saj jim naš obisk ni prinesel denarnega dobička, temveč povsem nekaj drugega.

Lovski družini Turjak se zahvaljujem za vsa spremstva po gozdovih, turističnemu društvu Gradež za ogled njihove sušilnice sadja, čebelnjaka in kozolca s starim orodjem ter

ZA NAMI JE POLETNA ŠOLA V NARAVI ZA UČENCE 4. RAZREDA

Prvi teden v juniju smo imeli četrtošolci nekoliko drugačno šolo – šolo v naravi, ki je potekala na Debelem Rtiču. Dogodivščinam na pot je odšlo 32 učencev obeh 4. razredov centralne šole in 9 učencev 3. in 4. razreda podružnične šole Rob. Kljub nekoliko nižjim temperaturam, kot bi si jih želeli, in z nekaj padavinami smo z veliko dobre volje in energije realizirali vse zastavljene cilje. Poudarek je bil na učenju in izboljšanju tehnike plavanja, ob tem pa smo imeli čas tudi za številne športne igre, spoznavanje in opazovanje novega okolja ter sproščeno druženje.

ogled jaslic po vasi, Javnemu zavodu Trubarjevi kraji za ogled gradu z vodičem Eugenom, kulturnemu društvu Marij Kogoj za nemoteno uporabo kulturne dvorane v domu krajanov za vse naše prireditve na Turjaku. Hvala tudi babicam in dedkom, ki živijo v okoliških krajih, da so nas povabili na svoj dom, nam predstavili svojo dejavnost, nas gostili in se veselili z nami.

Skupina skoraj v celoti zapušča vrtec in nadaljuje korake v osnovno šolo. Leto, ki je bilo zadnje v njihovem predšolskem življenju je minilo. Upam, da jim je bilo lepo, da so se veliko naučili, videli, naigrali in spoznali. Lepih trenutkov nikoli ne pozabimo, slabe odmislimo in se veselimo novih. Otrokom in staršem se lepo zahvaljujem za dolgoletno korektno sodelovanje. Ob koncu šolskega leta so se starši potrudili in pripravili piknik na turjaškem šolskem igrišču, na katerem ni manjkalo dobre organizacije, dobrot in dobre volje. Vsem skupaj želim lepe, dolge in ljubezni polne počitnice.

Vzgojiteljica Irena Hren

Praviloma smo se zbudili in vstajali ob sedmih zjutraj, po umivanju in urejanju sob smo odšli na jutranjo telovadbo. Nato smo se podali na zajtrk. Sledile se dopoldanske aktivnosti, ki so bile največkrat organizirane izven vode, saj so bili dopoldnevi hladni. Malo pred trinajsto uro nas je že čakalo kosilo, nato pa počitek. Ker so mladi hitro spočiti, so v tem času napisali dnevnik za prejšnji dan. Z namenom da si bodo dejavnosti lažje zapomnili in bolj natančno poročali domačim, kaj vse so doživeli. Popoldneve smo večinoma preživeli v zunanjem bazenu na Debelem Rtiču in raziskovali obalo. Po večerji smo šli na igrišče ali na ples na plažo, iskali skriti zaklad in bili športno aktivni. Ob desetih smo si zaželeli lahko noč.

“Če misliš za leto dni naprej,
sej žito.

Če misliš za deset let naprej,
posadi drevo.

Če misliš za sto let naprej,
poučuj ljudstvo.

Če poseješ žito enkrat,
ga boš žel le enkrat.

Če posadiš drevo,
boš obiral sadove desetkrat.

Če boš poučil ljudstvo,
boš obiral stokrat.

Če daš nekomu ribo,
se bo nahranil enkrat.

Če ga naučiš ribariti,
se bo hranil vse življenje.”

KUAN CU

Za učenje plavanja smo učence razdelili v šest homogenih skupin. Nekateri so preko vaj za plovnost in prilagajanje na vodo napredovali in na koncu vsi preplavali 50 metrov s prvo tehniko. Druge skupine so dale predvsem poudarek izpopolnjevanju prsne tehnike, učenju kravla in hrbtnega plavanja. Treba je poudariti, da so vsi učenci izpolnili normo za bronastega delfina, kar pomeni, da so plavalci. En učenec je osvojil srebrnega delfina, za kar je moral preplavati 50 metrov kravl v določenem času in 10 minut plavati brez počitka, in eden zlatega delfina, kar je velik uspeh, saj je treba za to obvladati tri plavalne tehnike in z njimi preplavati 150 metrov v določenem času.

Učenci so z velikim zanimanjem sodelovali pri »čutni poti«, kakor smo poimenovali dejavnost, pri kateri so učenci sodelovali v parih. En član para je imel zavezane oči in hodil ob napeti vrvici ter skušal prepoznati predmete, ki so bili navezani nanjo (od plišaste igračke do morske trave), drugi pa ga je vodil in ga opozarjal na morebitne ovire.

Iskanje zaklada je bila aktivnost, pri kateri so učenci v manjših skupinah krenili na pot. Do cilja so morali mimo petih kontrolnih točk, ki so jih našli z orientiranjem v naravi, na koncu pa najti ključ, ki jih je pripeljal do zaklada. Nekateri skupine so hitreje, druge nekoliko počasneje prišle do sladkega presenečenja.

Že v torek smo z ladjico odpluli do Kopra, si ogledali mesto in si privoščili sladoled. V mislih smo bili z našimi domačimi, saj smo kupili razglednice in domov poslali slane pozdrave.

Iz das mase si je vsak učenec izdelal okvirček za fotografijo, ki smo jo posneli ob bazenu. Ko smo izdelek dokončali v šoli, smo dobili ročno izdelan spominček iz poletne šole.

Seveda pa je bilo med delom tudi veliko časa za zabavo. Zadnji večer smo se udeležili plesa na plaži, kjer so izbirali najbolj noro frizuro. Med finalisti so bili tudi naši učenci, ena izmed njih pa je dosegla tretje mesto in bila za to nagrajena s praktično nagrado.

Ker so učenci ves čas bivanja skrbeli za urejenost svojih sob, so bili za svoj trud sladko nagrajeni.

Zadnje dopoldne so se učenci predstavili z različnimi veščinami, ki jih obvladajo – imeli smo Pokaži, kaj znaš.

Po predstavitev in športnih igrah smo odšli še zadnjič v našem skupnem tednu na kosilo. Po kosilu smo podelili plavalna priznanja in se odpravili proti avtobusu.

Našo zaključno slovesnost je s svojo prisotnostjo prijetno zmotil igralec Gorazd Žilavec, ki ga poznamo kot Bena iz nadaljevanke Lepo je biti sosed pa tudi kot živinozdravnika

s posnetka, ki smo ga obravnavali pri slovenščini. Na naše veselje se je z veseljem z nami fotografiral in poklepetal.

Kljub prijetnemu bivanju na Debelem Rtiču je sledilo komaj pričakovano prijetno potovanje proti domu. Pred šolo so nas pričakali starši, ki so se skupaj s svojimi otroki urno napotili domov. Gotovo je bil preostanek dneva namenjen obujanju spominov in pogovoru o tem in onem.

Pripravili učitelji, udeleženci poletne šole.

GOZDNA UČNA POT

NARAVOSLOVNI DAN ZA 4.A IN 4.B

9. junija smo imeli naravoslovni dan. Učenci četrtyh razredov OS Primoža Trubarja Velike Lašče smo se zbrali pred šolo, nato nas je avtobus odpeljal v Turjak. Tam nas je čakal gozdar Milan Podlogar.

Gospod Podlogar nas je vodil po gozdni učni poti in nam povedal veliko zanimivega, kar do sedaj še nisem vedela. Pot smo začeli na Turjaku. Tam nam je povedal, kako ločimo drevo lipo in drevo lipovec. Nato smo prišli do kostanja. Tudi tukaj sem izvedela nekaj novega. Do sedaj nisem vedela, da se je pred petimi leti kostanj pri nas skoraj izsušil zaradi neke bolezni. Pot smo nadaljevali po gozdni učni poti. Najprej smo se ustavili pri pasti, kjer se lovi smrekov lubadar. Vodič je past odprl in nam pokazal lubadarje. Tako sem prvič videla žuželke, ki uničujejo smreke. Nato smo nadaljevali pot in prišli smo do gozdnega roba. Gozdni rob prepoznamo po visoki travi, praprotilih, zeliščih in podrasti. Za njim pa se začne gozd.

Gozdar nam je pokazal markacijo in nam povedal, da je to znak, da hodimo po pravi poti. Drugače bi se lahko tudi izgubili. Markacija ne uničuje lubja na drevju, saj je to samo barva. Nato smo prišli do javorja. Javorjev les uporabljamo za izdelavo pohištva. Poznamo različne vrste javorja: gorski javor, kitajski javor ... Gozdar nam je pokazal razlike med smreko in jelko. Smreka ima temnejše lubje, jelka pa svetejše. Jelka ima iglice okrog in okrog vejice, smreka pa jih ima le levo in desno. Ustavili smo se tudi pri hrastu. Prepoznamo ga po listih. Ima zelo trd les. Njegov plod je želod. Na hribčku nam je pokazal še bukev. Kot zadnje drevo smo si ogledali še rdeči bor. To drevo raste tam, kjer je veliko podrasti. Ima zelo močne korenine in lepo diši.

Naša pot se je zaključila na Trubarjevi domačiji na Rašici. Ko smo prišli na cilj, smo pojedli malico in izpolnili učni list. Potem je prišel avtobus in nas odpeljal v šolo.

Naravoslovni dan mi je bil zelo všeč, zato upam, da se bo to še kdaj ponovilo.

Nataša Trček, 4. razred

Pa še nekaj utrinkov s tega naravoslovnega dne ...
Janja Samsa in Renata Gradišar

ŠPORT NA OŠ PRIMOŽA TRUBARJA V ŠOLSLEM LETU 2008/09

Na OŠ Primoža Trubarja je bilo preteklo šolsko leto na športnem področju ponovno zelo razgibano. Skrbeli smo za popularizacijo športa v vseh njegovih pojavnih oblikah. Tako smo skrbno izvajali program športne vzgoje in izbirnih predmetov s področja športa, udeleževali smo se šolskih športnih tekmovanj in si za popestritev nekaj tekmovanj znotraj šole sami izmislili.

Med tekmovanji so bila v ospredju tekmovanja v atletiki in športnih igrah. Vrhunec atletskih tekmovanj je vsako leto Krpanov kros, kjer se srečata športna in organizacijska plat. Veselili smo se kar 14-ih medalj in uspešne izvedbe. Poseben čar je bil nastop fantovske ekipe v ekipni atletiki. Med šolami našega področnega centra smo osvojili 3. mesto. Na posamičnem državnem prvenstvu v atletiki letos po nekaj letih nismo imeli predstavnika, je pa eni učenci in fantovski štafeti do uvrstitve zmanjkalo zelo malo.

Pri tekmovanjih v športnih igrah velja omeniti, da smo bili letos organizatorji medobčinskih tekmovanj v malem nogometu za mlajše in starejše učence. Posebej so se izkazali starejši učenci, ki so v košarki in odbojki osvojili drugo mesto, v nogometu pa četrto. Starejša dekleta so na odbojki prav tako osvojila četrto mesto.

Seveda pa moram omeniti tekmovanja ŠKL Med dvema ognjema. Udeležili smo se dveh turnirjev in se po dobrih igrah uvrstili na finalno tekmovanje, kjer pa smo tako z ekipo 3. in 4. razredov kot ekipo 5. in 6. razredov osvojili 7. mesto.

Med ostalimi tekmovanji moram omeniti uspehe Mihe Žužka, ki je osvojil 6. mesto na polfinalnem državnem tekmovanju v namiznem tenisu, 14. mesto v državi Neže Hočevar v krosu ter 12. mesto Anje Juvanec na državnem prvenstvu v športni gimnastiki (mnogoboj).

Na šoli smo med glavnimi odmori izvedli tekmovanje v športnem plezanju, v odbojki, nogometu, zadevanju trojk in prostih metov. Kot nekaj zadnjih let smo tudi letos za prave športne poznavalce pripravili športni kviz.

V šolskem letu 2008/09 so učenci popravili tudi tri šolske rekorde.

Športnika šole za leto 2008/09 sta postala Anja Juvanec in Klemen Duščak.

Na koncu se moram posebej zahvaliti vodstvu šole za podporo pri izvajanju športnih aktivnosti.

NAJVEČJI USPEHI V ŠOLSLEM LETU 2008/09

14. mesto V DRŽAVI NEŽE HOČEVAR v krosu.

16. mesto NEŽE HOČEVAR na LJUBLJANSKEM MARATONU.

Neža je osvojila najboljšo žensko uvrstitev naše šole na tej najmnogičnejši tekaški prireditvi.

10. mesto ANJE JUVANEC na DRŽAVNEM PRVENSTVU SKOKIH Z MALE PROŽNE PONJAVE.

12. mesto ANJE JUVANEC na DRŽAVNEM PRVENSTVU V ŠPORTNI GIMNASTIKI – MNOGOBOJ

Poleg tega je na orodjih osvojila še 7. mesto (gred), 16. mesto (bradlja), 20. mesto (parter) in 23. mesto (preskok).

6. mesto MIHE ŽUŽKA NA POLFINALNEM DRŽAVNEM TEKMOVANJU V NAMIZNEM TENISU

Na četrtfinalnem tekmovanju je Miha osvojil 3. mesto.

7. mesto EKIPE 3. in 4. RAZREDA ter 5. in 6. RAZREDA V TEKMOVANJU ŠKL – MED DVEMA OGNJEMA

3 zmage na KRPA NOVEM KROSU

V svojih kategorijah so se veselili Boštjan Podlogar, Jakob Hočevar in Nataša Trček. Skupno so učenci naše šole osvojili 14 medalj.

4 zmage na KROSU V LOŠKEM POTOKU

V svojih kategorijah so se zmag veselili DAN DUŠČAK, JAKOB HOČEVAR, NATAŠA TRČEK in KLEMEN DUŠČAK. Uspeh so dopolnili Ana Debeljak, Boštjan Podlogar, Kristjan Štaba, Neža Hočevar in Žan Tekavčič z 2. mestom ter Nik Škof, Žiga Štangar, Manca Duščak, Anja Juvanec in Matic Kete s 3. mestom.

4 MEDALJE NA PODROČNEM TEKMOVANJU V ATLETIKI

Osvojili so jih moška štafeta 4x100 metrov, Manca Duščak, Kristina Hočevar in Ambrož Hren.

3 novi rekordi šole:

Tek na 300 metrov

KLEMEN DUŠČAK (41,35)

Skupna vrednost xT (ŠVK):

KRISTJAN ŠTABA

Plezanje po plezalni steni

JAN RIGLER (12,51)

Pripravil: Bojan Novak

DAN SONCA, 4. FESTIVAL USTVARJALNOSTI

TRUBARJEVA DOMAČIJA NA RAŠICI JE POSTALA RAJ ZA USTVARJALNO DRUŽENJE GENERACIJ

V soboto, 23. maja, smo v prijetnem okolju ob Trubarjevi domačiji na Rašici izvedli 4. festival ustvarjalnosti, znan kot DAN SONCA. V evropskem letu ustvarjalnosti in inovativnosti smo pri Zavodu za razvijanje ustvarjalnosti in Zavodu Med.Over. Net uspeli organizirati izjemno programsko bogat festival, na katerem nas je od jutra do noči obiskalo 1500 obiskovalcev.

Dan sonca je vesela in razigrana prireditev, ki podpira medgeneracijsko pristno druženje in sodelovanje, ekološko vedenje in medkulturni dialog. Kot je že tradicija, je bil tudi letos vstop na dogajanje povsem brezplačen. Dan sonca je festival, na katerem družine in skupine ustvarjajo, spoznavajo in se preizkušajo v najrazličnejših gibalnih, umetniških, znanstvenih in glasbenih dejavnosti ter ročnih spretnostih.

339 - Predstava *Daj mi poljubček*.

Predstavili so se številni ustvarjalci in prostovoljci s širšega slovenskega prostora, ki so pripravili več kot 40 delavnic in dogodivščin, tako za tiste najmlajše kakor tudi za tiste mlade po srcu. Obiskovalci so lahko ustvarjali z umetniki, športniki, mentorji, strokovnjaki za različna področja ter ljubiteljskimi znalci in snovalci, ter si ogledali nekaj skupinskih kreacij. Z bližnjega prostora so se predstavili: Zavod Parnas s projektom Mokrišče – izziv za podeželje, OŠ Primoža Trubarja Velike Lašče s Komarčki – Turističnim podmladkom in njihovim Komarčkovim špasom, Unicefovimi punčkami, Lutkovnim krožkom; Velikolaška tržnica JZ Trubarjevi

Cirkokrogov Cirkuški piknik.

kraji s stojnico Društva za ohranjanje dediščine Gradež in Art – lesa; športna in druga društva: Kickboxing Spirit klub, Skavtska skupina Skocjan 1 iz Turjaka, plesalke orientalskih plesov, keramičarka Katarina Duščak, frizerski salon Margit ... kot tudi ustvarjalci s širšega slovenskega prostora: Nina Jereb iz Centra eksperimentov iz Kopra, Mojca Vesel iz OŠ dr. Ivan Prijatelj Sodražica, sodelavci Zavoda Varna pot, Mavrični potepuhi Zavoda Tahion, Združenje Cirkokrog in Društvo Sezam iz Ljubljane, Lokalci z etno-kulinarinimi dialogi s Štajerske, TD kulturna sekcija Podgora, Društvo Koma 750 ter glasbeniki z različnih koncev in krajev Slovenije. Na festivalu je bilo tudi več kot 30 prostovoljcev – od tistih, ki so poskrbeli za prizorišče, pomagali na samih delavnicah in dogodivščinah ter so bdeli nad ozvočenjem, prostorom in se ukvarjali z obiskovalci.

Na štirih različnih prizoriščih (otok, oder, travnik, Rašica) so se tekom dneva zvrstile različne delavnice in dogodivšchine, obiskovalci so lahko izbirali med:

- veselimi znanostmi (izdelovanje kalejdoskopov, lesene vrtavke, mega mobil, kemijske in fizikalne čarovnije, vulkanska kača ...),
- umetniškimi ustvarjalnicami (izdelovanje različnih vrst lutk – naprstne lutke, ročne lutke iz kuhalnic in nogavičk, leteče ribe, glinene slike, posodice, živali, pisanje pesmi in vtisov ...),

- igralnicami za dojenčke (plazenje, rajanje, kotaljenje),
- predstavami (lutkovni Peter Klepec in Daj mi poljubček, cirkuško Cirkuški piknik, pravljici Pravljični svet ter Pravljice iz Mavrice in fizikalno dogodivščino Tlak po vilinsko),
- dejavnostmi, povezanimi z varstvom narave in eko turizmom (opazovanje rož na mokrišču, tudi mesojedih, kar šest zabavnih in miselnih nalog v Komarčkovem skritem zakladu, ki so jih pripravili Komarčki),
- etno delavnicami (lovilci sanj, papirnate rože, kaligrafija, izdelovanje klinčkov, vrtenje glinene na vretenu, lesene sestavljanke),
- gibalno-športnimi delavnicami (vožnja s kanujem, kickboxing, orientalski ples, skavti pa so poskrbeli za skavtski tabor, grajenje splava in vožnjo z njim, tek po pontonskem mostu, vzlanje vrvi,

Skavti so naredili pravi splav, ki je deloval.

postavljanje ognjev, zabavne štafete ...),

- preventivnimi prometnimi in zdravstvenimi delavnicami (Koraki do varne poti, Poišči simptom, Unicefove punčke).

Ob 13. uri je potekala zaključna prireditev natečaja »Za pogum, za zdravje«. Zavod Med.Over. Net in Slovensko združenje bolnikov z limfomom in levkemijo, L&L sta v sodelovanju s Slovenskim združenjem staršev otrok bolnikov z rakom priredila likovni natečaj, na Dnevu sonca pa je potekala podelitev nagrad 10 mladim ustvarjalcem, ki jih je izbrala komisija med 200 prispelimi likovnimi deli.

Dan sonca 09 smo tradicionalno sklenili z glasbeno zabavnim Sončnim si-

medijev (Delo) je Dan sonca največji tovrstni dogodek med Ljubljano in Kolpo. Tudi po mnenju eminentnih obiskovalcev, med njimi nas je obiskala delegacija prvih poslancev v spremstvu dr. Tatjane Devjak ter župana sosednjih občin: Jože Levstek iz Občine Ribnica in Blaž Milavec iz Občine Sodražica, je dan sonca zelo zanimiva prireditev.

Da smo uspeli pripeljati festival do te prepoznavnosti v širšem prostoru, smo zelo hvaležni našim ustvarjalcem in prostovoljcem ter številnim podpornikom festivala. Tako so nas v letu 2009 podprli Občina Velike Lašče (ki nam tudi omogoča brezplačno uporabo prostora), Zavarovalnica Triglav Zdravstvena zavarovalnica, podjetje Domex Elektronika d.o.o., Didakta.

Kickboxing klub Spirit.

ki ste nam pomagali pri izpeljavi festivala.

Z vašo pomočjo in sodelovanjem najrazličnejših ljudi je Dan sonca prijetna, zanimiva, zabavna in vse prepoznavnejša prireditev, ki poteka na Trubarjevi domačiji na Rašici, in na katero prihajajo ljudje od blizu in daleč. Reportažo z Dneva sonca 09, 4. festivala ustvarjalnosti (in seveda vseh preteklih), si lahko ogledate na na novo postavljene spletni strani www.dan-sonca.si.

S polno malho ustvarjalnih utrinkov se že veselimo 5. festivala ustvarjalnosti, Dneva sonca v prihodnjem letu. Že zdaj vas vabimo k soustvarjanju. Hvala, ker ste letošnji sončni dan delili z nami in vašimi najbližjimi.

Besedilo in foto: Ana Porenta

Tlak po vilinsko.

jem, ki se je pričel ob 19. uri in končal v trdi temi. Na sklepnem dogodku festivala so najprej nastopili mladi glasbeniki, ki so presenetili s svojo dobro uigranostjo in interpretacijo znanih pesmi (Schorch, Distorsion) ter tudi s svojimi avtorskimi pesmimi (Ogrožena vrsta). Vse mlade glasbene sile izhajajo iz OŠ Primoža Trubarja, kjer so začele delovati. Večer so popestrile etno zabavne Ribničanke, klepetulje Radia Mlajku VETD iz Hrovače, s seboj so imele celo mlajkarja in od njih smo izvedeli, kaj se govori po vasi o dnevu sonca. Z vročimi ritmi in orientalskim plesom je navdušila skupina Nawar, da smo peli in odplesali po travnem otočku pri mlinu v noč, pa sta poskrbeli glasbeni skupini Šambala in Što prašičkov poje.

Po že od lani uveljavljenih trditvah

Iskrena hvala velja našim izjemnim prostovoljcem, zahvaljujemo pa se tudi Pekarni Blatnik, Compressu, Gasilskemu društvu Velike Lašče, KUD-u Primož Trubar Velike Lašče, Javnemu zavodu Trubarjevi kraji, Skok sportu, programu Apty Smart Toys, AA – MM, Tonetu Poznetu, Steklarstvu Pelc iz Ribnice, Piceriji Rozamunda in vsem,

Mladi domači glasbeniki.

DAN SONCA

*Igrive ročice,
igrive dlani,
otroške besede,
otroške reči.*

*Razlega se pesem,
radost in čar,
nekaj se najde
za vsakogar.*

*Veselo čebljanje,
iskre v očeh,
skrivnostne tam sanje
in srečen nasmeh.*

*Utrujen in težek
postaja korak,
misli prijetne
nosi vsak.*

*Sonce zabaja,
potuje onstran,
spomin lep ostaja
na SONČEN TA DAN.*

T. Japelj, Rašica

PO SLEDOVIH ANDREJA TURJAŠKEGA

Projekt Po sledovih Andreja Turjaškega smo v letošnjem letu zasnovali v zavodu Parnas, z namenom povezovanja kulturne dediščine krajev, ki so delili podobno zgodovinsko usodo, in tudi povezovanja interpretatorjev dediščine, ki delujejo na različnih lokacijah. Projekt, ki ga je podprlo Ministrstvo za kulturo RS, obsega razstavo, katalog k razstavi, spremljevalni dokumentarni film in tudi izobraževalni program. Pri pripravi projekta smo sodelovali z Narodnim muzejem Slovenije, Gradskim muzejem Sisak, s Turističnimi društvi Šumberk, Suha krajina in Turjak, z zavodom Svitar, Društvom svetog Mihovila iz Karlovca, s Pokrajinskim muzejem Ptuj in drugimi.

Razstava je kot stalna nameščena v stolpu cerkve sv. Ahaca na Gori, kjer si jo lahko ogledate vsako nedeljo med 9. in 12. uro. Ena verzija razstave je gostujoča, najprej bo gostovala na lokacijah, ki so v razstavi obravnavane. V maju je že gostovala v Karlovcu, prihodnje leto načrtujemo gostovanje v Sisku. Čez poletje pa si jo boste lahko ogledali tudi na gradu Turjak.

V nadaljevanju predstavljam vsebino razstave Po sledovih Andreja Turjaškega, ki je razdeljena na pet sklopov: turški vpadi in sistem obrambe, turška vojska, krščanska vojska, bitka pri Sisku in življenjska pot Andreja Turjaškega.

Turški vpadi in sistem obrambe

Vdori oboroženih turških enot na ozemlje Notranjeavstrijskih dežel so različno intenzivno trajali od začetka 15. stoletja do konca 17. stoletja. Glavno obdobje je trajalo od leta 1469 do bitke pri Sisku 1593. Najbolj so bili na udaru Bela krajina, Kočevsko in Kras. Ena izmed turških vpadnih poti je potekala tudi mimo naših krajev. Turki so vpadali preko Kostela ali Vinice, naprej čez Kočevje, Ribnico, mimo Turjaka in preko Iga do Ljubljane. Leta 1528 sta evidentirana dva večja turška vpada na Kranjsko, v enem izmed njih je bila požgana Rašica.

Na to ozemlje je vpadala turška vojska iz bosanskih in srbskih delov turške države. To so bili turški lahki konjeniki – akindžije, ki so predstavljali predhodnico glavnine vojske, z manjšimi plenilnimi vpadi so slabili odporno moč prebivalstva in pripravljali teren za osvojitvev ozemlja. Po turški osvojitvi Bosne (1463) so postali akindžije strah in trepet slovenskih dežel.

Ob meji z osmansko državo se je postopoma oblikoval poseben teritorij **Vojna krajina**, ki se je v drugi polovici 16. stoletja organizacijsko oblikovala, vzpostavljen je bil obrambni sistem vrste trdnjav, utrdb in stražarnic. Sredstva za vzdrževanje in delovanje sistema krajine, so zagotavljale dežele Kranjska, Koroška in Štajerska (500.000 goldinarjev na leto).

Uspešna obramba dežel je bila odvisna od dobre **obveščevalne in signalne organizacije**. O turški nevarnosti so sporočali na tri načine: s signalnimi kresovi, s streli in zvonjenjem, s turškimi glasi, ki so jih prenašali hitri sli.

Kmetje so morali za svojo varnost poskrbeti sami. Kot glavna vrsta kmečke samoobrambe se pojavijo **tabori**. Za tabore so najraje uporabljali že obstoječe starejše, tudi starorimske in prazgodovinske utrdbe in pa cerkvice na nižjih hribih, ki so jih obdali z močnim obzidjem s strelnimi linami in obrambnimi stolpi. V naši neposredni bližini se nahaja najlepše rekonstruiran tabor na Slovenskem, tabor Cerovo pri Županovi jami.

Zgodovinarica Barbara Žnidaršič iz zavoda Parnas je v zanimivem predavanju 17. junija osvetlila ozadje in potek bitke pri Sisku. Ob tej priložnosti je bila na gradu Turjak postavljena potujoča razstava Po sledovih Andreja Turjaškega, ki je v obliki stalne razstave dobila svoje mesto v zvoniku na Ahcu (na sliki), ob pomoči občine Žužemberk pa tudi v žužemberškem gradu, kjer se je najverjetneje rodil Andrej Turjaški.

Turška vojska

Turška vojska doživlja vrhunec moči ravno v 16. stoletju. Vojska je razdeljena na stalno centralno sultanovo vojsko iz enot janičarjev in fevdalno vojsko spahij s pomožnimi enotami. Del vojske so predstavljali tudi tuji najemniki.

Spahije, turški fevdalni posestniki, so se morali na poziv udeleževati vojaških pohodov. Turki so med podrejenim krščanskim prebivalstvom nabirali zdrave fante in iz njih s strogo vojaško in versko vzgojo naredili najbolj vdane sultanove vojake **janičarje**. **Martolozi** so se borili kot najemniki na mejah in v trdnjavah. **Akindžije** – lahki konjeniki pa so delovali na mejnih območjih z Evropo kot predhodnica glavnine vojske.

Janičar je bil že oborožen s strelnim orožjem. Janičarji in konjeniki nosijo še lok, najbolj učinkovito orožje, sabljo, bodalo, sulico. Tipično turško orožje predstavljajo sablja s krivim rezilom, metalna kopja, bojni bati, buzdovan, handžarji (bojni nož). Osvajanje sosednjih dežel so Turki začeli z vpadi roparskih konjeniških oddelkov, tako da so oslabili nasprotnikovo obrambno moč. Poskušali so osvojiti kakšno trdnjavo, ki jim je služila za oporišče pri nadaljnjih napadih. Sledil je vojni pohod prave turške vojske.

Vojska, ki sodeluje v obrambi pred Turki

Vsaka dežela je imela **deželno vojsko**. Zemljiški gospod je moral glede na dohodek zemljiške posesti prispevati konjenike in določeno število pešcev. V primeru večje nevarnosti so lahko sklicali vse za vojsko sposobne podložnike – **črna vojska**. Tudi mesta so morala za boj prispevati določeno število pešcev. Vojska ni bila stalna. Zbirala se je ob nevarnosti, kar je ponavadi trajalo toliko časa, da so bili Turki že v deželi. Glede na popis podložnikov pa so v drugi polovici 16. stoletja lahko z **deželnim pozivom** vpoklicali vsakega 30., 20., 10., 5. moža. Pozivi se spreminjajo glede na stopnjo nevarnosti.

V drugi polovici 16. stoletja je v nemških deželah ognjeno orožje pridobivalo vedno večjo veljavo. **Arkebuza** je ena od prvih ognjenih ročnih orožij. Težje arkebuze so se uporabljale kot trdnjavske, lažje pa na odprtem polju. Auerspergova vojska je bila oborožena z arkebuzami – arkebuzirji. Vojska

je uporabljala še topove v trdnjavah, meče, bodala, helebarde in sulice. Oklep vojaka je bil sestavljen iz prsne in hrbtno oklepne plošče, čelade, vitastih rokavov in hlačnic.

Bitka pri Sisku 1593

1591 sultan Murat za bosanskega beglerberga imenuje **Hasan pašo Predojeviča**. Nasproti je imel dobro utrjen sistem, kar pa ga ne ovira, da ne bi osvajal naprej. Začel je oblegati pomembne hrvaške branike, zavzel je Bihač, Brest in se začel pripravljati na osvojitve Siska.

V zimi 1592–93 se na obeh straneh odvijajo priprave na spopad, vojske se zbirajo. Hasan paša je zbral vojsko iz celega bosanskega pašaluka in junija 1593 krenil proti Sisku. Trdnjavo Sisak brani posadka pod vodstvom kanonikov zagrebškega kapitulja. Kmalu je postalo jasno, da sami ne bodo zmogli ubraniti Turkov, zato prosijo za pomoč hrvaškega bana Tomaža Erdodyja, hrvaško plemstvo, karlovškega generala Andreja Auersperga in poveljnika na slavonski meji Štefana Grassweina. V Novigradu ob Savi se začne zbirati vojska za pomoč pri obrambi Siska. V obrambi je s svojimi enotami sodelovalo večje število poveljnikov, med njimi tudi **Andrej Auersperg** s karlovškimi strelci, **hrvaški ban Tomaž Erdody**, **poveljnik nemških enot Ruprecht Eggenberg**, **Adam Ravbar**, **Krištof Obračan**, **Štefan Grasswein** in drugi. Podatki o poveljnikih in o številu vojske se v virih med seboj razlikujejo. Znano pa je, da je bila razmerje velikosti krščanske proti turški vojski 1 : 3.

Spopad se je pričel okrog poldneva. V prvem sunku je hrvaški ban Tomaž Erdody s pešci in konjeniki napadel turško pehoto – janičarje. Turki so hrvaške čete porinili nazaj. Andrej Auersperg s strelci je zaustavil turški napad in jih skupaj z nemškimi četami Ruprehta Eggenberga potisnil proti Kolpi, kjer se je izkazal Adam Ravbar. Hasan paša je poskušal pomagati svojim četam s konjenico, vendar so napad zaustavili Rodernovi strelci in Grassweinovi vojaki. Turki so se poskušali preko ozkega mostu umakniti na desni breg Kolpe, kar so jim preprečili karlovški strelci in izpad vojske iz trdnjave.

Turki so se poskušali preko ozkega mostu umakniti na desni breg Kolpe, vendar most je bil že osvojen in ni jim preostalo drugega, kot da so se poskušali rešiti s plavanjem preko nara-

sle reke Kolpe. Bitka je trajala le slabo uro, na bojišču pa je padlo in utonilo okoli 8000 Turkov.

Hasan paša je v bitki doživel prvi in usoden poraz. Ni upošteval nasvetov izkušenega Memi bega, naj ne gre z glavnino vojske na levi breg, temveč naj sprejme boj na desnem bregu Kolpe. podcenjeval je veliko bolje oboroženega nasprotnika in ni zavaroval mostu.

Od bogatega vojnega plena, topov, orožja, oblek, nakita, se je ohranil le mašni plač, ki je bil predelan iz Hasanovega plašča in tudi v svetovnem merilu pomeni izjemno dragocečnost. Leta 1931 ga stolni urad preda v hrambo Narodnemu muzeju Slovenije, kjer je danes ponovno na ogled v enoti na Metelkovi.

Bitka sicer pomeni uvod v 13. letno vojno med Turki in Nemškimi cesarstvom, vendar mit o nepremagljivosti turške vojske se zruši. Najpomembnejša posledica zmage pa pomeni mir pred Turki za Štajersko, Koroško in Kranjsko. Po bitki Turki na to območje ne vpadajo več.

V spomin na zmago pri Sisku 22. junija 1593, ko goduje Ahac, so Turjaški prej Marijino **cerkev na Gori posvetili sv. Ahacu**. Cerkev je bila glede na bogato ljudsko izročilo velikokrat na udaru Turkov. Evidentirana je tudi kot signalna točka (popis signalnih točk iz leta 1596). Njena posebnost je samostoječi zvonik, ki naj bi služil kot protiturška obramba. Po zapisih posestnika iz Ponikev pa naj bi Turki v njem celo odbili kos zvona.

Po sledovih Andreja Turjaškega

V zadnjem sklopu Andrej Turjaški nastopi kot povezovalni člen različnih lokacij s podobno zgodovinsko usodo.

Andrej Turjaški sodi v šumberško vejo Auerspergov in je bil najverjetneje rojen na gradu Žužemberk (1556). Po izobraževanju na najpomembnejših univerzah tistega časa in urjenju v vojaških veščinah, je postal uspešen borec proti Turkom. Že kot 20. letni mladenič se spopada s Turki v Vojni krajini, leta 1589 pa je bil na predlog nadvojvode Karla imenovan za vrhovnega poveljnika Vojne krajine v Karlovcu. Za Turke je predstavljal Kranjskega Ahila oziroma Strah Turkov.

Rodbina Auersperg spada med najstarejše in najpomembnejše plemiške rodbine na Slovenskem. Rodbina je bila zelo razvejana, razdeljena na številne linije in veje. Prvotni rodbinski grad kranjske linije Auerspergov predstavlja **grad Turjak**, ki kaže renesančno podobo iz 16. stoletja. Formalni začetnik šumberške veje pa je Volker, ki izvira iz Turjaka in je pokopan v Škocjanu v 50. letih 15. stoletja.

Prvotno domovanje šumberške veje Auerspergov, kamor sodi tudi Andrej Auersperg, je predstavljal **graščina Šumberk**, ki pa zaradi preselitve družine na grad Žužemberk že v 17. stoletju propade. Na **gradu Žužemberk** so bili Auerspergi sprva le oskrbniki gradu, leta 1538 pa grad tudi odkupijo. V njihovi lasti ostane vse do 2. svetovne vojne. Zaradi političnih in vojaških obveznosti so le redko prebivali na gradu, zato so zanj skrbeli oskrbniki.

V **Karlovcu** je Andrej Turjaški poveljeval. Trdnjava je bila zgrajena v letu 1579 kot renesančna nižinska trdnjava v obliki zvezde s šestimi stolpi – bastioni, ki so med seboj povezani z obzidjem. Legenda pa pravi, da so temelji v opozorilo Turkom postavljeni na 900 odsekanih turških glavah. Pri gradnji so sodelovali tudi slovenski kmetje. Glavne zasluge za postavitve Karlovca ima štajerski nadvojvoda Karel, po katerem je trdnjavsko naselje tudi dobilo ime. Med gradnjo trdnjave je **srednjeveški grad Dubovac**, pod katerim so jo zgradili, igral vlogo središča vojaškega poveljstva. Tudi ko je trdnjava

Prvo gostovanje razstave Po sledovih Andreja Turjaškega na gradu Dubovac v Karlovcu na Hrvaškem 30. 31. maja 2009 (od leve proti desni: Slavko Marinič, predstavnik slovenske manjšine v Karlovcu, sledita mu namestnik in gradonačelnik mesta Karlovca, Aleksandra Podrebarac, predsednica Bratstva sv. Mihovila, Metka Starič, Zavod Parnas). Na njihovi prireditvi - sejmju vlastelinstva - smo se predstavili tudi s knjigoveško delavnico.

Parnasova potujoča razstava Po sledovih Andreja Turjaškega je na turjaškem gradu na ogled v spremstvu zanimivih maket gradov, ki so jih pripravili otroci iz vrtca Sončni žarek - enota Turjak (vzg. Irena Hren, pom. Vesna Indihar) med svojim raziskovanjem grajskega življenja. Gostovanje in predavanje smo izvedli ob sodelovanju Javnega zavoda Trubarjevi kraji in Občine Velike Lašče.

Karlovac že postavljena, vojaški poveljniki koristijo stari grad Dubovac za udobnejše in varnejše prebivališče.

Trdnjavo Sisak je dal zgraditi zagrebški kapitelj za obrambo pred prodiranjem Turkov proti Zagrebu. Trdnjavo trikotne oblike so ob sotočju Save in Kolpe zgradili v letih 1544–1552. V času bitke jo je branilo 800 mož pod poveljstvom kanonikov zagrebškega kapitlja. Z uspešno ubranitvijo trdnjave Sisak so zaustavili Turke in dosegli, da Turki niso več vpadali na Kranjsko, Koroško in Štajersko.

S sodelovanjem v tako pomembni bitki za slovenske dežele se je Andrej Turjaški zapisal v zgodovino kot pomemben, uspešen vojskovodja in borec proti Turkom. Turke so v bitki pri Sisku s skupnimi močmi premagali poveljniki iz različnih koncev in s projektom smo želeli prikazati vlogo vseh, ki so sodelovali ter se izogniti poudarjanju pomembnosti enega ali drugega. Pomembno je, da so proti skupnemu sovražniku takrat prvič sodelovale vse slovenske dežele, skupaj s hrvaškimi in nemškimi enotami. Lahko bi rekli, da je bilo sodelovanje hrvaških in slovenskih obrambnih sil v 16. stoletju zgled sodelovanja med dvema sosednjima narodoma.

Barbara Žnidaršič

VELIKOLAŠKI POLETNI FESTIVAL 2009

ZAKLJUČNI KONCERT RENESANČNE GLASBE V OKVIRU FESTIVALA

SUZANA OGRAJENŠEK (SI): sopran / soprano
THE FITZWILLIAM STRING QUARTET (GB):
 Lucy Russell, Jonathan Sparey (violina / violin), Alan George (viola), Heather Tuach (violoncello / cello)

Suzana Ograjenšek in Fitzwilliam String Quartet slavita Haydnovo raznolikost v programu z angleškimi kanconetami, nemškimi pesmimi, italijanskimi arijami in godalnimi kvarteti.

Suzana Ograjenšek and the Fitzwilliam String Quartet celebrate Haydn's versatility in a program featuring English canzonettas, German lieder, Italian arias and the "Bird" and "Frog" string quartets.

Nedelja, 30. 8. 09 ob 20:30
Turjak, grad Turjak, Viteška dvorana

Vstopnice 20 evrov

(15 evrov ob obisku vsaj dveh oseb različnih generacij - družinski paket)

POLETJE NA GRADU TURJAK

Že v preteklosti so gradovi v poletnem času oživel.

Grajska družina se je z mesta preselila na deželo. Sprejemali so goste, prirejali plese in viteške igre, poslušali trubadurje.

Ob nedeljah v juliju in avgustu smo zato za vas poleg klasičnih ogledov pripravili zanimive delavnice.

Vsako nedeljo boste lahko med 14. in 16. uro v knjigovoznici zavoda Parnas izdelali miniaturno knjižico ter si pogledali dokumentarni film Po sledovih Andreja Turjaškega.

V nedeljo, 5. in 26. julija, 2., 9., 16., 23. in 30. avgusta med 14. in 17. uro bo Rokodelska družina Grčar izvajala plesne in viteške delavnice.

V avgustu bodo potekale delavnice pri lončarki Katarini Duščak.

V okviru ogledov so na ogled naslednje razstave:

- Razstava risb akademske slikarke Marjance Prelog »Rastlinje v cvetju«
- Razstava »Po sledovih Andreja Turjaškega« Barbare Žnidaršič, prof. zgod.
- Razstava Slovenskega Šolskega muzeja »Protestantsko šolstvo na Slovenskem«
- Razstava »Trubar in Turjaški« Barbare Žnidaršič, prof. zgod.

MINISTER ZA ŠOLSTVO IN ŠPORT DR. IGOR LUKŠIČ NA TRUBARJEVI DOMAČIJI NA RAŠICI

V ponedeljek, 15. junija, ob 11. uri se je minister za šolstvo in šport dr. Igor Lukšič na povabilo župana Občine Velike Lašče Antona Zakrajška in direktorja Javnega zavoda Trubarjevi kraji Matjaža Grudna udeležil predavanja o Primožu Trubarju in njegovih sodobnikih, ki ga je za dijake Slovenske gimnazije Celovec na Trubarjevi domačiji na Rašici pripravil dolgoletni vodič-pedagog Andrej Perhaj. Predavanje v trajanju približno ene šolske ure je temeljni del ponudbe Javnega zavoda Trubarjevi kraji obiskovalcem Trubarjeve domačije, minister pa je bil povabljen, da si ogleda popolnoma običajno in »nezrežirano« predavanje, namenjeno prav vsaki skupini obiskovalcev.

Ideja, ki smo jo imeli namen predstaviti ministru, je bila, da tako pomemben spomenik ključnemu obdobju v slovenski zgodovini ne more in ne sme biti zgolj na finančnih plečih občine in obiskovalcev, ampak bi bilo primerno, da za njegovo nemoteno delovanje vsaj delno poskrbi tudi državni proračun.

Prepričani smo namreč, da bi morala Trubarjeva domačija, kot pomnik izjemni Trubarjevi dediščini, dobiti tudi formalno in sistemsko finančno podporo s strani državnih organov. Ker je velika večina naših obiskovalcev iz vrst šolske populacije, smo ministru predstavili idejo, da bi ministrstvo na primeren način priporočilo šolam, naj vsak učenec obiše Trubarjevo domačijo vsaj enkrat v obdobju šolanja. »Trubarjeva ura« kot sestavni del šolskega programa bi lahko pomembno prispevala k ohranjanju zgodovinskega spomina na eno najpomembnejših obdobjev slovenske zgodovine in s tem k nadaljnjemu razvoju naše nacionalne zavesti.

Minister Lukšič se je pred kamerami in mikrofoni TV Slovenije, časopisov Delo in Dnevnik ter lokalnih medijev strinjal, da mora sedanja vlada poiskati sistemsko rešitev za delovanje Trubarjeve domačije.

Javni zavod Trubarjevi kraji

Sreča pomaga ne preveč
pametnim, ljubi pogumne in
tiste, ki jih ni strah reči: "Kocka je
padla". Modrost pa dela človeka
plahega in povprečnega.

(Érasme Didier)

TRUBARJEV ČETRTEK Z GOSTJO ALENKO PUHAR

Na tretjem Trubarjevem četrtku smo gostili Alenko Puhar, novinarko, publicistko, prevajalko in civilno-družbeno aktivistko. Med drugim je tudi avtorica treh samostojnih monografij, kot psihozgodovinarica pa je najbolj ponosna na prvo izdano knjigo Prvotno besedilo življenja, ki je bila zaradi svoje tematike izdana v Zagrebu. V knjigi se je avtorica lotila raziskovanja zgodovine otroštva, kaj se je v preteklosti dogajalo v otroku in z otrokom, v kakšnega človeka se otrok razvije, če se z njim ravna na tak in tak način.

Primož Trubar ji je pri srcu kot protestant, saj meni, da se tudi v njej nahaja nekaj protestantskega. Posebej pa ji je pri srcu seveda Trubarjevo prizadevanje za knjige, za prevajanje, za opismenjevanje ljudi. S Trubarjevo domačijo pa je povezana tudi preko vsakoletnega podeljevanja Rožančeve nagrade.

Marsikomu je Alenka Puhar najbolj znana kot avtorica scenarija o Angeli Vode, ki je bila pomembna intelektualka polpreteklega časa. Ideja za film se je porodila ob knjigi Skriti spomin, Alenki pa so predlagali, naj bi napisala scenarij. Sama je povedala, da s pisanjem scenarija ni imela nikakršnih izkušenj in se je zato za pomoč pri nastajanju scenarij obrnila na Majo Weis, ki je hkrati tudi režiserka. Filma se je od samega začetka držal sloves politične propagande. Obstajale so namreč govornice, da naj bi pobuda za film pomagala na volitvah. Alenka pa na te govornice odgovarja, da so smešne, saj je splošno znano, da se filma v treh mesecih ne da posneti. Pravi, da so na eni strani očitno umetniki, na drugi pa politični propagandisti in kot taka je bila pri svojem civilno družbenem delu mnogokrat označena tudi gostja. Na nek način je bilo njeno početje, velikokrat tudi hoja po tistem robu, ko se začne strah, da so lahko tvoja »družbeno sporna« dejanja lahko v veliko škodo ne samo tebi, pač pa predvsem tvojim najbližjim. Prav zato se človek nauči, kje je meja do kod se sme iti, kaj se lahko pove in kaj je boljše zamolčati oziroma povedati na tak način, da bo tvoje delo, tekst šel čez cenzurno sito.

Angela Vode si je med drugim izredno prizadevala za večje pravice žensk, Alenka Puhar pa pravi, da se ženskega glasu še danes ne sliši tako kot bi se ga lahko. Ne samo monografija Zamolčana polovica, katere soavtorica je, pač pa tudi Trubarjevi četrtki, ki so v letošnji sezoni posvečeni prav ženskam z različnih področij ustvarjanja, lahko pripomorejo, da se bo ženski glas okrepil.

Nuša Dedo Lale

»Kdor ima semenje, mora sejati.
Če ga stiska v pesti v strahu,
da ga bo izgubil,
ne bo nikoli doživel radosti žetve.«

(Phil Bosmans)

NOVICE S PARNASA

RAZSTAVA VSEM SLOVENCEM V MAJU GOSTOVALA V NOVEM MESTU

Ob predstavitvi knjige dr. Zvoneta Štrublja Pogum besede v Baragovem domu v Novem mestu smo od Mohorjeve družbe dobili zanimivo povabilo, da dogodek popestrimo z odprtjem razstave Vsem Slovincem. V imenu obeh soorganizatorjev, zavoda Parnas in Javnega zavoda Trubarjevi kraji, je razstavo ter njeno potovanje v Trubarjevem letu predstavila soavtorica razstave Barbara Pečnik.

Zvone Štrubelj je v svojem predavanju odkril mnoge zanimive podrobnosti iz Trubarjevega življenja, ki jih tudi direktor Družine Janez Gril in novomeški nadškof Andrej Glavan še nista poznala.

Zavod Parnas za čisto vodo v Bosni in Hercegovini

Na javni tribuni, ki v okviru Cankarjevih dnevov vsako leto poteka v organizaciji Slovenskega društva Cankar iz Sarajeva, so letos svoj pogled usmerili v prizadevanja za čiste reke v Bosni. V pogovoru, ki ga je v Zgodovinskem muzeju mesta Sarajeva vodila predsednica društva SKD Cankar, so sodelovali Suad Hajrič iz zavoda Synergija Sarajevo, naravovarstvenik Drago Bozja in Metka Starič iz zavoda Parnas. Ta je predstavila primere dobre prakse v okviru projekta Mokrišče – izziv za podeželje in natečaj Biseri vode, ki ga bo zavod Parnas v sodelovanju z SKD Cankar in Zgodovinskim muzejem mesta Sarajeva izpeljal za sarajevske osnovnošolce jeseni 2009.

Nove razglednice iz Mišje doline

V juniju so izšli trije kompleti po tri razglednice, ki prikazujejo najzanimivejše rastlinske in živalske vrste z ekološko pomembnega območja Mišja dolina z Velikimi logi. Za čudovite ilustracije modrega bleščalca, Loeselijevе grezovke, repaljčice, prstaste kukavice in drugih ter celostno podobo je poskrbela akad. slikarka Marija Prelog, razglednice pa so bile predstavljene ob odprtju njene razstave botaničnih risb Rastlinje v cvetju na turjaškem gradu, 17. junija. Razstava bo na ogled še vse poletje, za razglednice pa povprašajte v zavodu Parnas.

Stalna razstava Po sledovih Andreja Turjaškega v cerkvenem zvoniku na Ahcu

Po obetavnem dogovoru z župnikom dr. Edom Škuljem in Mojco Arh-Kos z ZVKD so se v maju pričele akcije za ureditev notranjosti samostojnega zvonika na Ahcu. Parnasovim prostovoljcem so se pridružili družina Duščak, člani TD Turjak s predsednico Brigito Železnikar, turjaški skavti, Janez in Marko Hren in drugi in v začetku junija smo temeljito očistili notranjost zvonika ter okolico cerkve. V TD Turjak so poskrbeli za nove klopce, v zavodu Parnas pa za dodatno – stalno verzijo razstave Po sledovih Andreja Turjaškega (več o razstavi v članku avtorice Barbare Znidaršič). Zahvaljujemo se našim sponzorjem: Infokart d.o.o., Knut d.o.o., Krovstvo Ciril Bobek s.p., Picerija Rozamunda in Gostilna Murn. Uradno smo razstavo odprli v sklopu Turjaških dnevov, 29. junija, pri čemer nas je podprla tudi občina Velike Lašče.

Kljub temeljitim posvetom med delovno akcijo je zvon vseeno ostal na prvotnem mestu

Ob nedeljah v juliju in avgustu 2009 – Po utrdbah 16. stoletja

Za individualne goste smo v sodelovanju z Javnim zavodom Trubarjevi kraji in TIC-om Grosuplje pripravili načrt za enodnevna poletna nedeljska potepanja v 16. stoletje (vsako nedeljo v juliju in avgustu). V zavodu Parnas smo poskrbeli, da je razstava v zvoniku na Ahcu odprta od 9.00 do 12.00, vstop je prost. Vsako nedeljo so možni tudi ogledi kašče z lončarskimi umetninami pri Duščakovih na Malem Ločniku (9.00–12.00), z vstopnino pa Sušilnice sadja na Gradežu (13.00–15.00), tabora Cerovo (14.00–17.00) in Županove jame (ob 15.00). Grad Turjak je ob nedeljah odprt od 11.00 dalje, med 14. in 16. uro pa so v okviru Poletja na gradu zagotovljene knjigovske in druge delavnice.

Več informacij na www.zavod-parnas.org.

Metka Starič, Zavod Parnas

BALETNA PREDSTAVA V LEVSTIKOVEM DOMU

BALETNA SEKCIJA KUD PRIMOŽ TRUBAR SE JE PREDSTAVILA NA ZAKLJUČNI PRIREDITVI

V torek, 23. junija, je bil ob 18. uri v Levstikovem domu v Velikih Laščah zaključni nastop baletne sekcije, ki deluje v okrilju KUD Primoža Trubarja Velike Lašče. V tretjem letu delovanja baletne sekcije, ki jo vodi baletna pedagoginja Saša Stadler, so skupaj z gojenkami višjih letnikov Baletne šole Saša iz Ljubljane pripravili baletno predstavo.

Oder Levstikovega doma so posebej opremili z baletnim podijem, na katerem so se predstavile najmlajše baletke in tiste, ki plešejo v Velikih Laščah že od začetka. Za njimi so na oder priplesale še tri skupine iz Ljubljane. Avtorici koreografij Saša Stadler in Sabina Selan sta tokrat malo drugače prikrojili klasične vaje, ki so bile tudi za gledalce zelo zanimive. Ob glasbi Edvarda Griega, Percyja Graingerja, Charlesa Gounoda, Franza Schuberta in Sergeja Prokofijeva so skupine predstavile delček svojih utečenih vaj, ki jih izvajajo pri baletnih urah.

V drugem delu so bili vsi nastopi obarvani s španskimi ritmi, ob glasbi Georgesa Bizeta in minimalnih, a zelo domiselnih kostumih Marije Pogačnik so vse skupine predstavile ljubke

koreografije. Dekleta so imela čudovite frizure, ki sta jih oblikovali Tatjana Gradišek in Darinka Letnar. Za luč in sceno je tudi tokrat poskrbel Srečo Brezovar. Med baletkami je nastopil tudi plesalec, za katerega je Saša povedala, da je sprejet na Baletno šolo v Ljubljani. Prav tako nas je razveselila z novico, da je plesalka Larisa Počič, ki pleše v starejši velikolaški skupini, sprejeta na Baletno šolo, in to v drugi razred. Larisa, čestitamo in se veselimo tvoje nadaljnje baletne poti.

V finalnem prihodu na oder ob glasbi Emanuela Chabrierja so se na oder postavile vse skupine in tik preden so si dekleta ob aplavzu v dvorani vzele že tradicionalne šopke za poklon njihovem nastopu, se je Gregor Grešak v imenu KUD Primoža Trubarja mentorici Saši Stadler zahvalil za nje-no delo z mladimi baletkami na našem koncu.

Baletna sekcija jeseni spet odpira vrata v svoje vrste – vpis je že zdaj mogoč (tel. 041 605 973, Saša Stadler). Vaje v baletnih skupinah bodo potekale predvidoma ob sredah med 15. in 19. uro (posamezne skupine bodo obveščene, kdaj se začnejo njihova srečanja) v sejni sobi Levstikovega doma. Vabljeni k vpisu in veselimo se naslednje junijske baletne predstave.

Besedilo: Ana Porenta
Foto: Gregor Grešak

KUD ROB V KRIŽNI JAMI

V nedeljo, 7. junija, smo se člani Kulturno-umetniškega društva Rob odpravili na izlet.

Kljub slabemu vremenu smo se podali na pot, šli smo si namreč ogledat Križno jamo in zato dež ni bil ovira. Ob 11. uri smo se zbrali pred vhodom v jamo. Tam so nas opremili s svetilkami, nato pa smo si jamo ogledali v spremstvu vodiča. Prehodili smo prvi del jame, si ogledali napise in podpise na stenah, kjer so prvi podpisi – dokazi »obiska« jame iz leta 1557. Po. Podpisovali so se z ožganim lesom oziroma ogljem in pa z rdečo zemljo.

Kapnikov v prvem delu jame ni ravno veliko, saj se je pred milijoni let zrušil strop v jami in porušil vse, kar je narava ustvarila skozi zgodovino. Vse kapnike in ostale lepote, ki so ležale po tleh pa so nato odnesli in pokradli. Je pa v jami zanimivo to, da je vodna jama in da po njej ves čas teče voda.

V jami prezimuje približno 500 netopirjev, saj je v notranjosti stalna temperatura okoli 8°C. Ogledali smo si tudi ostanke okostja jamskega medveda, ki je pred milijoni let živel v tej jami in po katerem se imenuje tudi stranski rov. Zgornja lobanja na sliki je od rjavega medveda, težkega približno 100 kilogramov, spodnja pa je od jamskega medveda, ki naj bi bil izključno rastlinojed.

Zadnji del poti je bil najbolj zanimiv, saj smo si ga ogledali s čolnom. Peljali smo se po prvem jezeru v jami, naredili krog in se nato vrnili na kopno in se odpravili nazaj.

Po končanem ogledu jame smo pot nadaljevali proti Slivnici. Tam smo se okrepčali s čajem in slivniškimi palačinkami.

Foto: Klemen Peterlin, tekst: Tina Žunič

ZAKLJUČNI ŠPORTNI NASTOP V VELIKH LAŠČAH

V sredo, 17. junija, ob 18. uri, je v dvorani OŠ Primoža Trubarja potekal mali praznik športa. Ob zaključku šolskega leta so se predstavili vadeči ŠD Mini Šport, Kickboxing kluba Spirit ter SD Sokola Bežigrad. Okoli 100 obiskovalcev je lahko občudovalo nastope športnikov, starih od treh do dvajset let. Mini športniki so prikazali svoje znanje pri igrinah ter vajah za izboljšanje motoričnih sposobnosti, mlade gimnastičarke in gimnastičarji so izvedli vaje na gredi, parterju, dvovišinski bradlji in skoke z male prožne ponjave, kickboxerji pa so prikazali tehniko treniranja v parih s pomočjo fokuserjev, tehniko treniranja borbenih kombinacij, ki si sledijo v dogovorjenem zaporedju, borbo (sparring) in plesno točko.

Enourna prireditev je bila lepa promocija športa v Velikih Laščah, zato vas že zdaj vabimo na ogled nastopa konec drugega šolskega leta.

Kopitar, Latič, Kern

ŽOGARIJA – VELIKE LAŠČE ŽUPAN IN RAVNATELJICA PROTI ZMAGOVALCEM

Gostitelji iz Velikih Lašč so toplo sprejeli ekipo Žogarije. Še posebej so bili ponosni na Žogarijinega voditelja televizijske oddaje, domačina Simona Galeta.

Seveda nas je obiskal in nagovoril župan Velikih Lašč Anton Zakrajšek, ki je sestavil svojo nogometno ekipo, s katero se je na koncu žogarije tudi pomeril z zmagovalci. Kaj kmalu je bilo jasno, da so mladi nogometaši boljši v nogometu štiri na štiri, zato se je župan odločil, da se bo raje kot nogometu, posvetil svojim obveznostim. V županovi ekipi je bila tudi ravnateljica OŠ Primoža Trubarja, Metoda Kolar, ki je pozdravila zbrane na prizorišču, predvsem pa velja pohvaliti njeno zavzetost in sodelovanju pri vseh dejavnostih letošnje Žogarije. Nastopali pa niso le otroci iz Velikih Lašč, temveč se je na prizorišče pripeljala prav vsa šola OŠ Sveti Gregor, ki je sicer podružnična šola OŠ dr. Ivan Prijatelj iz Sodražice je s svojimi tradicionalnimi oblačili popestrila dogajanje na igrišču, saj so poleg sodelovanja v spretnostnih igrinah, navdušili tudi s tradicionalnim folklornim nastopom. Poleg televizijske oddaje, ki je bila posneta v Velikih Laščah, je bila tokrat tu tudi radijska ekipa, ki je posnela prispevek za nedeljsko popoldne na Valu 202. Deležni smo bili še ene kulturne točke, za katero je poskrbela glasbena skupina Škorci iz domače osnovne šole, ki je predstavila dve rok skladbi. V kotičku zdravega obroka so sodelujoči tokrat naredili nabodalo »sendvič na palčki«, v ustvarjalni delavnici pa so izdelovali okrasno obešanko, kjer se je odlično izkazala tudi ravnateljica. V nogometni igri 3 na 3 so tokrat po razburljivem finalu slavili ribniški Extrem 1, v spretnostnih igrinah pa domača ekipa Pokemoni. Obe ekipi sta se uvrstili na finalno prireditev na Ptujju.

(članek: Media šport)

VELIKOLAŠKA TRŽNICA

Spet vabljeni na trg pred
Levstikovim domom v Velikih Laščah
od 8. do 12. ure

**v soboto, 18. julija,
v soboto, 29. avgusta, in
v soboto, 19. septembra 2009.**

Velikolaška tržnica bo prav tako gostovala

- na Medeni tržnici 11. julija v Velikih Laščah,
- na Prazniku suhega sadja 20. septembra ter
- na Bučno-marmeladnem dnevu 1. oktobrsko soboto v Velikih Laščah.

**Vabljeni tako ponudniki
kot obiskovalci!**

NOGOMETAŠI ŠD NK VELIKE LAŠČE SKLENILI SEZONO 2008/2009

V sredo, 17. junija, zaključek nogometne šole

Tradicija se nadaljuje, tokrat že šesto leto. Sproščeno druženje ljubiteljev nogometa in najpomembnejša tekma sezone za najmlajše proti mamicam.

Tudi letos so se **osemletniki** pomerili z mamicami. Tekma je bila napeta, polna lepih akcij, nerodnih strelav, padcev in pristrčnih duelov. Tokrat so bile mamice poražene. Najmlajši so pokazali vse, kar so se naučili, in to zelo dobro.

Najmlajši

proti

mamicam

Desetletniki so se pomerili z očki.

Očki so bili nepopustljivi, otroci željni dokazovanja. Lepa preigravanja, veliko volje, močni streli in lepe obrambe. Tu je bila igra bolj izenačena. Ekipi sta tako tudi končali tekmo. Zmagovalca so določili prosti streli. Napetost se je stopnjevala, saj je zmagovalca določil šele drugi krog. Pri očkih se je izkazal vratar Tone Hočevar in popeljal ekipo očkov do pomembne zmage.

Zaključna slika ob koncu, veliko lepih želja in obljuba, da se prihodnjo sezono ponovno srečamo so ob slovesu pika na i celotne sezone.

Zahvala obema trenerjema, Nini in Srečku in seveda vsem staršem, ki so na svoj način popestrili dogodek.

Zapisal in fotografiral: Mitja Pintarič

KONČUJE SE SPOMLADANSKI DEL MALONOGOMETNIH LIG V OKOLICI

Ekipe MINA CAFÉ povsod v vrhu.

Sodelovanje v Občinski ligi Videm Dobrepolje fantje iz ekipe ne jemljejo samo kot dober trening. Tudi tu je dober rezultat v ospredju in temu posledično mesto na lestvici. Po enajstih odigranih kolih delijo odlično tretje mesto med dvanajstimi ekipami. Kapo dol.

Dobre tekme v spomladanskem delu so na domače tekme »ribniške lige« na igrišče pred osnovno šolo v Velikih Laščah privabile tudi gledalce. Igranje nogometa pred svojimi navijači je igralcem dodaten motiv. Temu primerni so tudi letošnji odlični rezultati. Po trinajstih odigranih tekmah je ekipa z najboljšim napadom 67 golov in najboljšo razliko med danimi in prejetimi goli +29 v samem vrhu. Vsekakor dobra popotnica za počitnice in za smeje jesenske načrte.

Nogometni navdušenci dobijo sveže podatke o ekipi MINA CAFÉ na: <http://www.minacafe.com>.

Zapisal in fotografiral: Mitja Pintarič

NK BRAVO IN USPEŠNI IGRALCI S TURJAKA IN VELIKIH LAŠČ

Selekcija starejših dečkov (U14) NK Bravo Publikum je v svoji prvi sezoni v prvi državni ligi osvojila naslov prvakov. V finalu so bili s skupnim izidom 2:1 boljši od Maribora in se zaslužno veselili naslova državnega prvaka. Pomemben delež k uspehu sta prispevala tudi dva mlada igralca z območja občine Velike Lašče.

Prvo tekmo so igralci Brava dobili z 1:0, druga tekma pa se je končala z rezultatom 1:1. Edini gol za NK Bravo je na drugi tekmi dosegel Žan Tekavčič, štirinajstletni Turjačan, ki je sredi prvega polčasa po kotu lepo utekel na prvo vratnico in z glavo zadel za vodstvo gostov. Maribor je kmalu za tem izenačil, izid pa se po tem ni več spremenil. Tako kot Tekavčič je obe finalni tekmi odigral Klemen Duščak z Malega Ločnika, ki je na desnem boku uspešno zaustavljaval vse mariborske napade.

Skozi celotno sezono sta za U14B ekipo, ki je nastopala v 2. Medobčinski ligi, uspešno igrala Matic Mohorič s Turjaka in Jurij Kožar iz Velikih Lašč. U14B ekipa je na koncu osvojila drugo mesto v svoji ligi, boljši je bil le Interblock.

Po uspešni sezoni je sedaj čas za počitek, ki pa ne bo preveč dolg, saj se nova sezona začne že 15. julija. Začetek sezone bo poseben za igralce, ki so osvojili naslov državnih prvakov, saj se med 24. julijem in 3. avgustom odpravljajo v Brazilijo, na mednarodni turnir, ki bo potekal v obalnem mestu Porto Seguro.

Vse informacije o nogometnem klubu Bravo lahko dobite na internetni strani <http://www.nk-bravo.si>

Blaž Klarič

Foto: Ljubo Stojanovič (portreti), Martin Rigler (slika s tekme)

KOLESARSKI KRONOMETER KNEJ- KARLOVICA

Tudi neugodna vremenska napoved nas ni ustavila pri organizaciji že tretjega kolesarskega kronometra na relaciji Knej-Karlovica. Po precejšnji ohladitvi je bilo v nedeljo, 21. junija, pravo vreme za kolesarsko dirko. Dirke, v kateri je zmagovalec dosegel povprečno hitrost več kot 40 km/h, se je letos udeležilo 45 kolesarjev v 7 kategorijah.

Dober glas seže v deveto vas, pravi slovenski pregovor in tudi glas o kolesarskem kronometru, ki ga je letos tretjič organizi-

ral TVD Partizan Velike Lašče, sega vse dlje. Z 21 tekmovalci na prvem kronometru Knej-Karlovica se je letos število tekmovalcev povzpelo na 45. Predvsem je opaziti večje število tekmovalcev v ženskih in mladinskih kategorijah, zato smo prepričani, da bo kronometer Knej-Karlovica postal največja kolesarska dirka za nekategorizirane tekmovalce južno od Ljubljane.

Za izvedbo dirke mora biti cesta med Knejem in Karlovico zaprta za ves promet, med dirko pa je treba vse večje cestne priključke osebno nadzorovati. Zaradi velikih hitrosti, ki jih dosegajo kolesarji, si organizatorji namreč ne smemo dovoliti, da bi kakšno vozilo po pomoti zapeljalo na cesto, na kateri poteka dirka.

Kronometer Knej-Karlovica organiziramo kot odprto dirko za tekmovalce od vsepovsod in kot občinsko tekmovanje, ki se ga je letos udeležilo 35 tekmovalk in tekmovalcev vseh starosti.

Rezultati občinskega tekmovanja:

Učenci OŠ:

1. Jakob Hočevar, 10:11,17
2. Urban Gruden, 10:43,44
3. Luka Debeljak, 10:50,52

Sledijo: Miha Žužek, Gašper Marinc in Tine Starič

Učence OŠ:

1. Neža Hočevar, 8:51,88
2. Eva Kutnar, 12:04,31
3. Monika Škulj, 12:21,44

Ženske do 35 let:

1. Janja Samsa, 12:29,21

Ženske nad 35 let:

1. Marija Kutnar, 11:12,09
2. Irena Hren, 11:33,42
3. Mija Prijatelj, 12:06,72

Moški do 40 let:

1. Andrej Krička, 07:36,46
2. Rok Papež, 08:15,23
3. Simon Kokelj, 08:18,36

Sledijo: Aleš Brodnik, Jože Škulj, Primož Žagar, Nejc Hren, Klemen Cimerman, Luka Koren, Jure Starič, Marko Škulj, Gregor Fajdiga in Robert Hozjan.

Moški 40 do 60 let:

1. Franc Kutnar, 8:16,28
2. Anton Hočevar, 8:17,51
3. Jože Starič, 8:37,25

Sledijo: Primož Jakše, Matej Hren, Marko Žužek, Anton Žužek in Darko Hozjan.

Moški nad 60 let:

1. Jože Škulj, 11:36,54

Rezultati skupno:

Učenci in učenke OŠ, ženske do 35 let in moški nad 60 let: enaki rezultati kot za občinsko tekmovanje.

Ženske nad 35 let:

1. Cveta Buh, 8:58,68
2. Marija Kutnar, 11:12,09
3. Irena Hren, 11:33,42

Sledi: Mija Prijatelj

Moški do 40 let:

1. Simon Virant, 7:26,79
2. Nejc Peterlin, 7:30,66
3. Andrej Krička, 07:36,46

Sledijo: Matjaž Pucelj, Luka Košir, Rok Papež, Simon Kokelj, Bojan Novak, Aleš Brodnik, Jože Škulj, Primož Žagar, Nejc Hren, Klemen Cimerman, Luka Koren, Jure Starič, Marko Škulj, Gregor Fajdiga in Robert Hozjan.

Moški 40 do 60 let:

1. Marko Kavčič, 7:32,48
2. Franc Kutnar, 8:16,28
3. Anton Hočevnar, 8:17,51

Sledijo: Matjaž Bahar, Tomaž Zajc, Jože Starič, Primož Jakše, Bojan Supanič, Matej Hren, Marko Žužek,

Anton Žužek in Darko Hozjan.

Vsi udeleženci kronometra Knej-Karlovica in tudi vsi, ki se do sedaj še niste opogumili, ste vabljeni na drugi gorski kronometer Logarji-Sv. Primož, ki bo 13. septembra ob 15. uri.

Za TVD Partizan Velike Lašče Jože Starič

ŠD NK VELIKE LAŠČE V SEZONI 2008/2009

NOGOMETNA SEZONA SE JE KONČALA KONEC JUNIJA

S koncem junija se je končala še ena nogometna sezona za naše mlade nogometaše, ki trenirajo in tekmujejo v nogometni šoli ŠD NK Velike Lašče. Kot mnogo prejšnjih, je bila tudi pretekla sezona uspešna. Med sezono je konec oktobra 2008 minilo 5 let od ustanovitve društva. Pri svojem delu društvo še vedno sledi osnovnemu namenu delovanja, ki se izkazuje v kakovostnem delu z mladimi nogometaši. Sadovi takega dela se kažejo v napredku v znanju in nogometni tehniki ter v tekmovalnih dosežkih naših ekip in posameznikov, ki nastopajo za druge ekipe.

V pretekli sezoni je bila najbolj aktivna ekipa U-12 (starostna skupina do 12 let). V celotni sezoni so odigrali 13 tekem zimske lige in večji del ekipe tudi 22 krogov prve lige Mestne nogometne zveze (MNZ) Ljubljana, kjer so bili priključeni ekipi NK Kočevje. V tej ekipi so odigrali tudi glavno vlogo, kar pa na žalost ni bilo dovolj za obstanek v prvi ligi. Fantje so dosegli zmage na turnirjih v malem nogometu v Kočevju in Sodražici, na domačem turnirju ob peti obletnici delovanja NK Velike Lašče pa so sodelovali z dvema ekipama in dosegli drugo in tretje mesto. Tako je bilo v celotni sezoni od lanske sredine avgusta do konca junija nogometu posvečenih več kot 30 vikendov, za kar je treba fante pohvaliti. Pogrešali pa smo nekoliko bolj redno udeležbo na treningih v Kočevju, pri čemer žal pri nekaterih ni bilo prave zagnanosti in tudi ne podpore staršev. Za nogomet na travi v občini na žalost še ni pravih pogojev, a pravega napredka brez kakovostnih treningov na travi pričakovati.

Fantje iz skupine U-9 so bili prav tako uspešni v ligaškem tekmovalstvu MNZ Ljubljana, saj so v drugi izmed sedmih tekmovalnih skupini osvojili drugo mesto med štirimi ekipami. Prav tako so sodelovali na nekaj turnirjih v malem nogometu in med temi je treba izpostaviti prvo mesto na domačem turnirju v Velikih Laščah.

Omeniti je treba še, da dva naša nogometaša uspešno igrata v prvi ligi MNZ Ljubljana v skupini U-14 za ekipo NK Kočevje.

Pri uvajanju v šport z nogometno igro želimo otroke na nek način spodbuditi tudi k tekmovalnosti, česar pa brez sodelovanja v raznih tekmovaljih ni mogoče pričakovati. Pri tem pa je ključnega pomena podpora staršev. Želimo si, da bi bila ta podpora bolj izrazita, še posebej pa se nam zdi pomembna pri mlajših starostnih skupinah. Te se šele začinjajo vključevati v razna tekmovalstva, kot je bila lani na primer zimska liga v skupini U-8. Upamo, da bomo pri tem v naslednji sezoni prepričljivejši.

Vsi naši mladi nogometaši lahko spodbudo za še boljše delo iščejo tudi pri nekaterih fantih, ki so svojo nogometno pot začeli v NK Velike Lašče. V pretekli sezoni so namreč v svojih sedanjih ekipah dosegli izredne uspehe v širšem slovenskem nogometnem prostoru. Tako je Klemen Duščak z NK Bravo postal državni prvak v U-14. V isti ekipi sta na začetku sezone sodelovala tudi Matic Mohorič in Jurij Kožar. Alen Kavčič, sedaj NK Domžale, pa je zabeležil prve nastope v državni reprezentanci U-17. Vsem omenjenim iskreno čestitamo in jim želimo še veliko uspehov na njihovi športni poti. Zasluge za njihove uspehe gre pripisati njihovi volji in delu pa tudi nesebični podpori njihovih staršev. Veseli in ponosni smo, da se je njihova nogometna pot začela v NK Velike Lašče.

Nogometne počitnice bodo kot vsako leto nekaj krajše od šolskih. Priprave za novo sezono 2009/2010 se bodo namreč začele že v avgustu. V pričakovanju novih tekem in tekmovalanj ter seveda novih uspehov, se nove nogometne sezone v NK Velike Lašče že sedaj veselimo.

Marko Žužek, predsednik ŠD NK Velike Lašče

TVD Partizan Velike Lašče

vabi na

CESTNO KOLESARSKO TEKMOVANJE V KRONOMETRU,

ki bo v **nedeljo, 13. septembra, ob 15. uri**. Tekmovanje bo izvedeno na cesti Logarji–Zgonče pri Velikih Laščah–Sv. Primož. Prijava na tekmovanje bo možna na dan tekmovanja na startnem mestu, to je na križišču Logarji–Marinčki–Zgonče. Prijave se bodo sprejemale od 13.30 do 14.45. Tekmovalci startajo posamezno z razmakom 30 sekund. Med posameznimi tekmovalci ima organizator pravico določiti večji časovni razmak. Vožnja v zavetrju se kaznuje z diskvalifikacijo.

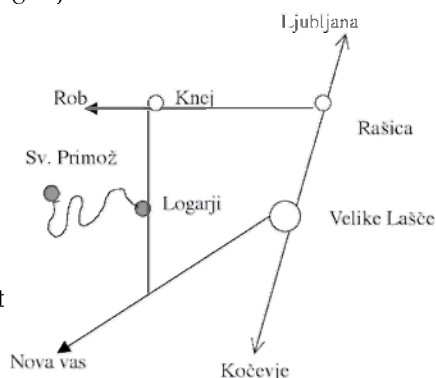
Startno mesto je na nadmorski višini 538 metrov, dolžina proge je 3,250 kilometra. Cilj je pred cerkvijo Sv. Primoža in Feliciana na nadmorski višini 817 metrov. Cesta je v celoti asfaltirana.

Tekmujejo lahko samo amaterji brez licence kolesarskega tekmovalca. Tekmovalci bodo razvrščeni po kategorijah glede na starost in spol. Tekmovalci tekmujejo na lastno odgovornost. Dodatna pojasnila so možna po GSM 031 361564 – Jože.

Razglasitev rezultatov bo pri domačiji Juvanc na Zgončah. Rok za pritožbe bo 15 minut, nakar bo podelitev medalj za posamezno kategorijo.

Učenke OŠ
Učenci OŠ
Moški do 40 let
Moški nad 40 let

Dekleta do 35 let
Dekleta nad 35 let

LOVCI LD VELIKE LAŠČE

GOSTILI IN IZOBRAŽEVALI ŠVICARSKEGA IN ITALIJANSKEGA STROKOVNJAKA ZA VELIKE ZVERI

V drugi polovici aprila in prve dni maja je bil gost LD Velike Lašče vodilni raziskovalec in strokovnjak za velike zveri (volk, ris, medved) v Švici, Mario (Maria Anton) Theo. K nam je prišel na prošnjo Marka Jonozoviča, vodje oddelka za prosto živeče živali in lovstvo z Zavoda za gozdove Slovenije, z namenom sodelovanja pri projektu preučevanja dejavnikov habituacije rjavega medveda na človeka z uporabo GPS telemetrije, ki poteka pod vodstvom biotehniške fakultete, oddelkov za biologijo in gozdarstvo ter da se kar največ nauči o rjavem medvedu (*Ursus arctos* L.), njegovih prehranjevalnih navadah, opazovanju medvedov, sledenju medvedom, medvedjih brlogih, itd. Sodeloval je pri postavljanju in rednem dnevnem kontroliranju pasti za odlov živega medveda z namenom, da se ga opremi s posebno GSM/GPS ovratnico.

Mario Theo in Alojz Indihar pri opazovanju medveda pod Štangarji.
(foto: Paolo Molinari)

Naše lovišče je splošno znano kot lovišče z relativno veliko prisotnostjo rjavega medveda, naši lovci pa spadajo med najbolj izkušene lovce s področja gospodarjenja z rjavim medvedom v Sloveniji, in kot se je izkazalo tudi v Evropi. Že prvi dan izobraževanja pri nas je gost videl kar pet medvedov, kar je, po njegovih besedah, več kot prej v celem življenju skupaj. Na krmišču v Kališčih, kamor ga je vodil oskrbnik krmišča in lovske kočje v Kališčih, lovski čuvaj Milan Šilc, je že podnevi opazoval in snemal medvedko z dvema skoraj odrasčenima mladičema. Strokovnjaka sta dnevno izobraževala in vodila po lovišču še lovski čuvaj Alojz Indihar in gospodar LD, prav tako lovski čuvaj, France Zakrajšek. Že prvi teden je zbral zelo veliko fotomateriala in znanja ter ga sproti po elektronski pošti posredoval ostalim strokovnjakom v tujino (Švica in Italija), zadnje dni aprila pa je zaprosil vodstvo naše LD, če se mu lahko v našem lovskem domu in ob izobraževanju v lovišču, za nekaj dni pridruži še nekdanji mentor, največji strokovnjak za velike zveri v Italiji in eden največjih strokovnjakov za velike zveri v Evropi, eden od začetnikov opremljanja medvedov z GSM/GPS ovratnicami v Evropi in vodilni mož doseljavanja rjavega medveda v izumirajoče populacije iz Slovenije v Italijo, Paolo Molinari. Prošnji smo seveda ugodili in zvečer je bil že na lovski preži ob krmišču s Francetom, kjer je lahko opazoval mlajšega medveda.

Naslednji dan je Alojz izvedel pravo »terensko akcijo«, ko je po klicu Milana, sredi popoldneva, da se pod Štangarji na

TVD Partizan Velike Lašče

vabi na

OBČINSKO TEKMOVANJE V BALINANJU,

ki bo v **soboto, 5. septembra, ob 14. uri** na balinišču gostilne Škrabec v Robu. Sprejem prijav bo neposredno pred tekmovanjem. Tekmuje se v dvojicah v skladu s Tehničnim pravilnikom Mednarodne balinarske zveze.

VABLJENI!

travniku pase medved, z avtomobilom odbrzel v naš lovski dom, kjer sta oba strokovnjaka vse dni stanovala, ju »dvignil« izza računalnikov in odpeljal do Štangarjev. Tu so s ceste še več kot uro opazovali in snemali približno sto kilogramov težkega medveda, ki se je pasel na travniku.

Paolo Molinari fotografira medveda (medved je desno od cvetoče jablane). (foto: Mario Theo)

V prostem času smo strokovnjakoma lovci LD Velike Lašče omogočili spoznavanje krajev in znamenitosti naše občine, kulinarčnih dobrot naše dežele (posebej sta bila navdušena nad suhomesnimi specialitetami Franceta in Alojza ter Milanovimi popoldanskimi pikniki), organiziranosti lovstva pri nas (teoretični in praktični prikaz inšpekcijskih postopkov, del v lovišču, vodenja evidenc odvzema divjadi, lovsko čuvajske službe, pregledovanja uplenjene divjadi, streljanja na glinaste golobe ...) ter spoznavanje ljudi in navad naših krajev. Domačini s Karlovice so ju celo povabili na kresovanje ob prvem maju in ta dogodek jima je, po njuni izjavi, ostal v zelo lepem spominu. Izobraževanje smo »kronali« z uspešnim odlovom 140 kilogramov težkega medveda, ki so ga slovenski strokovnjaki opremili z GSM/GPS ovratnico (o tem več v drugem prispevku).

Medved se pase v travi. (foto: Mario Theo)

Strokovnjaka sta bila začudena nad visokim nivojem organiziranosti lovstva pri nas, ki krepko prekaša organiziranost lovstva v njihovih domovinah. Navdušena sta bila nad prijaznostjo in nezlaganim občutkom prisrčne sprejetosti med ljudmi v naših krajih in nad, po njihovih besedah, izredno nesebičnostjo, požrtvovalnostjo ter prijateljstvom med lovci pri nas. Takšno izobraževanje bi v Švici stalo nekaj tisoč evrov, nam je povedal Mario Theo, vendar pa Švica, vsaj do sedaj, ni premogla strokovnjaka z znanjem, kot ga imajo naši

lovci. Vsi sodelujoči lovci naše LD so sodelovali brezplačno, celo stroške sodelovanja pri projektu so pokrili iz lastnih žepov, zato se jim na tem mestu v imenu obeh strokovnjakov in svojem imenu ponovno zahvaljujem. Stroške bivanja obeh strokovnjakov je pokrila LD Velike Lašče, nekaj sredstev pa bo primaknila tudi Občina Velike Lašče v okviru sofinanciranja dejavnosti društev v občini.

Milan Šilc je sredi popoldneva pripeljal Maria Thea in znanega biologa, fotografa ter raziskovalca velikih zveri Miho Krofļa z BF do krmišča, na katerem je bila medvedka z dvema mladičema. (foto: Miha Krofel)

S ponosom menim, da smo naredili veliko za promocijo našega lovstva, slovenskega lovstva ter naših krajev in ljudi ne le na državnem, pač pa tudi na evropskem nivoju.

Nejc Marolt
Predsednik komisije za izobraževanje
LD Velike Lašče

vas v **soboto, 18. julija, ob 20. uri**
vabi na veliko vrtno veselico
z bogatim srečelovom.
Pel in godel nam bo

ansambel SICER,

za hrano in pijačo
pa bomo poskrbeli
gasilke in gasilci
PGD Velike Lašče.

Lepo vabljeni!

LOVCI LD VELIKE LAŠČE

SODELUJEMO V PROJEKTU PREUČEVANJA DEJAVNIKOV HABITUACIJE RJAVEGA MEDVEDA NA ČLOVEKA Z UPORABO GPS TELEMETRIJE

(ALI »TUDI LAŠČNI IMAMO SEDAJ Z GPS OPREMLJENEGA SVOJEGA MEDVEDA«)

Odlovna ekipa z uspavanim in opremljenim medvedom Nejcem. Zадaj, od leve proti desni: Aljoša Beljan, dr. vet. med – VURS, Milan Silc – lovski čuvaj LD Velike Lašče, Sandi Debeljak – Velike Lašče, France Zakrajšek – gospodar in lovski čuvaj LD Velike Lašče. Spredaj, od leve proti desni: prof. dr. Ivan Kos – BF, Oddelek za biologijo, Mario Theus dipl. forst. ing. – ETH Zürich, Švica, Jernej Marolt univ. dipl.inž. gozd. – IRSKGH in član LD Velike Lašče, Marko Jonozovič, univ. dipl.inž.gozd. – ZGS, vodja oddelka za prosto živeče divje živali in lovstvo, Alojz Indihar – lovski čuvaj LD Velike Lašče. (foto: Miha Krofel)

Na Biotehniški fakulteti univerze v Ljubljani (BF), pod vodstvom dr. Klemena Jerine z Oddelka za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire že od oktobra 2008 poteka projekt proučevanja dejavnikov habituacije rjavega medveda na človeka z uporabo GPS telemetrije. Namen projekta, v katerem so vključeni še oddelek za biologijo BF, Zavod za gozdove Slovenije (ZGS), Lovska zveza Slovenije (LZS) in veterinarji, je preučiti dejavnike, ki vplivajo na pojavljanje konfliktov med medvedom in človekom, ugotoviti razloge, ki privabljajo medveda v bližino loveka in ugotoviti vpliv krmiš na gibanje medvedov. Prva faza projekta je odlov dvajsetih medvedov in opremljanje le-teh z GPS/GSM ovratnicami, nato pa bo potekalo spremljanje medvedov preko satelita (ovratnica beleži lokacijo medveda vsako uro) in terensko popisovanje lokacij pogostejšega pojavljanja ali daljšega zadrževanja posameznega medveda. Sledila bo obdelava podatkov, rezultate pa lahko pri akujemo konec leta 2010. Trenutno gibanje medvedov in ugotovitve strokovnjakov pa lahko sproti spremljamo na strani <http://www.medvedi.si>. Na prošnjo ZGS, Marka Jonozoviča in BF, dr. Jerine, smo se v projekt prostovoljno vključili tudi lovci LD Velike Lašče in zadnji, dvajseti z GSM/GPS ovratnico

opremljeni medved je bil odlovljen ravno v našem lovišču, v revirju Laški gozd, pod Velikim vrhom. Odločitvi za odlov medveda v našem lovišču je botrovalo stalno vključevanje naših lovcev v različne projekte preučevanja divjadi in preučevanja odnosov divjad in človek, mednarodno priznana izredno bogato znanje o medvedih, ki ga imajo naši lovci in nenazadnje zelo težavna naloga raziskovalcev, ki so potrebovali odlov medveda točno določene kategorije: samca, težkega 100–150 kilogramov, starega okrog 5 let. »Če ga ne dobimo v Velikih Laščah, ga ne bomo nikjer,«

mi je v pogovoru priznal eden od eminentnih strokovnjakov, vključenih v projekt.

Z odlovom smo začeli že sredi aprila, ko smo s pomočjo lovskih čuvajev LD Velike Lašče Franceta Zakrajška, Alojza Indiharja in Milana Silca določili štiri lokacije, kjer je bila največja možnost za odlov medveda zelene kategorije. Na dve lokaciji smo nastavili »lovke«, to so posebne pasti, ki medveda ujamejo živega in ga zadržijo do prihoda ekipe strokovnjakov, ki medveda uspava in opravi potrebne meritve ter namestitve ovratnice. Ko se past aktivira, oddajnik preko GSM sporoči članom odlovne ekipe, da je medved v pasti. Na dveh lokacijah pa je potekalo čakanje medveda na klasičen način, samo z uspavalno puško. Projekt odlova je potekal skoraj tri tedne in omenjeni trije lovski čuvaji

so krmišča kontrolirali najmanj enkrat dnevno, istočasno izobraževali še strokovnjaka iz Švice, skrbeli za sprotno obveščanje ekipe o stanju na terenu, ob večerih pa spremljali odlovno ekipo in raziskovalce pri čakanju medvedov. Pri klasičnem čakanju nam ga je nekajkrat zagodlo vreme, precejkrat pa smo videli medvede drugih kategorij, katerih odlov ni smiseln.

3. maja okrog enih ponoči, je alarm sporočil, da je medved ujet in odlovna ekipa je krenila na pot. Močno deževje in posledično blatne vlake so bile vzrok za zdrs terenskega avtomobila »izvidniške skupine« pod cesto, kar pa ekipe ni ustavilo. Na pomoč nam je s svojim terenskim avtomobilom in izrednim poznavanjem vožnje v težkih razmerah priskočil Sandi Debeljak in po strelu z uspavalno puško je medved takoj zaspal. Sledila je dvajset minutna izredno usklajena akcija gozdarjev, veterinarjev, biologov in naših lovcev, v kateri smo izvedli vse predpisane meritve, odvzeli predpisane vzorce dlake za analizo DNK, medveda stehali in mu namestili GSM/GPS ovratnico. Medveda, ki ga je Marko Jonozovič »kristil« za Nejca, smo nato pustili spat ob krmišču, čez tri ure pa je že veselo hlačal proti Dobropolju.

Ekipa je kljub dežju z usklajenim delom za izmero vseh potrebnih podatkov, odvzem vzorcev in namestitvev ovratnice potrebovala vsega dvajset minut. (foto: Mario Theus)

Našega 140-kilogramskega samca, petletnega medveda Nejca, lahko sedaj spremljamo na že navedeni internetni strani. Tu so napisani tudi vsi ostali podatki o njem in karta njegovega gibanja. V maju in juniju se stalno giblje na območju Laškega gozda, do Lipljen, nazaj preko Dobropolja in Strug do Male gore in pod Grmado. Največ se zadržuje v okolici Vrha nad Poljanami, napravil pa je tudi že nekajdnevni izlet do Pugleda in Kotla ter se vrnil v gozdove pod Grmado. Terenski pregled mest pogostejšega zadrževanja, ki jih opravlja mladi raziskovalec in fotograf Miha Krofel z oddelka za biologijo BF, je pokazal, da se je konec maja paril z medvedko nad Poljanami, v juniju pa po vsej verjetnosti tudi z medvedko Zoro (prav tako opremljeno z ovratnico) na Mali gori. Zadržuje se skoraj izključno v gozdovih in se ne približuje vasem.

Ovratnice so izdelane tako, da po dveh letih odpadejo. Do takrat nam bo medved Nejc, upajmo, »povedal« kar največ o medvedjih navadah. Želimo mu srečno hlačanje po njegovem teritoriju, pri nas, v Sloveniji, v krajih, kjer ljudje znamo ceniti to plemenito zver, v krajih, kjer se mu gotovo ne bo zgodilo kaj tako žalostnega, kot se je njegovemu sodrožniku Rožniku, ko je prestopil Avstrijsko mejo ...

Jernej Marolt

Predsednik komisije za izobraževanje LD Velike Lašče

INFOTOČKA V KRVAVI PEČI

Krvava Peč se pripravlja na prihod moderne informacijske tehnologije (v mislih imamo seveda tako težko pričakovano širokopasovno povezavo s svetom, ki naj bi dosegla Krvavo Peč v bližnji prihodnosti in s tem pridobila še zadnji pogoj za enakovredno tekmovanje z mestom) tudi na tradicionalni način, tako domač številnim slovenskim malim krajem. Središče vasi je bil že od nekdaj center dogajanja, tam se je izmenjevalo izkušnje, ideje, sporočila... Včasih pa je bilo potrebno obvestiti vse vaščane o pomembni stvari, tu pa je že nastopil problem; kje pustiti sporočilo, da bi doseglo vse in ne bi nikogar motilo?

Vaščani smo zato ob križišču sredi vasi postavili tradicionalno oglasno sredstvo - repliko slovenskega kozolca z dodano tablo za sporočila in posodo s cvetjem. To je spet majhen korak k ureditvi celotne podobe vasi, ki bo z dokončno obnovo Doma veteranov in njegove okolice dobila »nov obraz« in bo tako postala ena najbolj prepoznavnih slovenskih vasi glede na raznovrstnost ponudbe in izbire za obiskovalce.

Besedilo in foto: S. K.

Domišljija je pomembnejša kot znanje.

(Einstein Albert)

PONOVRNO EKOLOŠKA PRIDELAVA PROSA NA GRADEŽU

V lanskoletnih izdajah Troble ste bili obveščeni, kako so na Gradežu »po starem« pridelali proso in obiskovalce pogostili s Trubarjevo malico. Marljivi Gradežani so se odločili, da bodo letos nadaljevali z ekološko pridelavo prosa in so proso ponovno posejali, ter prvič tudi opleli.

Lanskoletno obujanje kmetovanja na že pozabljen način jim je vtilo veselja in porodilo idejo o podobni vzorčni pridelavi

lanu, tako, da so letos posejali še to, v naših krajih že pozabljeno rastlino. Na Zabukovčevi kmetiji so tako na delu njive kjer raste proso, posejali še lan. Rastlinice bodo zrasle do 50 cm višine in nekje v drugi polovici avgusta sinjemodro vzcetele. Iz cvetov se bodo razvili lati, v katerih bo v septembru dozorelo rjavo laneno seme. Uporabna bosta oba tako seme kot tudi stebela rastlin. Dozoreli lan pa bodo za nadaljno obdelavo skrbno populili, saj se lan ne žanje.

Če želite videti iz kakšnih rastlin so spletene lanene vrvi in stkano laneno platno vas vabimo na Gradež. Na koncu vasi ob poti za Sloko Goro boste opazili visoko hruške, za njo pa je Zabukovčeva njiva, kjer rasteta proso in lan.

Zabeležil in fotografiral: Jože Jeršin

TEKMOVANJE LASTNIKOV GOZDOV OE KOČEVJE

Kljub temu da se zaradi gospodarske krize ter posledično nižjih cen lesa manj seka, smo v soboto, 30. maja, v okviru Tedna gozdov, s sloganom GOZD ZA TRAJNOST BIVANJA,

Zmagovalci sekaškega tekmovanja, četrti z leve Roman Rupar.

organizirali sekaško tekmovanje za lastnike gozdov ZGS, Območne enote Kočevje. Tekmovanje je potekalo v sklopu prireditev ob oglarski kopi v Rakitnici pri Ribnici.

Tekmovanja se je udeležilo 28 tekmovalcev, lastnikov gozdov. Iz Velikih Lašč se je tekmovanja udeležilo 5 lastnikov gozdov, in sicer: Roman Rupar iz Sela pri Robu, Aleš Prijatelj s Škrlovice, Janez Brinjšek iz Dvorske vasi, Milan Kaplan iz Velikih Lašč, Boris Peterlin iz Roba. Ekipno so zasedli zelo dobro drugo mesto. Med posamezniki se je najbolje odrezal Roman Rupar, ki je v skupnem seštevku vseh disciplin zasedel drugo mesto, Aleš Prijatelj šesto mesto, Janez Brinjšek deveto mesto. Aleš Prijatelj je bil v disciplini kombiniran rez najboljši. Roman Rupar se je uvrstil tudi v ekipo za državno prvenstvo, ki bo konec avgusta v Gornji Radgoni v okviru kmetijsko-živilskega sejma AGRA.

Tekmovanje smo popestrili s prikazom izdelovanja »šindre« – lesene strešne kritine, predstavitev novosti na področju motornih žag (Agromarket in servis), zaščitne opreme za delo v gozdu (Recinko d.o.o.), modernih kotlov na biomaso (Biomasa d.o.o.) in izdelave lesnih sekancev (Stane Oberstar). Razglasitev rezultatov so pospremila tekmovanja v žaganju z dvoročno žago, vlečenju vrvi med sodniki in tekmovalci.

Zapisal: Franc Dejak

PROSLAVA ZARJE SPOMINOV V SMREČJU PRI TURJAKU

Društvo Zarja spominov Velike Lašče, krajevni odbor Turjak, je tudi letos 5. maja priredilo proslavo v Smrečju pri Turjaku na kraju domobranskega zločina, ki ga je s svojimi sodelavci izvršil domobranski poročnik Hlebec, 5. maja leta 1945, ko je bilo že konec vojne. Iz ljubljanskih zaporov so pripeljali 29 aktivistov OF, jih v Smrečju okrutno pobili in zmetali v Volčje jame.

Proslave se je udeležilo kakih 120 udeležencev, v programu pa so sodelovali učenci osnovne šole Turjak, KUD Marij Kogoj ter Simon in Katarina, slavnostni govornik je bil predsednik mestne organizacije ZZB Milan Gombač.

Kot vsako leto tudi letos nismo opazili predstavnika občinske uprave, očitno se jim ne zdi potrebna udeležba na takih proslavah. Skratka, program je bil lepo pripravljen, vreme tudi in počutje prav tako kljub žalostnim spominom. Po proslavi je bilo še tovariško srečanje, kjer smo lahko poklepetali s še živečimi partizani.

Janez Lukančič

Ko se otrok ali odrasli igra,
je svoboden in izraža svojo
ustvarjalnost.

(Wincott)

Znanja ni mogoče nikomur dati,
človeka je mogoče le usmeriti,
da ga najde v sebi.

Galileo Galilei

OBISKALI SMO PRIMORSKO

V prejšnji številki Troble ste lahko prebrali, kako je potekalo praznovanje pomladi na Gradežu, v tej pa lahko preberete, kako je na dan 13. rožnika Društvo za ohranjanje dediščine z Gradeža, svoje člane popeljalo na potep na sončno slovensko primorje. Za izvedbo programa je skrbel vodnik Peter Bertoncelj, za varen in udoben prevoz pa avtobusni prevoznik Vinko Zabukovec.

Sprehod po Sočerbškem gradu

Že v jutranjih urah smo jo z Gradeža mahnili čez Bloško planoto proti Notranjski, mimo Cerknškega jezera do Unca in po avtocesti proti morju. Naš prvi cilj je bil grad Socerb, ki stoji na samem kraškem robu. Prav na tem delu se kraški rob najbolj približa morju in s svojih prepadnih pečin nudi prekrasen razgled na Tržaški zaliv in na kraje ob njem. Sprehodili smo se okrog gradu, se naužili svežega primorskega zraka in modrine morja ter se tik pod Socerbom, na obnovljeni stari kmetiji odprtih vrat v Kostelu, na Osmici, okrepčali z domačim kraškim pršutom, sirom in kruhom. Belo vino in refošk sta stekla po grlu in nam vtila novih moči za nadaljevanje poti.

Prihod v Sečoveljske soline

Po panoramski cesti Koper–Dragonja, ki vodi mimo bogatih vinogradov, oljčnih nasadov in nasadov češenj ter jabolk in hrušk, smo se pripeljali do razvpitega mejnega prehoda Sečovlje. Seveda nismo spregledali velike slovenske zastave,

Orodje solinarjev

ki je ponosno plapolala na Jorasovi hiši, medtem ko je gospodar ravno kosil trato. Nadaljevali smo po ozki makadamski cesti do Sečoveljskih solin in Solinarskega muzeja. Lokalni vodiči so nas podučili, da je pogoje za nastanek stoletja starih Sečoveljskih solin ustvarila reka Dragonja s svojimi naplavinami, največji obseg obdelovalnih površin pa so dosegli v 1. polovici 19. stoletja. Danes soline z delujočim območjem merijo več kot 650 hektarjev. Bogato kulturno pričevanje postavlja Sečoveljske in Strunjanske soline na raven etnološke, tehnične, zgodovinske in krajinske dediščine izjemnega pomena v državnem merilu. Od leta 1990 sta oba kompleksa varovana z občinskimi odloki znotraj dveh krajinskih parkov, kot njunih najpomembnejših delov. Območje kanala Čiasini in Covane 131 v Sečoveljskih solinah je leta 2001 pridobilo status kulturnega spomenika državnega pomena, krajinski pa je tudi pod zaščito UNESCO. Kot pravijo, so soline darilo sonca, morja in pridnih rok solinarjev, katerih delo je bilo od nekdaj težko. Ogledali smo si ohranjene peči za peko kruha. Po pripovedovanju solinarjev so bile v solinah štiri takšne

S turistično ladjo na križarjenje

peči, ki so jih družine uporabljale skupno. Kruh in pecivo so gospodinje zaznamovale z žigi, ki so jih solinarji sami izdelovali iz pušpanovega, lipovega in topolovega lesa, kovinske žige pa so naročali pri vaških kovačih. Tudi oskrba s pitno vodo je solinarskim družinam predstavljala eno izmed težjih opravil. S Sečoveljskih solin so hodili po studenčnico k Sv. Jerneju v Sečovlje, predvsem pa v Fontanele pod Savudrij-

skim krasom. Vodo so nosili v škafih, glinenih vrčih, posodah in vedrih, hranili pa v zarah in aretah.

Polni vtisov in že razgreti od žgočega sonca smo se odpeljali do Portoroža, kjer so se nekateri najbolj vroči ohladili v morju, drugi pa v bližnjih lokalih. Da se sami povsem prepričamo o površini modrine slovenskega morja, smo se s turistično ladjo Portorož podali na »križarjenje« od Portoroža do Ankarana in nazaj do Pirana. Mornarji so nam na ladji pripravili

Ogled obale iz turistične ladje

pravo ribjo marendo, in ker morajo ribe najmanj trikrat plavati, smo jih veselo zalivali z domačimi primorskimi vini. Še danes nisem prepričan, ali se je guncalo od valov ali pa od vina. Bilo pa je lepo in veselo.

Sicer majavih nog smo stopili na trdna tla in se sprehodili po najlepšem in najstarejšem mestu na naši obali, Piranu. Na

Prepevanje na Tartinijevem trgu

Tartinijevem trgu je naša skupina Suhih češpelj, oborožena z njihovimi domačimi instrumenti, priredila pravcat mini koncert. Mi jim vedno radi prisluhnemo, navdušile pa so še veliko število mimoidočih turistov.

Od Primorske smo jemali slovo na terasi gostišča na Belem križu nad Piranom. Ob dobri hrani, v veseli družbi in ob zvokih harmonike smo skušali strniti vtise. Pa so s pesmijo začele Suhe češplje in na noge dvignile še Nemške turiste za sosednjimi mizami in ponovno smo dvignili kozarce.

Luči našega avtobusa so osvetlile domačo tablo ob cesti šele v ranih urah prihajajočega dne.

Zabeležil in fotografiral: Jože Jeršin

BALINANJE, KORAK DO ZDRAVJA IN DOBREGA POČUTJA

Udeleženci balinarskih srečanj na igrišču lastnika Milana Me-sojedca med Ponikvami in Dobrepoljem v prijetnem okolju izražamo zadovoljstvo zaradi ponovne oživitve balinarske sekcije ter velikega interesa članov društva naše občine.

Dobivamo se vsako sredo med 10.00 in 12.00, se rekreiramo in se po rekreaciji v neformalnem pogovoru zabavamo in bolje spoznavamo. Tudi za ostale zainteresirane člane našega društva so vrata odprta in jih vabimo, da se nam pridružijo. Med pogovorom smo ugotovili, da upokojenci potrebujemo več takih aktivnosti, ki nas sproščajo in ustvarjajo osebno zadovoljstvo.

Referent za balinanje **MARIN JELASKA**

Fotografija: Franc Ivanc

SPET BOMO GRADILI »KULTURNI MOST«

V začetku oktobra bomo vezi, ki so se spletle med Velikimi Laščami in Lutzelfluhom, pobrateno občino v dolini Emmental v Švici, utrjevali in razvijali naprej.

Od prvega stika z Občino Lutzelfluh letos mineva trinajst let. V teh trinajstih letih smo se spoznavali, učili in kulturno bogatili z različnimi izmenjavami občinskih delegacij, društev, učiteljev, pevcev, učencev, podjetnikov, vzpostavili stike z veleposlaništvu v Bernu in v Ljubljani ter s Švicarji v Sloveniji, podpisali sporazum o pobratenuju obeh občin in skupaj praznovali velike obletnice (Jeremiasa Gotthelpha in Primoža Trubarja).

Na potovanju po Avstriji in Sloveniji sta se Švicarja ustavila v pobrateni Občini Velike Lašče.

V začetku oktobra bodo obiskovalci iz Občine Lutzelfluh na potovanju čez Slovenijo od Ankarana do Radencev spoznali našo državo, od petka, 2. oktobra, zvečer do ponedeljka zjutraj pa bodo v Velikih Laščah. Društvo Kulturni most Lutzelfluh – Velike Lašče sodeluje pri pripravi in organizaciji tega obiska z istoimenskim švicarskim društvom in z Občino Velike Lašče. Kot običajno bodo gostje prenočevali pri gostiteljskih družinah. Pod streho jih bodo sprejeli člani našega društva. Ker bo obiskovalcev veliko, saj pričakujemo poln avtobus, se obračamo tudi na bralce Troble, ki bi bili pripravljeni gojiti gostoljubje in sprejeti švicarske goste. Zanimivi in prijetni skupni trenutki z gosti odtehtajo skrbi in delo s pripravo na obisk in so za vse udeležene vedno pozitivno doživetje. Za informacije lahko pokličete na telefon 031 375 749 (Jerica Tomšič Lušin) ali 051 618 517 (Irena Indihar). V letu 2010 pa načrtujemo daljši obisk Švice, ki nam ga bodo organizirali naši švicarski prijatelji.

Za društvo Kulturni most Lutzelfluh – Velike Lašče
Irena Indihar

UPOKOJENCI NA IZLETU PO DOLENJSKI V MAJU

V sredo, 27. maja, smo se odpeljali na izlet po Dolenjski. Z avtoceste smo skrenili v Ivančni Gorici in zapeljali proti Stični, da si ogledamo samostan. S prijazno vodičko smo si ogledali Samostan z evropsko arhitekturo cistercijanskega reda. Večkrat smo že bili na ogledu tega zanimivega samostana, pa vedno vidiš kaj novega. Vreme nam ni bilo naklonjeno, saj je padal dež in ohladilo se je, pa nam ni vzelo poguma, da ne bi veselo in razpoloženo nadaljevali naše poti.

Drugi postanek je bil v Trebnjem, kjer smo popili kavico in jo tudi kupili za domov. Počasi smo se spravili na avtobus in nadaljevali vožnjo proti Mirni na mirenski grad. Na gradu nas je že čakal dr. Marko Marin. Predstavil se nam je in nam začel pripovedovati o zgodovini gradu. Zelo lepo in preprosto nam je opisal grad, ki ga že več kot 60 let obnavlja, saj je bil po drugi svetovni vojni požgan in bombardiran. Omenil je, da bi rabil še pet let, da bi ga lahko uporabili za stvar, ki so se zamislili. Po tako zanimivi razlagi nas je popeljal na ogled vseh obnovljenih prostorov na gradu. Sproti nam je še razlagal, kaj še vse manjka in kaj bo še treba narediti, da bo služilo namenu. Od srca mu želimo, da bi g. Marin doživel tisti trenutek, ko bo grad ali speča mirenska lepota, kakor jo on imenuje, gotovo prebujena. Notranjost gradu smo si ogledali, za zunanost pa ni bilo več časa. Vedno se nam mudi in časa nam zmanjkuje, rabili bi še uro ali dve, da bi si ogledali še okolico gradu. Poslovili smo se od graščaka in gradu ter nadaljevali pot na turistično kmetijo Lamovšek v Mirni vasi.

Na mirenskem gradu dr. Marko Marin pripoveduje o svojem delu.

Naš šofer Jože nas je srečno pripeljal na dvorišče omenjene kmetije po zelo ozkih poteh. Vsaka čast šoferju Jožetu, da nas je pripeljal na dvorišče s tako velikim avtobusom.

Po domači hrani in pijači, hitri in prijazni postrežbi smo hitro pozabili na vožnjo. Tudi plesali smo in se veselili, tako da smo skoraj pozabili na vrnitev domov. Ne glede na vreme smo se lepo imeli na majskem izletu, veliko videli, veliko slišali in doživeli.

Srečno smo prišli še isti dan domov veseli in zdravi.

Besedilo in foto: Franc Ivanc

LIKOVNI TEČAJ

V letošnjem letu bomo v Galeriji Miklova hiša ponovno organizirali likovni tečaj. Naš namen je likovno izobraževanje občanov Ribnice, Kočevja, Velikih Lašč, Cerknice, Sodražice, Loškega Potoka, Blok, Dobropolja, Kostela, Osilnice in s tem ustvarjanje aktivne galerijske publike.

Likovni tečaj bomo organizirali v prostorih Komunalnega podjetja, prvo nadstropje, v Goriči vasi od septembra 2009 do junija 2010, enkrat na teden po tri ure v popoldanskem času.

Tečaj je namenjen posameznikom, starejšim od dvanajst let, ki jih zanima osebno izobraževanje na likovnih področjih, ali se želijo vpisati na šole, ki dajejo znanja omenjenih področij, ali se želijo izpopolniti v osebni ustvarjalnosti in vsem kakorkoli zainteresiranim.

Vsebinsko bomo tečaj s področij risanja, slikanja in kiparjenja razširili s fotografijo, oblikovanjem, arhitekturo in predvidoma tudi z videom in stripom. Za vse, ki ste se udeležili lanskega tečaja, bo na voljo nadaljevalni program.

Udeleženci tečaja boste pridobili splošna znanja s področja slikarstva, kiparstva, fotografije, oblikovanja in arhitekture in konkretna znanja s področja risbe, slikarstva in kiparstva. Če bo dovolj veliko število zainteresiranih tudi za ostala področja, bomo tudi za tista pripravili samostojne programe.

Šolnina za udeležence tečaja znaša 30,00 EUR na mesec.

V ceno je všteta:

- organizacija in vodenje tečaja,
- prostor
- strokovno mentorstvo na vseh urah
- material: listi, oglje, barve, glina
- pripomočki: slikarsko stojalo, kiparsko stojalo

Zainteresirani pošljite izpolnjeno prijavnico do 15. julija 2009 na zgoraj navedeni naslov, s pripisom: za likovni tečaj.

O sestanku pred začetkom tečaja boste vpisani pravočasno pisno obveščeni.

m i k l o v a h i š a g a l e r i j a

Skrabčev trg 21, 1310 Ribnica, Slovenija
tel 01/ 8350 378, faks 01/ 8350 380
e-pošta: info@miklovahisa.si, www.miklovahisa.si

Prijavnica za likovni tečaj 2009/10

izpolnite z velikimi tiskanimi črkami

Ime in priimek: _____

Rojen-a: _____, Kraj rojstva: _____

Poštni naslov: _____

Telefon: _____, e-naslov: _____

Podpisani-a _____ se prijavljam na

likovni tečaj 2009/10, ki ga organizira Galerija Miklova hiša v prostorih Komunalnega podjetja v Goriči vasi od septembra 2009 do junija 2010, pod strokovnim mentorstvom.

Seznanjen-a sem z vsebino in ceno tečaja - 30 EUR na mesec.

Obvezujem se, da bom poravnava-l-a šolnino do 10. v mesecu za tekoči mesec, v času trajanja tečaja.

Kraj in datum: _____

Podpis: _____

Formular - prijavnico dobite na spletnem naslovu:

www.miklovahisa.si

PONUDBA REDNIH ZNAMK ODSLEJ ŠE PESTREJŠA

Maribor, 29. maj 2009 – Pošta Slovenije je danes izdala redne znamke na samolepilnem papirju, hkrati pa je izdala tudi redno znamko iz nove serije I feel Slovenia.

11 rednih znamk iz serije Cvetje Slovenije je uporabnikom prvič na voljo na samolepilnem papirju. Isti motivi so bili prvič izdani 1. januarja 2007, ob uvedbi evra v Sloveniji, vendar v klasični izvedbi, na gumiranem papirju. Na samolepilnih znamkah iz serije Cvetje Slovenije, ki so v prodaji v polah po 50 znamk, so prikazani:

- nepravi sršaj, nazivna vrednost 0,01 €,
- velikonočnica, nazivna vrednost 0,10 €,
- kranjski jeglič, nazivna vrednost 0,20 €,
- močvirski meček, nazivna vrednost 0,25 €,
- dinarska smiljka, nazivna vrednost 0,35 €,
- Loeselova grezovka, nazivna vrednost 0,75 €,

- alpska možina, nazivna vrednost 1,00 €,
- Zoisova zvončica, nazivna vrednost A (0,26 €),
- lepi čoveljc, nazivna vrednost B (0,30 €),
- raznolistna mačina, nazivna vrednost C (0,40 €),
- primorska košeničica, nazivna vrednost D (0,45 €).

Hkrati je Pošta Slovenije danes izdala tudi prvo redno znamko iz nove serije I feel Slovenia, ki je prav tako na samolepilnem papirju v polih s 50 znamkami, na katerih bo ob sloganu, ki v Evropi in svetu predstavlja našo državo, prikazano pleteno srce iz testa. Nazivna vrednost znamke je označena s črko C, kar predstavlja vrednost poštnine za standardno pismo v mednarodnem poštnem prometu in trenutno znaša 0,40 €.

»Redne znamke na samolepilnem papirju so dobrodošla novost za uporabnike poštnih storitev, saj so tiskane tako, da je posamezno znamko mogoče enostavno iztrgati iz pole, ne da bi jo bilo pri tem treba iz pole tudi odlepiti,« pojasnjujejo na Pošti Slovenije.

Pošta Slovenije
Služba za odnose z javnostmi

TEKMOVANJE V GASILSKI ORIENTACIJI

V soboto, 18. aprila 2009 je na Orlah potekalo tekmovanje mladih gasilcev v gasilski orientaciji. Tekmovanja se je udeležilo kar 68 ekip iz gasilske zveze Škofljica, gasilke zveze Ig in gasilske zveze Velike Lašče. Veliko ekip in še več (204) nadebudnih mladih gasilcev, ki so se preizkušali v različnih spretnostih, hitrosti, iznajdljivosti in drugih prednosti, ki jih potrebuje vsak pravi gasilec. Mladenci in mladenke pa niso le razvijali prej omenjene spretnosti, temveč so se tudi družili, ustvarjali nova poznanstva ter na ta način ustvarjali medsebojno povezovanje gasilskih zvez. Na tekmovanju pa niso bili le mladi tekmovalci, temveč tudi ostali člani, organizatorji, mentorji, sodniki in drugi, ki so pripravili prijetno tekmovanje, v prijetnem in naravnem okolju.

Bilo je sončno in toplo sobotno jutro, ko so se prvi tekmovalci spopadli v tekmovanju z vedrovkami, kmalu pa so se na pot podali tudi v orientacijskem teku, kjer so mladi gasilci v spremstvu svojih mentorjev morali poiskati več različnih kontrolnih točk; cilje je bil ravno tam kot start, le da je pot potekala krožno; v različnih starostnih kategorijah pa so imeli tekmovalci tudi različne razdalje. Nekateri so se zgubljali manj, drugi bolj; nekateri so bili zelo hitri, drugi manj, a na koncu so na cilj prišli vsi; po šteju nismo izgubili nobenega gasilca in nobenega mentorja.

Po obdelavi vseh podatkov in izračunov so sodniki razvrstili ekipe od najboljšega navzdol, za vsako gasilsko zvezo posebej. Najboljši so se uvrstili na regijsko orientacijsko tekmovanje, ki bo v soboto, 30. maja v Vrbljenah. Po koncu tekmovanja je večina sodelujočih odšla domov, ali pa so odšli na zaslužene pice in krajšo pogostitev. Konec tekmovanja pa ni pomenilo tudi konec dela, saj so mentorji hitro zavihali rokave in prav v teh dneh pripravljajo svoje ekipe, da pokažejo svoje znanje in spretnosti v Vrbljenah.

Miha Indihar

LETNI ZBOR OZVVS VELIKE LAŠČE

V soboto, 30. maja 2009, je potekal v Krvavi Peči redni letni zbor OZVVS Velike Lašče, na katerem so člani pregledali celoletno delo, preverili svoje finančno stanje in usmerili pogled naprej. Kot je poudaril v svojem govoru predsednik OZVVS Velike Lašče Dušan Hočevar, so rezultati prizadevnih članov vidni in očitni in so tudi

dobra osnova za nadaljnje delo. Ob pomoči občine se vsako leto dogradi oz. obnovi del doma veteranov, ki bo čez približno tri leta že predstavljal pomembno osnovo za delovanje tako znotraj organizacije veteranov vojne za Slovenijo kot tudi za turistično ponudbo vasi in občine. Zbora se je udeležil tudi novi predsednik Slovenske ZVVS, Janez Pajer. Pohvalil je delo območne

organizacije in izpostavil tudi probleme in naloge, ki stojijo pred organizacijo. Po končanem zboru sta predsednik območnega združenja Dušan Hočevar in pa podpolkovnik Slovenske vojske Peter Einfalt svečano odkrila stalni eksponat Slovenske vojske, protiletalski top, ki bo odslej opozarjal na novejšo zgodovino Slovenije, ki se je v pomembni meri pisala tudi v Krvavi Peči in sosednjih vaseh!

Besedilo in foto: S. K.

Orle -18.april 2009																				
Rezultati-GZ VELIKE LAŠČE																				
MLAJŠE PIONIRKE																				
Št.	ktg.	GZ	PGD	imena	start	cilj	čas		mrtvi čas	minute	ZT	KT čas	KT 1	KT 2	KT 3	KT 4	KT 5	SKT	skupaj	uvrstitev
66	MPE	VELIKE LAŠČE	PGD Dvorska vas-Mala Slevica	Tadeja,Tjaša,Klara	11:30:00	12:09:33	00:39:33		00:00:00	39.55	500.0	79.1	19.5	0.0	43.0	45.6	0.0	187.2	312.8	1
MLAJŠI PIONIRJI																				
Št.	ktg.	GZ	PGD	imena	start	cilj	čas		mrtvi čas	minute	ZT	KT čas	KT 1	KT 2	KT 3	KT 4	KT 5	SKT	skupaj	uvrstitev
68	MPI	VELIKE LAŠČE	PGD Dolnje Retje	Nastja,Ana,Simon	11:34:00	11:52:44	00:18:44		00:01:00	17.73	500.0	35.5	16.5	0.0	8.4	43.2	0.0	103.6	396.4	1
PRVI DVE EKIPSI SE UVRSTITA NA REGIJSKO TEKMOVANJE (30.maj 2009 v GZ Ig)																				
Mladinska komisija GZ Škofljica																				

PODJETNIŠKE IN DRUGE INFORMACIJE

Pripravil RC Kočevje Ribnica d.o.o. Za natančne podatke si oglejte celotne razpise v uradnih listih ali na spletnih straneh www.podjetniski-portal.si. Vse, ki bi želeli na svoj elektronski naslov prejemati tedensko sveže informacije o podjetniških razpisih, sejmih, novostih iz poslovnega sveta, ponudbe in povpraševanje po izdelkih in storitvah vabimo, da pokličete na št. 01/895 06 10, 031 647 793 ali pišete na e-naslov: info@rc-kocevje-ribnica.si. Posredovanje informacij po e-pošti je brezplačno.

- Razpis dolgoročnih posojil in garancij Garancijske sheme za Dolenjsko (GSD) za leto 2009.** Razpisnik: Razvojni center Novo mesto d.o.o. Predmet razpisa: dolgoročna posojila v predvidenem skupnem znesku 2.871.500,00 EUR, garancije za ta posojila v predvidenem skupnem znesku 1.435.750,00 EUR, za pospeševanje razvoja majhnih gospodarskih družb in samostojnih podjetnikov s sedežem v občinah Kočevje, Kostel in Loški Potok. Upravičeni stroški investicije: Stroški materialnih investicij, ki pomenijo stroške nakupa opreme, gradbenih strojev, cestno prevoznih sredstev ter stroške izgradnje, adaptacije in nakupa poslovnih prostorov. Stroški nematerialnih investicij, ki pomenijo prenos tehnologije, v obliki patentiranih pravic, licenc, znanja in nepatentiranega tehničnega znanja. Rok: razpis je odprt do porabe sredstev oziroma objave o zaprtju razpisa. Podrobnosti razpisa: http://www.rc-nm.si/jedro_arhiv_poglej.asp?Stran=razpisi&id=532.
- Javni razpis za sofinanciranje nakupa elektromrež in pašnih aparatov z namenom preprečevanja nadaljnje škode, ki jo lahko povzročijo velike zveri (rjavi medved, volk, ris).** Razpisnik: Ministrstvo za okolje in prostor, Agencija Republike Slovenije za okolje. Predmet razpisa je dodelitev nepovratnih sredstev za sofinanciranje nakupa elektromrež in pašnih aparatov, ki so jih upravičenci kupili po 9. maju 2008 in do 30.

julija 2009. Rok za oddajo vlog je 30. julij 2009 do 14. ure. Podrobnosti razpisa: http://www.mop.gov.si/si/javne_objave/javni_razpisi/.

- Javni razpis za nepovratne finančne pomoči za nabavo okolju prijaznejših težkih tovornih vozil 2SUB-CTP09.** Razpisnik: Ministrstvo za promet. Predmet javnega razpisa je nepovratna finančna državna pomoč avto-prevoznikom za nakup novih tovornih vozil z EURO V motorjem in z največjo dovoljeno maso 12 ton ali več (kategorija N3). Za nakup štejejo tudi nova vozila, pridobljena s finančnim zakupom (leasingom). Višina nepovratne državne pomoči za posamezno vozilo se določi v višini: 4.000,00 EUR za upravičence mala podjetja, 3.000,00 EUR za upravičence srednja podjetja, 2.000,00 EUR za ostale upravičence. Rok: razpis je odprt do porabe sredstev. Končni rok za vložitev vlog je 30. september 2009. Podrobnosti razpisa: www.uradni-list.si/_pdf/2009/Ra/r2009030.pdf.
- Javni razpis Garancije Sklada za bančne kredite s subvencijo obrestne mere (P1B).** Razpisnik: Slovenski podjetniški sklad. Predmet razpisa so garancije Sklada za bančne kredite s subvencijo obrestne mere, ki jih razpisuje Sklad v sodelovanju z bankami. Ugodnost kredita je izražena v nižji obrestni meri, ročnosti kredita in možnosti ščuporabe moratorija pri vračilu kreditov. Garancija Sklada predstavlja povečano možnost pridobitve kredita za tista podjetja, ki nimajo zadostnih jamstev za zavarovanje bančnega kredita ali za podjetja, ki želijo del svojih jamstev sprostiti za nov investicijski cikel. Roki za predložitev vlog so: 10. julij, 10. september, 10. oktober, 10. november in 10. december 2009. Javni razpis bo odprt do 10. decembra 2009 oziroma do porabe sredstev. Podrobnosti razpisa: <http://www.podjetniskisklad.si/>.
- Javni razpis za spodbujanje novega zaposlovanja dolgotrajno brezposelnih oseb – prejemnikov denarne socialne pomoči za leto 2009.** Razpisnik: Zavod Republike Slovenije za zaposlovanje. Predmet razpisa je s subvencio-

niranjem zaposlovanja zaposliti 200 brezposelnih oseb za določen čas, najmanj 12 mesecev, ali za nedoločen čas. Ciljna skupina so dolgotrajno brezposelne osebe, ki so v zadnjih 16 mesecih prejemale denarno socialno pomoč najmanj 12 mesecev. Za območno službo Ljubljana, Zavoda za zaposlovanje, je predvidenih 30 vključitev. Roki za oddajo vlog: 29. julij in 28. oktober 2009, oba do 12. ure, oziroma do porabe sredstev. Podrobnosti razpisa: <http://www.ess.gov.si/>.

- Javni razpis za sofinanciranje stroškov projektnih interdisciplinarnih skupin (št. I.).** Razpisnik: Javna agencija Republike Slovenije za podjetništvo in tuje investicije. Predmet razpisa je spodbuditi podjetja k vključevanju visoko kvalificiranih strokovnjakov za delo na razvojno raziskovalnih aktivnostih podjetja, glede na njihova strokovna znanja in/ali izobrazbeno strukturo. S subvencioniranjem razvojnih projektov podjetij želimo podpreti izgradnjo in dopolnjevanje kompetenc zaposlenih na področju razvoja, s poudarkom na razvoju in nadgradnji naravoslovno-tehničnih kompetenc v gospodarstvu. Cilj razpisa je podpreti vsaj 60 razvojno tehnoloških projektov podjetij, ki jih izvajajo interdisciplinarne skupine. Roki za oddajo vlog so: 16. november 2009, 11. februar 2010 in 12. maj 2010, vsi do 12. ure. Razpis bo odprt do porabe sredstev. Podrobnosti razpisa: <http://www.podjetniski-portal.si/>.
- Javni razpis za sofinanciranje zaposlitev raziskovalcev ob prehodu v podjetja (št. II).** Razpisnik: Javna agencija RS za podjetništvo in tuje investicije. Predmet razpisa je sofinanciranje zaposlitev raziskovalcev ob prehodu v podjetja, povečati kakovost in praktično uporabnost znanstvenega in raziskovalno razvojnega dela, pretok znanja med znanstveno raziskovalno sfero ter gospodarstvom in spodbujanje sodelovanja med raziskovalnimi instituti, univerzami ter gospodarstvom. Roki za oddajo vlog so: 28. avgust 2009, 20. november 2009, 22. februar 2010 in 20. april 2010, vsi do 12. ure. Podrobnosti razpisa: <http://www.podjetniski-portal.si/>.

9. **Javni razpis za spodbujanje tujih neposrednih investicij v letu 2009.** Razpisnik: Javna agencija RS za podjetništvo in tuje investicije. Predmet javnega razpisa je dodelitev spodbud za začetne investicije, ki jih bodo prijavitelji – tuje osebe zasebnega prava – nerezidenti izvajali na ozemlju RS. Za začetno investicijo se šteje investicija v osnovna opredmetena in/ali neopredmetena sredstva pri vzpostavitvi novega podjetja, širitvi obstoječega podjetja, diverzifikaciji produktov podjetja z novimi dodatnimi produkti ali v bistvene spremembe proizvodnega procesa v obstoječem podjetju v RS v predelovalni, storitveni, katere storitve se mednarodno tržijo ali razvojnoraziskovalni dejavnosti. Roki za oddajo vlog so: 3. julij in 4. september 2009, do 12. ure oziroma do porabe predvidenih proračunskih sredstev. Podrobnosti razpisa: <http://www.podjetniski-portal.si/>.
10. **Javni razpis za sofinanciranje individualnih sistemov ogrevanja na lesno biomaso za leti 2009 in 2010.** Razpisnik: Ministrstvo za okolje in prostor. Predmet javnega razpisa je dodelitev nepovratnih sredstev po načelu »de minimis« za sofinanciranje projektov vgradnje kotlovskih naprav na lesno. Finančne spodbude so namenjene za naložbe v vgradnjo novih KNLB. Do spodbud so upravičeni tudi investitorji, ki širijo kapacitete v obstoječi kotlovnici na lesno biomaso ali zamenjujejo obstoječi kotel na fosilni energetski vir. Roki za oddajo vlog: 3. september 2009, do 15. ure, oziroma vsak prvi delovni četrtek v mesecu, v dvomesečnih razmikih. Razpis je odprt do porabe sredstev oziroma najkasneje do 31. maja 2010. Podrobnosti razpisa: http://www.mop.gov.si/si/javne_objave/javni_razpisi/.
11. **Javni razpis za sofinanciranje daljinskega ogrevanja na lesno biomaso za leta 2009, 2010 in 2011.** Razpisnik: Ministrstvo za okolje in prostor. Predmet javnega razpisa je dodelitev nepovratnih sredstev za sofinanciranje projektov daljinskega ogrevanja na lesno biomaso (v nadaljevanju: DOLB). Finančne spodbude so namenjene za naložbe v nove sisteme DOLB
- in mikro sisteme DOLB. Do spodbud so upravičeni tudi investitorji, ki širijo obstoječ daljinski sistem ali gradijo novo kotlovnico s kotli na lesno biomaso kot vir za obstoječe daljinsko omrežje. Prijavitelj lahko kandidira za sofinanciranje dela celotne investicije (eno ali več faz širitve daljinskega omrežja, ki predstavljajo ekonomsko nedeljivo celoto aktivnosti, izpolnjujejo natančno določeno (tehnično-tehnološko) funkcijo in imajo jasno opredeljene cilje, v naprej določeno trajanje ter določen začetek in konec). Vloge za prvo odpiranje morajo ne glede na način dostave (osebno ali po pošti) do vložišča MOP prispeti do 4. junija 2009 do 15. ure, sicer bodo odprte ob naslednjem odpiranju vlog ali vrnjene prijavitelju, kolikor naslednjega odpiranja ne bo zaradi porabe sredstev na predhodnem odpiranju. Roki za oddajo vlog: 3. september 2009 do 15. ure, oziroma vsak drugi delovni četrtek v mesecu, v dvomesečnih razmikih. Razpis je odprt do porabe sredstev oziroma najkasneje do 31. januarja 2011. Podrobnosti razpisa: http://www.mop.gov.si/si/javne_objave/javni_razpisi/.
12. **Javni razpis za ukrep 111 – Usposabljanje za delo v kmetijstvu in gozdarstvu.** Razpisnik: Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano. Predmet razpisa: je dodelitev nepovratnih sredstev. Cilj ukrepa je podpora izobraževanju za dvig ravni usposobljenosti za delo v kmetijstvu in gozdarstvu ter prispevati k izboljšanju izobrazbene strukture in s tem k dvigu produktivnosti dela v kmetijstvu in gozdarstvu. Podpira se usposabljanje po programih oziroma delih programov, ki so prilagojeni potrebam upravičencem, ki delajo na področju kmetijstva, gozdarstva ali prehrane ter omogočajo pridobitev izobrazbe. Rok za oddajo vlog: razpis bo odprt do objave o zaprtju javnega razpisa na spletnih straneh MKGP. Podrobnosti razpisa: http://www.mkgp.gov.si/si/javni_razpisi/.
13. **Javni razpis »Znanje uresničuje sanje«.** Razpisnik: Zavod Republike Slovenije za zaposlovanje. Predmet razpisa je povečanje zaposljivosti z dvigom izobrazbenega nivoja, usposobljenosti in temeljnih veščin (ključnih kompetenc) za zaposlene, prednostno za ciljne skupine zaposlenih, ki jim grozi izguba zaposlitve. Cilji javnega razpisa so: spodbujanje razvoja človeških virov v podjetjih, zviševanje izobrazbene strukture in usposobljenosti zaposlenih z namenom ohranjanja zaposlitve in preprečevanja prehoda neustrezno usposobljenih ali presežnih delavcev v odprto brezposelnost, izboljšati prilagodljivost zaposlenih, povečanje zaposlitvenih možnosti zaposlenih. Roki za predložitev vlog za posamezno leto so: za leto 2009 namenjena sredstva 10. julij 2009; za leto 2010 namenjena sredstva 11. september, 11. december 2009, 12. marec, 11. junij 2010; za leto 2011 namenjena sredstva 27. avgust 2010. Vsi roki so do 12. ure. Roki so razpisani za posamezno leto do porabe sredstev. Podrobnosti razpisa: <http://www.ess.gov.si/slo/Dejavnost/JavniRazpisi/JavniRazpisi.htm>.
14. **Javni poziv za kreditiranje okoljskih naložb 42PO09.** Razpisnik: Eko sklad, Slovenski okoljski javni sklad. Predmet poziva so krediti Eko sklada za okoljske naložbe pravnih oseb in samostojnih podjetnikov posameznikov na območju RS. Rok za oddajo vlog: poziv je odprt do porabe sredstev oziroma najkasneje do 18. decembra 2009. Podrobnosti razpisa: <http://www.ekosklad.si/html/razpisi/main.html>.

POZDRAVLJENI,

Pišem vam glede članka avtorja Jožeta Jeršina v prejšnji Trobli na strani 40 z naslovom Na Rašici oziroma v Malih Laščah.

Ko je to letalo 15 let stalo na Velikem Ločniku ni bilo nobene govora o tem, da je tu kakšno letališče. Ko pa so ga lastniki predstavili v kraje, ki so očitno za občino pomembnejši, pa se o tem piše na veliko in široko. Velikokrat se krajan Velikega Ločnika sprašujemo ali občina sploh ve, da smo del nje!

Lep pozdrav,
Marko Marinič

DEVET LET MINA CAFÉ-JA

Vse gre hitro, prehitro. Teško verjeti, ampak res je. Zadnjega junija je minilo devet let, kar smo pričeli z gostinsko dejavnostjo v Velikih Laščah. Otvoritev, ki še danes ni pozabljena, vsaj pri nekaterih sosedih. Previdno, za nekatere sramežljivo, a vseeno smelo in pogumno.

Gostinski obrat je sestavni del podjetja MI-NA trade d.o.o., katerega glavna dejavnost je gostinstvo. Solastnika podjetja sva Mltja in NAdja, iz najinih imen pa je tudi sestavljeno ime podjetja in gostinskega lokala MINA CAFÉ.

Obilo izzivov v tem času nas je kalilo. Z vsemi smo se srečno spopadli. Začrtana pot in poslovna politika sta se pokazala za pravilno. Vodilo, da ne živimo od ljudi, ampak z ljudmi, nas krasi še danes. Številne dogodke, novosti, tradicionalne dneve so obiskovalci oz. gostje sprejeli za svoje. Brez njih ne bi bilo tako.

Za dobro počutje pri nas je zaslužno tudi osebje v strežbi. Tega se zavedamo in dajemo velik poudarek sodelavcem. Praviloma so to dekleta iz okolice in dajejo lokalu posebno prisrčnost. Obiskovalci so MINO vzeli za svojo in brez njih ne bi bila to, kar je, gibalo druženja v občini skozi celo leto.

Športni pečat lokalu dajejo nogometaši. Tretjo sezono nosi domača malonogometna ekipa njeno ime MINA CAFÉ. Letos

Malonogometna ekipa MINA CAFÉ z navijači

dosegajo odlične rezultate na vseh tekmovanjih, kar so opazili tudi vse številčnejši navijači.

Prav z nogometaši, navijači in našimi zvestimi gosti smo skupaj proslavili obletnico predzadnjo soboto v juniju.

Zapisal in fotografiral: M. Pintarič

SALAMIADA 2009 V ROBU.

Občinski odbor Slovenske ljudske stranke Velike Lašče je v gostilni Škrabec v Robu po kar nekaj letih premora pripravil Salamiado 2009.

Ocenjevalna komisija, ki jo je vodil priznani strokovnjak Stanislav Renčelj iz Sežane, je ocenila 22 vzorcev salam. Ocenjevali so zunanji izgled, sestavo prereza, barvo prereza, teksturo, vonj in seveda najpomembnejše okus salame. Največ točk je dobila salama, ki jo je izdelal Franc Zabukovec z Jakičevega (19,5 od 20 možnih točk), drugo mesto je osvojil Dušan Zelnik z Laporja pri Turjaku, tretji pa je bil Franc Zakrajšek s Podhojnega Hriba. Skupna ocena komisije je bila, in to je v predstavitvi rezultatov ocenjevanja poudaril tudi g. Renčelj, da slabega izdelka na ocenjevanju ni bilo. Napake, ki dobre salame ločijo od boljših in najboljših, pa se seveda lahko odpravljajo le z izmenjavanjem izkušenj. In to je glavni namen tovrstnih srečanj.

Marsikdo je bil začuden ob napovedi Salamiade v organizaciji OO SLS Velike Lašče. Pa vendar smo ugriznili v to jabolko, ups ... salamo in zadevo po oceni prisotnih korektno izpeljali. Zahvaljujemo se vsem, ki so zbrali pogum in svojo salamo dali oceniti. Posebna zahvala pa velja gostilni Škrabec za vso

tehnično podpora in predvsem za izvirno prvo nagrado – mladega pujska, ki bo nekoč verjetno postal ... Nagradi za drugo in tretje mesto je prispeval OO SLS Velike Lašče.

Letošnja Salamiada pa je s svojim koncem označila tudi začetek priprav na naslednjo, ki bo že čez leto ali dve. Že sedaj vabljeni.

Franc Debeljak

NA OBISKU ... PRI ANTONU ZAKRAJŠKU NA DRKOVEM

Aktivnosti našega življenja so več ali manj razdeljene na tretjine: delo, družina in spanje, a vrzeli v dnevu si zapolnimo z znanci in prijatelji. Ob upokojitvi se obveznosti ne spremenijo veliko, le da si namesto aktivnega dela sami porazdelimo dan v različne, nam ljube aktivnosti glede na zdravje, ljubiteljstvo in možnosti.

Prijatelji smo zato, da se kdaj pa kdaj obiščemo, da poklepetamo in nasmejemo do solz, ali se pokličemo in povabimo na lep in zanimiv izlet. Anton je sorodna duša, ljubitelj pohodov po neokrnjeni naravi, v kateri opazi mravljo in človeka. Na pohodu se najraje povzpne na razgledišče, od koder opazuje in uživa v naravnih lepotah, najraje pa to deli še s kom in se z veseljem tudi pogovori. Pri njem najbolj cenim zanimanje za ljudi, ker jih ceni in spoštuje.

Že težko pričakovano lepo vreme, ki nam je bilo naklonjeno v začetku aprila, nam je dalo veselje do dela na polju, vrtičku in izletih v naravo. Z Antonom sva se dogovorila, da ponoviva lanski večurni pohod z Drkovega na Vintarje, Pugled in na Mikunco (870 m). Po poteh in stezah, ki se zaraščajo in skozi kraje, ki imajo svojo zgodovino in žal neizbežen konec, a se ponašajo z nevsiljivo lepoto v miru gozdov in lepim razgledom.

Na poti od Kneja proti Karlovinci, skozi Mišjo dolino ne moreš zgrešiti Antonovega doma z veliko novo belo hišo. Poleg nje je prenovljena, rumeno obarvana rojstna hiša, obe pa se osamljeni kopljeta v dopoldanskem soncu kot oltar, ki se stiska pod vznožje kopastega in gozdnatega holma iz katerega izvira bister studenček izpod ene od njegovih bukev, ki nato po cevi teče v kuhinjo ...

Na pohod kreneva pred deseto ob lepem sončnem vremenu po cesti proti Karlovinci. Levo po Mišji dolini nama drsijo oči po prijaznih vaseh, ki jih zaključuje gozdni masiv s katerega se dviga lep zvonik na Veliki Slevici, še lepše pa je poslušati njegov bronasti zvon, ko odzvanja po dolini. Po ravnini naju spremlja velika sveže preorana njiva, ki čaka saditve silažne koruze, ki jo obdeluje mlad in napreden rejec živine Debeljak – Korenček z Gornjih Retij, ki je vzljubil zemljo in živino, ker vidi v tem korist in veselje. V letošnjem letu je pričel tudi širše odstranjevati grmovje z drobilnikom, da bo več sena. Še pred nekaj leti je bilo tu vse opuščeno in zaraščeno, predvsem zaradi ukoreninjene miselnosti, da se ne splača, ker je med drugim prevladovala tudi taka kmetijska politika, a žal kmetijstvu kaže vse slabše. Kakšno leto po osamosvojitvi, ko sem bil tudi sam še ljubiteljski rejec govodi, sem se pogovarjal o težavah v kmetijstvu z znanim velikolaškim domačinom in veste kaj mi je dejal: »Tito ni kmeta v vseh letih socializma uničil, ti h...č pa so nas v dveh letih.« A v bistvu tiči zajec po vsem v drugem grmu. Znane so mi razmere na vasi in širše. Ko so se nekako deset let po vojni pričeli poročati mladi pari, so mlade žene kaj kmalu pričele spreminjati navade, zlasti po hlevih. Nekoč mi je ena od vaščank dobesedno dejala: »Figo, bom jaz glavo tiščala v kravo, da potem vsa smrdim.« Ženske so hotele ugajati mladim možem in se postavljati ena pred drugo, zato so poskrbele za svoj videz in pričele urejati lase in uporabljati ličila. Recimo bobu bob in se resnično vprašajmo: kaj ima pri tem kmetijska politika?

Moje osebno mnenje je, da je uspeh države v razdrobljenem naprednem kmetijstvu, v katerem ima vsak svoje delo, obrti in kmečkem turizmu, s primerno obdavčitvijo, tako kot v razvitih državah EU, industrija pa naj bo po večjih krajih, in to taka, ki jo rabimo, da je nam pri srcu in žšima tradicijo in v takem obsegu, da se jo v hitrem času in neboleče pregospodari, ter seveda turizmu v obsegu naših naravnih danosti. Pod temi pogoji bi si iznajdljivi in marljivi slovenski človek (kot ga v svoji pesmi omenja Valentin Vodnik že pred okoli dvesto leti) sam z dobrim gospodarjenjem pomagal do boljšega življenja, hkrati pa bi morala država s presežnim delom dosledno in pametno graditi splošni standard in spremljajoče ustrezno izobraževanje za funkcionalne dejavnosti.

Nekaj deset metrov pred koncem temnega gozda Kogelj (600 m), ki sega neposredno do ceste, mi Anton pokaže le pol metra od ceste čudovit in neusahljiv izvir čiste vode, ki priteče po cevki iz hriba, kot bi lulal otrok. Ko opazujem ta izvir vode, me dobesedno prevzame in ne morem si predstavljati, da nisem opazil tega studenčka v vseh letih kolezarjenja. Na koncu gozda, ko se cesta prevesi po rahlem klancu proti krajevni tabli Podkogelj, je kraj nesrečnega spomina, kjer so fašisti v času velike italijanske ofenzive 24. julija leta 1942 postrelili 12 domoljubov, pobranih iz bližnjih hiš po njivah in hlevih, ki so nato še dva dni ležali pobiti pod cesto.

Pohod nadaljujeva in kmalu zavijeva levo s ceste in prečkava vzdrževan travnik po bližnjici »Jurjeva pot«, ki se jo je smelo uporabljati le do sv. Jurija, 23. aprila, ko je hkrati začetek saditve koruze in v zadnjem času vse bolj obujen praznik konj. Po nekaj deset metrih je pred nama poskakujoč potok s prodnatim dnom, Kozmanjka – Mrzlica, ki priteče iz nekdanje ledeniške doline Kozmanjka, ko vsega zmanjka in jo nato zaključuje Bloška planota z 800 metri nadmorske višine. Ob potoku je domače urejen kotiček poleg širše brvi, ki jo prečkava in ob potoku prispeva, po domače, na Koupo, kjer so nekoč v kopah žgali oglje (med drugimi tudi moj oče in njegova brata Jože in Alojz iz Kota), ki so ga rabili za svoje kovačije. Za zapuščeno Jakličevo domačijo, ki pa se še vedno opazi, da je bila svoje čase vzorno in nekoliko gosposko urejena, zaplezava skozi grmovje po nekdanji bližnjici, ki so jo uporabljali pred vsem otroci, ko so hodili v šolo na Karlovinci. Steza se potegne strmo v hrib mimo mogočnega gorskega javorja in skozi gozd po slemenu, da prideva do lepe jase, nad katero je nekaj hiš Plosovo (565 m), ki naj bi se nekoč izgovorilo Flošovo, do koder naj bi segala voda ledeniškega jezera, do nekako pred 5000 leti, po katerem so veliko pozneje verjetno splavarili (Floš – splav). Pohod nadaljujeva po poti ob gozdu v preval, od koder je lep razgled na nekdanjo Kozlarjevo pristavo na Karlovinci. Lepa cesta naju zvabi navzgor do večje nove hiše, v kateri je zaznati življenje. Pred hišo se je grel na soncu lovski pes, ki naju molče spremlja z očmi. Pot preide v kolovoz, ki naju zvabi mimo treh zapuščenih hiš, zlasti dveh starejših z majhnimi okni, izza katerih še veje domačnost in vonj svežega kruha iz krušne peči, da se nehote ozreš okoli sebe, kje boš opazil kopico igrivih otrok, a opaziš le opuščeno sadno drevje, ki ga že močno zarašča grmovje. Kakšna škoda, da na naših dvoriščih propada stara vaška arhitektura, a koliko jo je že uničil ta sodobni čas, ki je brez duše. Prečkava lepo napeto senožet in skozi gozd na novo senožet nad Puhovo (700 m), ki so v bistvu Spodnji Vintarji, od koder se proti vzhodu nudi lep razgled, da ti drse oči po zaraščanem hribovju od Starega grada (668 m) nad Vodiciami, Kamni vrh (783 m), Grmada (887 m) in stene Svete Ane (963 m).

Lepa asfaltirana cesta naju dobesedno vabi na Zgornje Vintarje (710 m). To je manjši zaselek, ki se ga je svoje čase izgovarjalo Wintarji (Winter – zima), kajti tu se še danes sneg prične in konča, a se ponaša z obilo sadnega drevja in koplje v soncu. Na najinem pohodu tu vidiva in pozdraviva prvega človeka. Pot nadaljujeva v Pugled (730 m) s tremi hišami, oziroma Pogled, kajti od tu je dejansko enkraten pogled. Najzanimivejša naj bi bila večja obokana, še s slamo krita hiša iz leta 1732 – pristava ortneškega gradu, ki pa so ji šteti dnevi, kakor tudi samemu ortneškemu gradu. Daleč naokoli so pugleške senožeti, ki jih je svoje čase 2 dni kosilo 24 koscev. Skozi pugleški laz in zaselek se vleče kolovoz, ki se vzpenja vse višje. Ob poti je nekoliko v gozd porinjena zapuščena baraka, v kateri je še pograd in nekaj navlake, kjer je kraljeval velikolaški župnik Kralj, ko naj bi baje tudi smučal po teh senožetih. Zadnja in najvišja senožet je ustvarjena za razgled na Slemena: Graben, Sv. Gregor in Urharijo z zvonikom sv. Urha in del cerkve, ki jo lepšajo freske iz 16. stoletja in na Veliki Žrnovec (765 m) z razvalinami starega gradu iz 13. stoletja in zapuščene cerkve sv. Jurija. Prvi lastniki so bili Ortenburžani, v 15. stoletju Celjani, nato Habsburžani in Lambergi. Zadnji lastniki pa so bili Kozlerji, ki so razpadajoči grad zaradi potresa zapustili leta 1848 in se preselil v ortneško graščino. Daleč zadaj zaključuje razgled poraščeno hribovje od Grmade do stene Svete Ane. Povzpneva se višje skozi gozd in po slemenu slediva tacarja, ki je mlahal na obisk na Novi Pot (765 m), z Antonom pa se povzpneva na Mikunco (870 m), ki je najvišja tu okoli. Za nama je bilo do izhodišča Drkovo sedem ur raziskovalne upokojenske hoje, pogovora in smeha. Drugo leto ponoviva pohod, pridružite se nama.

Jože Škulj

NA POMOČ !!!

DRAGI SOKRAJANI TURJAKA IN OKOLICE.

Kot oskrbnik Doma Krajanov sem med drugim zadolžen tudi za čistočo okoli doma.

To postaja zadnje čase skoraj nemogoče, ker se na »Zelenem otoku« dogajajo zelo neprijetne stvari. Kot veste, je **RUMEN smetnjak** namenjen za plastiko in pločevino, **ZELEN za steklo** in **MODER za papir**. Siv smetnjak je namenjen samo za smeti, ki se naberejo v koših, postavljenih okoli doma.

Če ne gre drugače, se dobijo za smeti, ki ne gredo v smetnjak, v trgovini **zelene** vreče ki jih snaga odpelje, ostalih pa ne. Kot vidite na sliki, je nekdo celo vdrl v rumen smetnjak in vrغل vanj normalne odpadke.

Pot na grad vodi mimo doma in mislim, da turistom pogled na smeti ni ravno prijeten, ker so se že pritoževali. Tudi podgane sem opazil tam.

Prosim vas, če kaj opazite ali koga vidite, da ga nagovorite ali pa javite meni. Če so pa ljudje, ki se peljejo mimo in odlagajo smeti, zabeležite, prosim, številko tablice.

Za pomoč se vam vnaprej lepo zahvaljujem,

Eugen Šerbec

V SOŽITJU Z NARAVO

Spomini s preloma tisočletja ...

Pripoved priseljenke – spomin iz leta 1999

Moja želja, da bi se čimbolj zblížala z naravo, se mi je uresničila, ko sem se priselila v okolico Turjaka. Od prevelikega vzhičenja nad gričevnato pokrajino z bogato zgodovino se še nisem prav zavedla vseh teh vrednot.

Pravilno pa sem predvidevala o izredno pretanjeni naravi domačinov, ki niso vsiljivi in so pripravljeni pomagati. Toda ali priseljenci pokažemo dovolj sodelovanja, to je večje vprašanje. Kdor je že prej rad hodil po bližnjih krajih, se tudi potem, ko se priseli, zanima zanje. Kajti zaman bo iskal pravice tisti, ki ne pozna dolžnosti. Opomini le malokdaj naletijo na prava ušesa. Kdor nima vesti, mu je nihče ne more obuditi. Morda bi otopelega človeka obisk tukajšnje prireditve na slovenski kulturni praznik spomnil na mlade dni, ko je brezskrbno užival v lepoti besede, petja, glasbe in igre. Pogostitev je bila sad prisrčne gostoljubnosti in prijaznosti domačink. S svojim trdom so popestrile druženje, kar je v današnjih časih izjemno potrebno. Nekako tako kot izsušena zemlja bolj potrebuje dež kot umetne dodatke, smo ljudje bolj potrebni žive besede in druženja kot zgolj družbe medijev.

Rada bi povedala, da me je tu nekajkrat spreletel podoben občutek kot nekda na počitnicah. Nešteto žuželk in metuljev, ki jih že leta nisem videla, sem opazila na vrtu. Kar naj živijo; četudi bodo plodovi manjši, nam bodo odlegli več kot vsak kupljen sad. Šele nedavno pa sem odkrila izvir Mrzlice, ki bi ga lahko uporabljali, če bi bili prepričani, da ni onesnažen. O, ko bi naravi vsaj vrnilo lepoto in izviro izvornost. Ni še prepozno! Saj domačini ne morejo pozabiti bistre vode.

Lepote tukajšnje okolice ne bi smeli onesnaževati z odpadki. Vsak zase bi moral odgovorno poskrbeti za odvoz rabljenega materiala. V gozdu ležijo stari lonci ter celo baterije in steklo, kar ni niti zdravo niti - sploh poleti - varno.

Ne zamudim rada sončnega vzhoda in ne prezrem svetlih zvezd, ki jih je v mestu vse težje opaziti. Vsakemu meščanu privoščim zblížanje z naravo. A vsi si niti ne želijo uživati v njenih lepotah. Škoda, vsak trenutek je namreč mali čudež zase. Še dežne kaplje in snežinke se tu zdijo drugačne.

Posebno mirni, a hkrati veseli pa so praznični dnevi. Na velikonočni ponedeljek pozno popoldne, ko je naravo umil dež, sem na bližnjem drevesu letos prvič slišala kukavico, kot bi zakukala prav meni. Pomlad se je prebudila, prebudimo se še mi!

Irena Hegler

Malo za šalo, malo zares ...

MRZLICA

Mrzlica, Mrzlica
si naša sladica,
te ceniti znamo,
te radi imamo.

V stekleni steklenici
v hladnem na polici –
te nikdar ne pozabimo,
s tabo si nazdravimo.

Irena Hegler

FOLKLORA

Folklor, premišljujem, se je razvila na deželi, kjer so se družili po napornem delu, ob praznikih, nedeljah in poletnih večerih. Za mlade ni bila dovolj le mirna narava, ampak so od življenja hoteli še nekaj več. Živeti pa ne pomeni le ždeti doma, ampak tudi zaplesati v družbi ob lepih zvokih »frajtonerice« in se poveseliti. Mladost je lepa, še posebej, če je vesela. In dolgo bomo ostali mladi, če se bomo veselili in plesali. Zato naj živi folklor, tudi v mestu, ne le na vasi. Tudi zdaj in tu so časi, ko vsak zavriska, ko se harmonika oglasi, pete ga zasrbijo in vsi se zavrtijo.

Fantazija ne pomaga.
O, poglej ga, pust'ga vraga!
Le doma vsi čepimo,
Komaj še na rit' sedimo.
Lahko pa bi se zavrteli,
Ob harmoniki si vsi zapeli,
Rajali, da vse b'se treslo,
A treba je začeti resno ...

Irena Hegler

TOLAR

Obujen običaj (l. 2000)

Tedaj, ko cvetijo lipe, na Gradežu
Omamno zadiši.
Lahkotna poletna sapica
Ali opojno dišeče cvetje
Radost v srcu prebudi.

Vedno me je zanimalo, kaj se dogaja po šrangih. Končno so se mi uresničile dolgoletne sanje prisostvovati doživetju vaškega običaja, zato se Tomaževega povabila zelo razveselim. Na Gradežu so obudili »tolar«, ta starodavni običaj slovenske dežele, in sicer po skoraj 30 letih.

Popoldne tega dne fantje pričnejo s pripravo na zabavo na prijetnem trgu s kapelico. Počasi se znoči in v zraku je čutiti poletno vzdušje. Slavnostno obložene mize obdaja dehteče cvetje, za katerimi se nekdo skriva. Vidi se, da ga. Tončka rožam posveča vso pozornost. Občutek, da doživljam star običaj sredi prelepega slovenskega okolja, je zame nepopisen! Spoznam prijetne fantiče, fante, prijazno dekletce, prijeten par, ki se spominja skupne preteklosti. Prav njuni novoporočeni hčeri se imamo zahvaliti za dan domačnosti. Zvokom domače glasbe se pridružita dva harmonikarja, deklica zapoje nekaj hudomušnih pesmi, za smešnico poskrbi Rok v originalnem dolenskem narečju. Vaški psički slutijo veselico, saj se nam neumorno smukajo pod nogami. Seveda brez izvrstno pečene odojke in drugih specialitet izpod vilic g. Jožeta in še koga, zalitih z žlahtno kapljico, ne bi šlo. Veselje obogati še plesno vzdušje, saj se zavrti staro in mlado. »Juhuhu! Ne gremo še domu!«

Irena Hegler

*Srce joka, ko te ni, se srečamo nad zvezdami.
Volja je bila močna in želja velika.
Vendar je bila bolezen močnejša.*

ZAHVALA

Po težki bolezni nas je zapustil naš brat in stric

Franc ADAMIČ
z Brankovega.

Zahvaljujemo se vsem sorodnikom, sosedom,
prijateljem in znancem za izrečeno sožalje,
darovano cvetje in sveče, darove za cerkev in svete maše.

Iskrena hvala gospodu župniku Vladimirju Jaksetiču
za lepo opravljeno pogrebno mašo in pogrebni obred,
pevcem za zapete žalostinke, gasilskemu društvu
Karlovica in Pogrebni službi Zakrajšek.

Prisrčna hvala dr. Starc-Vidrihovi, medicinski sestri
Mileni in patronažni sestri Martini za vso pomoč in
potrpežljivost ter spodbudne besede v težkih trenutkih.

Hvala vsem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti.

Žaljuči vsi njegovi

Svojo življenjsko pot je v 89. letu starosti
sklenila naša draga mama, tašča, babica, prababica
in botra

Ljudmila JAKIČ,
rojena Dobravec
(1920–2009)

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijate-
ljem, znancem, vaščanom Malega Osolnika in vsem,
ki ste jo z dobro mislijo pospremili na njeni zadnji
poti, ji poklonili cvetje, sveče in darovali za svete
maše ter nam pisno in ustno izrazili sožalje.

S hvaležnostjo v srcu pa izrekamo veliko zahvalo
humanemu osebju DVZ Prizma Ponikve ter zdravni-
koma dr. Hvali in dr. Dolinarju. Hvala duhovniku dr.
Oražmu za občuteno vodeno pogrebno sveto mašo,
hvala pevcem in pogrebni službi Zakrajšek.

Vsi njeni

Ljubljana, Mali Osolnik

junij 2009

Občina Velike Lašče na podlagi Pravilnika o oddajanju poslovnih prostorov v najem (Uradno glasilo Občine Velike Lašče, št. 5/07) objavlja

Javni natečaj za oddajo poslovnega prostora v najem

1. Poslovni prostor v izmeri 15 kvadratnih metrov se nahaja v prvem nadstropju Doma krajanov v Turjaku.
2. Izhodiščna cena najemnine je 5 EUR/m².
3. Predvidena namembnost poslovnega prostora je frizerski salon.
4. Poslovni prostor se daje v najem za dobo 5 let.
5. Rok za oddajo ponudb je 23. julij 2009 do 10. ure.

Ponudbe zbiramo na Občini Velike Lašče, Levstikov trg 1, 1315 Velike Lašče.

Vse potrebne informacije dobite na občini Velike Lašče (Jerica Tomšič Lušin, tel. 781 03 69, jerica.tomsic-lusin@velike-lasce.si).

Občina Velike Lašče

STEKLARSTVO PETER HREN, S.P.

GRADEŽ 14, 1311 TURJAK
GSM: 031/356 668
TEL: 01/7881 366

- Brušenje stekla
- Fazetiranje stekla in ogledal
- Peskanje stekla
- Izdelava izolacijskega termopan stekla
- Kaljeno steklo
- Tuš kabine (po meri, s tesnili)
- Ogledala
- Izdelava taljenega stekla z vzorci (fusing tehnika)
- Montaža vsega navedenega
- Ostale steklarske storitve

INS SAT - antenski sistemi
Peter Kočevar s.p. Merharjeva 2, Ribnica. gsm 041 761-769

NOVO

Končno na SAT tudi POP TV, Kanal A in TV 3!

UGODNO:

državne subvencije pri nakupu SAT sistemov,
v primeru slabega sprejema SLO-1 in SLO-2.

POP

KANAL

RADIO TELEVIZIJA SLOVENIJA

3

»Če želimo

drugačne

rezultate,

je treba

nekaj

spremeniti.«

(Neznan avtor)

Zavod za prostorsko,
komunalno in
stanovanjsko urejanje
Grosuplje, d.o.o.

**PRI GRADNJI VAŠEGA
NOVEGA ALI
REKONSTRUKCIJI
OBSTOJEČEGA OBJEKTA
VAM NUDIMO:**

- izdelavo "urbanističnega dela" posebnega dela projekta (lokacijska dokumentacija po starih predpisih, vodilna mapa po novih predpisih)
- izdelavo projektne dokumentacije za vse vrste objektov
- pridobitev gradbenega dovoljenja
- izdelavo geodetskega posnetka in parcelacijo zemljišča

Najdete nas na
Taborski c. 3 v Grosuplju
in po telefonu
(01) 7810-320 ali (01) 7810-329

RENAULT

KLANČAR, D.O.O.

Groznikova 11 1000 Ljubljana
(Rudnik - ob Dolenjski cesti)

Telefon: 01/42 72 001

E-maii: klanancar@deaier.renault.si

POOBLAŠČEN SERVIS ZA VOZILA RENAULT
MENJAVA IN SHRANJEVANJE PNEVMATIK
PNEVMATIKE SAVA, MICHELIN, KLEBER, KORMORAN
LIČARSKO KLEPARSKA DELA
NOVA IN RABLJENA VOZILA

»Ekologija je naša vizija«

Smo mlado, sodobno podjetje, ki svojo dejavnost opravlja v Šmarju - Sapu – Peskokop Šmarje.

Zadovoljstvo naših kupcev je naša prva skrb in vedno storimo vse, da bi bili kar najbolj zadovoljni z nami. Znanje, sodobna tehnologija, preciznost in korektnost so pojmi, ki kreirajo našo vsakodnevno poslovanje.

- Proizvodnja, dobava in vgradnja svežih betonskih mešanic
- Proizvodnja in dobava kamenih agregatov
- Zbiranje gradbenih odpadkov

**ZA INFORMACIJE TER NAROČILA BETONA
POKLIČITE NA 031/680 390**

KG - EKO, d.o.o. Tel.: 01 787 52 00 E-pošta: kontakt@kg-eko.si
Ljubljanska 16 B Fax: 01 787 43 07
1293 Šmarje Sap Gsm: 031 680 390

Vabimo vas v zobno ordinacijo PreNaDENT v Dragi, v CUDV Draga na Igu, kjer hitro in kvalitetno poskrbimo za zdravje vašega zobovja in vam zagotovimo lep nasmeh.

Ponujamo estetske plombe, protetično oskrbo, zdravljenja zob in dlesni, beljenja, implantate.

Pre'NaDENT

Novo! BREZBOLEČINSKO DELO z uporabo najnovejšega LASERSKEGA SISTEMA

Draga 1, IG
tel: 040 934 000

Naročanje vsak delavnik od 8.00 do 18.00.

Vaše ideje in želje
pri nas dobijo obliko

INDIHAR TS

svetujemo, projektiramo, proizvajamo in dostavljamo
sežne garniture in drugo oblažinjeno pohištvo

BOJAN INDIHAR S.P.
Trubarjeva cesta 59, 1315 VELIKE LAŠČE
Telefon: 01 78-730-79, Mobitel: 041-79-59-31

pestra izbira tkanin, umetnega usnja in usnja

TRGOUP

TEHNIČNA TRGOVINA
Velike Lašče
tel.: 01/78 81099
tel./fax: 01/78 81039

**Pri
nas
dobite
vse!**

KOLEDAR PRIREDITEV

SOBOTA, 11. JULIJ, od 8.00 do 13.00

Trg pred Levstikovim domom,
Velike Lašče

MEDENA TRŽNICA

V okviru tržnice bo tudi delavnica
»Poslikava panjskih končnic«
(Čebelarsko društvo Velike Lašče in
Javni zavod Trubarjevi kraji)

SOBOTA, 18. JULIJ, od 8.00 do 12.00

Trg pred Levstikovem domom

4. VELIKOLAŠKA TRŽNICA

(Javni zavod Trubarjevi kraji)

NEDELJA, 2. AVGUST

Velike Lašče

DAN GOSPODINJ

(Društvo podeželskih žena Velike
Lašče)

SREDA, 26. AVGUST, ob 18.00

Trubarjeva domačija, Rašica

O NETOPIRIJH Z ALJAŽEM RIJAVCEM

Predavanje s poslušanjem netopirjev
(Parnas, zavod za kulturo in turizem
Velike Lašče)

SOBOTA, 29. AVGUST, od 8.00 do 12.00

Trg pred Levstikovem domom

5. VELIKOLAŠKA TRŽNICA

(Javni zavod Trubarjevi kraji)

SOBOTA, 29. AVGUST, ob 20.00

Kulturni dom, Rob

KONCERT SODRAŠKIH TAMBURAŠEV

(Občina Velike Lašče in Javni zavod
Trubarjevi kraji)

NEDELJA, 30. AVGUST, ob 20.30

Grad Turjak

KONCERT RENESANČNE GLASBE

V izvedbi Suzane Ograjenšek (sopran) in
kvarteta The Fitzwilliam String Quartet.
Koncert je hkrati zaključni koncert
Festivala SEVIQC BREŽICE.
(Občina Velike Lašče in Javni zavod
Trubarjevi kraji)

SOBOTA, 19. SEPTEMBER, od 8.00 do 12.00

Trg pred Levstikovem domom

6. VELIKOLAŠKA TRŽNICA

(Javni zavod Trubarjevi kraji)

NEDELJA, 20. SEPTEMBER

Gradež

PRAZNIK SUHEGA SADJA

(Društvo za ohranjanje dediščine
Gradež in Javni zavod Trubarjevi kraji)

SOBOTA, 26. SEPTEMBER

Vrbica

POHOD NA STIČIŠČE ŠTIRIH OBČIN

(Društvo Claustra Alpium Iuliarum)